Digitales Brandenburg

hosted by Universitätsbibliothek Potsdam

Hilkhot Rav Alfas

ʿim kol ha-nimtsa be-sifre ha-Alfasi she-nidpesu le-fanaṿ ʿad ha-yom ḥadashim gam yeshanim

Ḥeleḳ rishon me-Hilkhot Rav Alfas

Alfasî, Yiṣḥāq Ben-Yaʿaqov
<יספלא> בקעי וב קחצי

Amśṭerdam, 480 [1719 oder 1720]

י"שר 'יפ סעו סיסנ ברה שוריפ סע הנשה שאר תכסמ

urn:nbn:de:kobv:517-vlib-10380

Visual Library

מסכת ראש השנה עם פירושהרב רבינו נסים ועם פי' רש"י

ארבעה

ראשי שנים דין באחד בניסן ראש השנה למלכים ולרגלים באחד באלול ראש השנה למעשר בהמה ורבי אליעזר ברבי שמעון אומר באחד בתשרי: גמ' רגלים באחד בניסן הוא בחמישה עשר בניסן היא אמר רב חסדא רגל שבו תחלה לרגלים למאי הלכתא לנדר למיקם עליה ליבבל תאחר דתניא אחד הנודר ואחד המקדי ואחר המעריך כיון שעברו עליו שלש רגלים עובר בבל תאחר ר' שמעון אומר שלש רגלים בסדרן וחג המצות תחלה וכך היה רבי שמעון אומר רגלים פעמים שלשה פעמים חמשה פעמים ארבעה היא כיצד נדר לפני הפסח הרי כאן שלשה לפני עצרת הרי כאן חמשה לפני החג הרי כאן ארבעה תנו רבנן מוצא שפתיך תשמור ועשית מוצא שפתיך זו מצות עשה תשמור זו מצות לא תעשה ועשית אזהרה לבית דין שיעשיך כאשר נדרת זה נדר לה' אלהיך אלו חטאת ואשמות עולה ושלמי נדבה כמשמעה אשר דברת אלו קדשי צדקה אמר רבא מיצדק מיחייב עלה לאלתר מאי טעמא דהא קיימי עניים:

מתני'

רחמי מנים מן ר"ה למלכים רגילין היו למנות ומן בשעורין לבני המלכים מנה שמעת בם כדאמרינן בפרק הזורק (דף ב) מנה מנים מלכות וקבעו חכמי' ח' בניסן לפקחלת שנהם ולח"ן עמד בשבע לו בתדר כלה לו שבעו מאנים ניסן ויחיו לבנות מנים לבן והיינו דיוקן מקרלי דתנינן למלכי יוסרין ליו אבל למלכי אומות מלוכה מחברי מנין לבן למלכים לאומות העולם: ולרגלים מע' לבו בנמר' למעשר בהמה שלין מעשרין אין הטולדין בהמה ו' על הטולדים בתנרתה שנ' (דברים יד) עשר תעשר וגו' שנה שנה ואמר מר שני מעשרות הכתוב מדבר ח' מעשר בהמה ואחד מעשר דגן: גמ' בתחלה מפרש בגמ' דבתחלה קרא לה מבלני דלתיק ליעבו כרים הלאן ועמקים יעשו בר לאמתי לבנו כרים הלאן בלאחר שמתבלבלו מהזכרי' הטולי' עליהן ומתבררות בזמן שהעמקים יעשו בר דהיינו בלאחר שהוריעה עמה' ונכר' יפה ויולדות בתב דומן מבורה שלו בהמה נקה ה' חבשים בלילות' בנבורות (דף ח) ותנ' קמת סנר נתן לאחקם מעשר בהמה למעשר דגן דבתקיע עשר תעשה מה מעשר דגן סמו' לנמרו עשרו דהא ר"ה שלו הקרי שהוא סמוך לנמרו הכל יאות הסר עומד בנורן לחתיב' לף מעשר בהמה נמי סמוך לנמרו בשעורו דהיינו ח' באלו שנמרה בתב בדאמרי' ולדות בתב ומעשרו בתחר נאלו ור' אלעזר ור"ש הנרי דזרעם הכי מקשינן לפו מה מעשר דגנר"ה שלו הקרי: גמ' רגל שבו רגל שהוא בחגים נישון"ה לרגלים ומקי' מנים לענין נדר שהוא מוסר בכל לאחר ולא הכתוב לחורי בשלשה רגלים בדפרישי' בגמ' ואשמעינן מתניתין שלינו עובר עד שיהא ניסן ראשון לשלמן אבל אם עברו עליו שלש בסדרן הינו שעברו אחד בזה' אלומ' דמי עלי שסמן לוקמו בעבד הומסה בשוק ולא' המקדים דבר לנדר הבית וא' המעריך אומר ערכי עלי שהעריך קונם בחור' בכי שנו כיון שעברו עליו ג' רגלים עובר בכל לאחר ולא ס"מ לבל לאחר לקרא בתיב תזור נדר לה' וכו' לא לאחר בשלמו ולא מב' קרא בכי ויאמנו לקי בכל לאחר ות"ב לאחרינו הכא לנ' רגלים לאשמעינן הינן שעברו כלין ג' רגלים עובר בל לאחר ור"ש דבעי הינו שעמיה תשש לאמ"ב דאחרינו לבל לאחר לא מה לריך לשמני הב הסוכות דעליה קלי אלא לומר בסדרן בגינן: כמנים שהוא בכל לאחר בשלשה רגלים פעמים ה' דבעינן בסדרן:

כוצא שפתיך זו מנוח עשה המסקות הכי אחר קרא הוא' שפתיך קיים ובתיב וכיולא מפיכם תקבו: תשמור זו מנו' לא תעשה דקי"ל בשאר אלו לאו הוא והלי קרא בגי לא לאחר בכוב ובי קיימא הרי לאלו לאמר לי הא מלרכין לכו בגמ' חד לאמר ולא לאחרים ואחר לא לאחרים ולא לאחרים ועשית בגמה בשמעה דלאמר הרי זה נדר לאמר הרי עלי עולה: לה' אלהיך קרא יקרא הוא לדרשא דבר שהוגה: לאחרים לב"ד שיעשון לכוף אותך על נדרך: כאשר נדרת זה נדר לאמר הרי עלי עולה על מנת שלא תקריב באחריותה דבין דלא מיחייב באחריות מקריבין נדבה אבל לינא לאחרים נדבה כמשמעה דלאמר הרי זה עולה דא"כ לאמר ולא לאחרים ולאחרים ולא לאחרים ולא תקריב ולא תקריב ולא תקריב ולא תקריב: אשר דברת אלו קדשי צדקה הבית בדבקיע בדברי חיים ויאמתו הכם בהתנדבת על פי סנהר: בפיך זו נדקה דבתיב ילא מפי לנדקה והקשו בתוספות מלאמרי' בערכין בפ' כלומר מקלי עלי (דף כא) חייבי חטאת ואשם אין מתנבנין אותם פי' דבין לחיבו מתוסר בבבה עליה רמיא חייבי עולות ושלמים מתנבנים אותן והיכי דמי לריבעבר על בל לאחר אפי' חטאות ואשמות נמי דהא חטאות ואשמות נמי מהלי קרא נמקי ולחולה בתיב ועשית ולא קודם שיעבור על בל לאחר אפי' עולות ושלמים נמי לא ותיבעו בשלא עבר עדיין אלא שלא רוצין אותו מקבל בהבאתן: וצדקה מיחייב עלה לאלתר מ"ע דהא קיימי עניים פי' בבל לאחר והקשו הרוסמות דהא הנית בנדקה בגמרת הייבי הרמים וכו' ולדקות ומעשרות בין שעברו עליהם ג' רגלים עובר בבל לאחר אלא לנדקה נמי ג' רגלים בפיבן והיינו דסיבא בגליבא עניים ולא מיחייב לאחרוני בתריהו עד ד' רגלי' דהא כגון דקיימי עניים הכא ומהברייסם אלה לאר דבל שעברו ג' רגלים עליו לא קיימי עניי בגיה מיחייב לאחרוני בתריהו והרשב"ם ז"ל הקשה דא"כ הינו דבלדקה מבלינין בין היכא דקיימי עניים ללא קיימי עניים לבלוב נמי בקרבנות ונימא דהיכא דקיימי עניים המקדש והכהנים שיבטר לאלאר בבל לאחר לבד פי' הכי אמרי' לדקה מיחייב עליה לאלתר בעשה הוא דקא אמרי' אבל בבל לאחר בשאר רגלים בלית מילתא אפי' היכא דקיימי עניים בהקרבנות בגמ' וכן פירש ה"ר יעקב מעבר אפי' ואלי אומר לא בהבאתי זה ולא בהבאתי זה אמרי

לאחר הרא"ש

ל' בתחלה בדרי' בין שעברו עליו שלשה רגלים בסדרן עובר בבל לאחר אבל אם לא בסדרן עובר בבל לאחר אבל אם לא בסדרן אינו עובר בבל לאחר אבל אם לא בסדרן אינו עובר בבל לאחר אבל אם לא בסדרן אינו

כתיבי הקדשות והקרבנות קלי גב' רגלים ומילי דלא קלי במקדש לא קלי נרגלי כגל וליכא לכתיבא בין קיימי עניים לגלא קיימי עניים ובין לאחר הקלי נבי המקדש והכניס לביכל דלא קלי שהתורה לא נתנה דבריה לשטורים ובריתא הכי קלבי חמיני חדמים וכו' ונדקות ומעשרות וכל אותן הנשיין בנדריה כיון שעברו עליהן ג' רגלים עובר בכל מאחר וחרתי קא"ל חדא דבכל הני קלי עליהו בכל מאחר וכדמוכי בגמרא דאחולהו אחר דמתא ואמאשינן הו לגיכא חד מינייהו שלא יעבור עליו ג' רגלים אבל איכא לא מאחר שלא יעבור על שום אחד מהם בכל מאחר עד ג' רגלי

ר' מנחם

א ומיהו אמם למעשי בהכי ולפי' בא דבא ופי' לדבקה מיחייב עליה לאחר לום' דמאי דבגיא לדק' בהלי הכך הייהו לומר דבלבקה נמי קלי עלייהן בכל מאחר ומשום דרוביהו אמתנו בנדריה אלו נמקד וכעינן בכל מאחר לידהן שלשה רגלי קלמ' שעברו עליהם ג' רגלים דבלבק' נמי קלי' ומילת' היא הכיון

כיתני' באחד בתשרי ראש השנה לשנים ור'שביעיים וליובלות ולירקות באחד בשבט ראש השנ' לאילן דברי בית שמאי בית הלל אומר בחמש עשר בו : גמ' ראש השנ' לשנים למאי הילכתא אמר רב פפא לשטרות כדתנן

תוקע

ונמצאת

שעברו עליה ג' רגלים עובר בכל מאחר אבל אין ה"ג דלאחר נמי מיחייב עליו דהא קיימי עניים ולא קלי במקדש בכלל פנ"ל : למד דכל הכא דקיימו עניים קלי עלה לגלגל' בכל מאחר לאחר והכא דלא קיימי מסקנא דכיון דבגדי לריבוק בגמרא ומוקמינא קרי קלבי חד לאחרים ולא אקרביה וחד לאחר ולא אחרביה משמע דכל הכא דלא קיימי עניי' לריך להפרש מה שנדר ומניח אלגו עד שיבאו עניים אבל לאחר אחרים אין לנו וכך הם דברי הר"ם בגמ"ל בפ"ה מהלכות מתנות עניים והרולה לעמוד על עקרן של דברים יעיין נמה שכתבתי בחדושי : וכתבו בתוספות שנשל לר"ת ז"ל על הלקוק שאנו רגילי לידור בניין הכנסת לו בניתינו אם עובר מיד כי קיימי עניים והשיב דכיון שאנו נודרי לדעתינו ואלו היינו מבליטין אוקה לגיזבר היה הנודר נפטר בכך דאם לן עוד לעשות והבגיזבר אם ממקין עד שיבאו עניים הגוני לו מחלקה מעט מעט אינו עובר גם אנו מעשים זה אין לחוש אם המודר אבל אם אוקה בידינו אפני שאנו נודרים לדעת שיבא הנודר עצמו בגיזבר לחלקה לפי ראות עינינו ונראה שסובר ר"ת ז"ל דכי קאמר רבא ולדקה מיחייב עלה לאלגר ה"ק דמחייב לתת לב לאלגר לחלקה לעניים לפי מראות עינינו ואם גמר בדעתו לקנות ידו מלבתה עבשיו מיד עובר בכל מאחר : כתני' באחד בתשרי ר"ה לשנים מפר' בגמרא, דהיינו לשטרות ולמלכי אומות העולם שקונין אלו למלכי ישראל מנישן אנו ובתקנן בלילך מתמי' לשמעון ולוכלות משכנכם אשרי אסור לחרוש ולזרוע מן הקורה לנטיעה ולירקות למנין שנת ערלה ואפילו נטעם בלב אלקה שנקה הר"אשונה בסוף אלול ובכולהו מפר' טעמא בגמ' : ולירקות למעשר ירק שאין קורמין מן הירק שנלקט לפני ר"ה על הירק הנלקט לאחר ר"ה : לאילן לענין מעשר פירות שאין מפרישין אילן שחנטו קודם שנט על שחנטו לאחר שנט דבאילן אוקינן בתר חנטה וכן נמי נבקה מינה לענין שנה שלישית של שמיטה שמהנ נה מעשר עני שאוכן פירות שחנטו מר"ה של שנה שלישית עד שנט דנין אוקה כפירות של שנה שניה שעברה ונוהנ בהן מעשר ראשון ומעשר עני ומעשר שני ומשנט ואילך נוהנ

חדושי אנשי שם א מהר"ן שפירא

ויש לבקשות לפי שם מאלי פריך כמה דקא"ל של כלי דתני דאוקינן בריאתא ובכור מעשר ובקה ומקבל פסח שיהנ קרבנות לגיס לו אוקרבי אלא לגיס לאוקרבי אחרי לגיס ולמאלי פריך לתוירון אלא לגא קלאחר אלא יעבור על סוס אחר מסם בכל קלאחר עד ג' רגלים ושמא לפי לאשמעינן דכפפת מדי מעבר בכל מאחר מיד כמו אבנרק' מ"ל דבאלבי בגמ' אם אם עובר מיד מ"מ קלי בכל יום ויום כאשר כל מאחר דעבדן ושנו בגוף לכך פריך לאחר דקלי בכל מאחר מפש"כ בקה דבר' רגלים מדי עובר ולכך פריך לאחר ובכ"ם הר"ן אמ"כ דבדקה כמה קושטת דמלכת כמה עכו' הרי"ק :

ר"ה מעבר ראשון ומעבר עני וגמ' מפ' מאי שנת שנט : גבי' ר"ה לשנים למאי הלכתא הוקבע ר"ה למנין המלכים ולמה לא יתחיל כל מלך ומלך שנתו מיום שעמד בו : ומשני לשטרות כלומר שאם לא קבע זמן ידוע אלא כל מלך ומלך לפי מה שעומד פעמי' שאין להבחין אם בשטר מוקדם או מאוחר כגון אם כתב בו בנפליו בשליטת ובאן העדי' ואמרו כשהתמנו בו לא ראינו שהליהו אלא הלוה אמ' לנו תתנו באוקה שנינו מוקנין שטר ללוה אע"פ שאין מלוה עמו ואין אנו יודעין אם הלוהו קודם לכן או לאחר כן אבל ראינו שהלוהו בתמוז בשנה שלישית למלך ואם אין הדיינין יודעין באי זה חדש עומד המלך יהבחין אם תמוז קודם לכסלו או בכסלו קודם לתמוז לפי שאם שנתו מתחלת בין תמוז לכסלו נמצא בכסלו קודם לתמוז בכל שנותיו והשטר מוקדם ופסול ואם בתר בין כסלו לתמוז נמצא תמוז קודם לכסלו בכל שנותיו ועכשו שקבעו ניסן ר"ה למלכי ישראל נמצא תמוז קודם לכסלו בכל שנותיו וכשר וכן נמי בשטרי שקבעו ר"ה למלכי אומות העולם לבי הא נוהג בשקה מינה כך פיר' רש"י ז"ל ולפי פירושו זה על כרחין בדקים לן שלא היתה אלא הלוה אחת ביניהם עשקינן כגון שהלוה ולוה מודים שלא הלוהו אלא פעם אחת ולא לא הימת הכי אפי' הימת כשלו קודם לתמוז מאי הוי נימא הלוה אחרת היתה אלא ודאי כדאמרן : ראיבא למיתק לפי פי' רש"י ז"ל משמע דכל היכא דאיכא לפשוקי בשטר אי מוקדם הוא ופסול אי מאוחר הוא וכשר דפסלינן ליה דמסתפיה לא טרפינן לקוחות ודהו שבקה רש"י ז"ל עבשו שקבעו ניסן ר"ה לעולם תמוז קודם לכסלו משמע דאי לאן הכי מייתינן דילמא [כסלו] קודם לתמוז ופסלינן ליה ואיכא אבל היכא דאיכא לאיתלי בשטר מאוחר הוא מכשרינן ליה אפי' היכא דאיכא ריבוקא ורחיה לגבר מדאמרי' בפרק אחד דיני ממונות (דף לב) שטר שמתו כתוב באחד בניסן בשמשה ונאו עדים ואמרו אחיך אחיך אתם מעידין והלא שמתו אייתם בתקום מלוני שטר כזר ועדין בחרים הייתינן שמת אחרהו ונתנהו ונפרק בשטר נמי אמרינן שטר שומתו כתוב בשבת או בעשרה בתשרי כגר שאני אומר אחרהו ונתקנהו אלמא כל היכא דאיתלי למלכי בשטר מאוחר מלינן ליה ומכשרינן ליה ובגדולי ראי מהר קושיות בלחוד כל היכא דמפרכינן ליה להוא גונא שבקה רש"י ז"ל אתי מפיר כגון שבתובו בתמוז ואמרו העדים שהלוהו בכסלו הרייתו מכשרינן אותו מן הסתם אבל בכשו שקבעו חכמי זמן בניסן נודע שהוא מוקדם ופסול אלא אי קשיא דבת בכי הא גונא ליכא למפסל שטר בלא משום דגפ"ק דבבא מציעא (דף יא) איפלגינן בה רב אחאי ורבינא שטר ללוה אע"פ שאין מלוה [עמו] דרב אחאי מוקמי לה דוקא בשטרי אקניית' ובהגהו ליכא למיחש לשטר מוקדם דהא אחאי לא אילים לעולם משמת קנין שעבד בשביר ולא משכחת לה ליכא למיחש בשטר מוקדם אלא בעדים שעשו שלא כדין שכתבו שטר ללוה אע"פ שאין מלוה עמו בשטר דלאו אקנייתא דבהגהו איכא למיחש בשטר מוקדם ולא משמע שעבר קנינן של הכמים היכא מפני הסם עדים שלא בהגון ועוד שאילו שהדותן לומר כן קיבא לרב אחי אבל לאחיי דהתם דבלהו שטרי נמי קונקנין לוה אע"פ שאין מלוה עמו משום דם"ל דעדי בתקמין וכן לו ומשמת כיבה דם"ל ליכא למיחש לשום שטר שבתבו בו העדים אותו זמן שהיו עומדין בו שיהא מוקדם ולמה הוצר בו הכמים לקבוע ר"ה למלכים לפי פרש"י ז"ל הא אין לך לומר אלא משום הסם שמא יאמרו העדים שבבלו היו עומדים ובתבו זמנו בתמוז אבי' קמלא לומר שיהיו לאמרים אבל כך ובמוך בם"ד אם שתאבר שבדים אחרים הוא שאמרו כן מ"מ הקה הדבר שמפני הסם עדים שעשו שלא בהגון הקנו חכמים ר"ה למלכי' ורחיקי למפרשים אחרים בזה ממה שלא נתחוור בעינו :

לפיכך

לפיכך נראה לי דברים כמשנה דסכת למאי הלכתא קאמרינן ולא כמי שעמדו אלא כי היכי דאמרינן בגי ר"ה לרבנים דנסקא מינה לטוב - לחרב
פליגי בכל תחתר דנסקינא מינה לשטרות דתנן שטרי חוב מסוקרמין פסולין הילכך אלך שעמד בחדר ונתה לי מיסר ניסן אלא חר"ב חדש ניסן אל סוף שנים
ניסן דניסן ר"ה למלכים הוה ליה אלי שטר מוקדם ומסול מסוס דהוה ליה אלי ניסן אל שנה אלישנה אלי הוה הנסקא מינה בהאי ר"ה למלכים ומסקי
מסיקנן נגמ' וכי תימא מ"מ קנטו
לסס ניסן ולא מנו מיום שמאר בו
ר"ה קיימו מאלי לא"ר יוחנן בנמרא מנין
למלכים שאין מונין להם אלא מניסן
ומהדרי' דמקים מלכו' אלמ' ליניה'
מלרים כלומר דכיון דילאלה מלרים
היתה תחלת מלכותן של ישראל אל'
לא כן היינו מ"ש בנדים נדין הוא
שכל מלך ומלכי ישר' יעבר' במלכותו
ובר ליניאלה מלרים דיומא דיומא
למלכי ישראל למלכי אומות העולם
מפני מה קבעו להם חכמים ר"ה
בתרי ולא מנו מיום שמאד בו אילא
לומר לפי שאי אפשר שיעמוד אחת
שטרי שטרא ר"ה לשמטין ולזוזלות כך נראה לי דיש סברות ודרב אלעזר ז"ל לא חשש לחזרי בחלנות פה דאמרי' בגמ' אין לאלבי
ישראל כאן למלכי אומות העולם אבל אלמ' לגרייתה ע"לם

רבינו נסים ארבעה ראשי שנים פרק ראשון רה רח

מן משפט

והא לאמרי ופירות נטיעה זו אסורין עד ט"ו בשבט איכא מ"ד דזקא נטיעה שהקלמו עליה בתחלתה שעלו לה שלשים יום לשנה שלישה ולפיכך
מחמירין עליה כשוסה להמשיך שנתה עד ט"ו בשבט שהוא ר"ה לאילן והיינו דאמרי' פירות נטיעה זו דמשמע דזקא זו וכן דעת הרמב"ם
ז"ל כתב"ם מהלכות מעשר שני ונטע רבעי אכל הר"ו הלוי ז"ל נתן שכר הדין בכל נטיעה ואמרי' לאוסה שלא הקלמו עליה בתחלתה וכי קאמר ופי' נטיעה
זו היינו לומר שהנטיעה שהיא מוכנתה לה אסור ערלה היא מוכנתה עד ט"ו בשבט וכל נטע היא דברי מר' בר מר' קומי רבי

ר"ש"י תורה אור

ופירות נטיעה אסורין כו' ואע"פ שאמרנו עלה לו שנה מ"מ אם תנטו פירו' אח' ר"ה של שנה שלישי מיד עליין הן אסורין עולמי' שמשו ערלה שלש"ם שתשרי ר"ה לנטיע' ט"ו בשב' ר"ה לאילן ווו כנר נטעי' אילן אמי' אין שנתה שתחדשה לאלף מידי ערל' כל ט"ו בשבט אבל משם והלאה אם יחנטו בה פירות הורם רבני עליהן ויאכלו בירושלים וט"ו בשבט לשנה הבאה יאלו מדין רבעי פירו' החנוטין בה מכאן ואילך לכך הוצילו שלשים יום שלמי ר"ה : דלינעי ל' ות' לתוספות ויוסף לשב' הלכה כר' יוסי בתנדרוגינוס דאמר נריה בפני עצמ' היא ואין אדסיכול לנוין אם זכר הוא ואם נקבה היא : ונהי הכנה דאמר שתי שבתות : תניא ר"ת כו' ומקרא' יליף לי' לקמיה : אמות אברהם ויעקב : נפקדה שרה בא וברוכה לשונה להריון : נעלה עבודה מאבותינו שם הבטי' לפני נאולהן פרקו הסעבודה תנאן לירקו' תשרי ר"ה כדפרי' במתני' ולמעשרי' מי פ"ו מכ' בנון מעשר דגן : ולנדרים למאי בדרים מה הלכתא לשון בני אדם נכי לאחן רבש מדר דמי רב ר"ה : בני

ופירות נטיעה זו אסורין עד חמישה עשר בשבט אם לערלה ערלה אם לרבעי רבעי מנא הני מילי דכתיב "שלש שני יהיה לכם ערלים לא יאכל ובשנה הרביעית ובשנה החמישית הא כיצד פעמים שברביעי אסורה משום ערלה ופעמים שבחמישי אסורה משום רבעי מכאן שהן אסורין עד ט"ו בשבט ואיקימנא לר' מאיר דאמ' יום אח' בשנה השוב שנה ובי בעי שלשי' יום לקליטה ובדין הוא דליבעי שלשים ואחד אא דקסבר ר' מאיר יום שלשים עולה לכאן ולכאן : ותניא אידך אין נוטעין ואין מבריכין ואין מרכיבין ערב שביעית פחות משלשי' יום לפני ראש השנה ואם נטע והבריך והרכיב יעקיר דברי ר' ר' יהודה אומ' כל הרכבה שאינ' קולטת לשלשה ימים שוב אינה קולטת ר' יוסי ור' שמעון אומר שתי שבתות אמר רב נחמן אמר רבה בר אבוה לדברי האומר שלשי' יום צריך שלשים ושלשים ולדברי האומר שלשה צריך שלשה ושלשים ולדברי האומר שתי שבתות צריך שתי שבתות ושלשים ונרסינן בפרק הערל אמרי בבי רב משמי' דרב הלכה כר' יוסי באנדרוגינוס ובהרכבה ואמרי' בהרכב מה לי אמר שמואל תא שמע דאמר ליה שמואל לרב ענן תני כמאן דאמ' שלש ושלשי' והא מילתא איסורא הוא וקיימא לן הילכתא

כרב באיסורי תניא ר' אליעזר אומר בתשרי נברא העולם בתשרי נולדו אבות בתשרי מתו אבות בפסח נולד יצחק בר"ה נפקד שרה ורחל וחנה בר"ה יצא יוסף מבית האסורים בר"ה בטלה עבודה מאבותינו במצרים בניסן נגאלו ובתשרי עתידין לינאל ר' יהושע אומר בניסן נברא העולם בניסן נולדו אבות בניסן מתו אבות בפסח נולד יצחק בר"ה נפקדה שרה רחל וחנה בר"ה יצא יוסף מבית האסורים בר"ה בטלה עבוד' מאבותינו במצרי' בניסן נגאלו ובניסן עתידין לינאל תנ' באח' בתשרי לירקות למעשרות ולנדרים למאי הילכתא לברתניא המודר הנאה מחבירו לשנה מונה שנים עשר חדש מיום ליום ואם אמ' לשנה זו אפי' לא עמד אלא בעשרים ותשעה באלול כיון שהגיע יום א' בתשרי עלתה לו שנה ואפי' למאן דאמר יום א' בשנה אינו חשוב שנה הכא לצערו נפשיה קביל עליה והא איצטער ואימא ניסן בנדרי' הלך אחר לשון בני אדם : מתני' בארבעה פרקים העולם נידון בפסח על התבואה בעצרת על פירות האילן : בר"ה

הכריעו בו חכמים אם זכר הוא או נקבה היא : ונסרכב' דאמרי' שהיא נקלטת בב' שנתות הילך כיון דקי"ל הני וק"ל כרבי אליעזר דבני אלפי' יום לחשיבות שנה נקיטי' דת' הנטע בת' המבריך בת' המרכיב שקי שנתות הלשים יום לפני ר"ה עלתה לו שנה פחות מכן לא עלתה לו שנה : תניא ר' אליעזר אומר בתשרי נברא העולם וכו' נגמ' יליף לסן מקראי : נולדו אמות אברהם ויעקב דאלו יצחק בפסח נולד : נפקדה שרה רחל וחנה נגזר עליהן להריון : בטלה עבודה שם הבטים לפני נאולהן פסח האמבור : ר' יהושע אומר בניסן נולדו אבות בנגמ' יליף הני מקראי : בפסח נולד יצחק אלעזריך למימר הכי הא קשיא כי היכי דאמרת אבות בר"ה ויעקב בלחוד ה"נ אבות דרבי יהושע ורבי אליעזר לרבי יהושע הא מוכחינן דבנגמ' אלא דבניסן נולדו אבות אלא דבתשרי ואין בחדש ומיצחק מוכחינן שהי דבפסח נולד מהדר ואמר בפסח נולד יצחק : תנא לירקות ולמעשרות ולנדרים בר"ה דיהבו בת' בתשרי : ולירקות היינו לענין מעשר ירק שאין קורמין ומעשרי מירק הנלקט קודם ר"ה על ירק הנלקט אחר ר"ה נעשה לחוי מן החדש על הישן דבירק אול רבנן בתר לקישה מעשה דבזוז ליה כל שבת והדר לעמ ומעלה נדל על מי בשמים של שנת לקישה ולפיכך כל שהפסיק ר"ה בנתים אין מעשרים מזה על זה : ולמעשרות מעשר דגן ויקח מעשר ירק דרבנן בריבא אחיידי דהכינה ליה ומדר בקא מעשר לאורי : בנדרים הלך אחר לשון בני אדם שאין אדם נודר אלא בתוקו לשון שהוא רגיל לדבר ולשון בני אדם תשרי מקרי ר"ה ותנא דידן אלא קתני לנדרים משו' דבר"ה דהתחלה מיירי בר"ה דהפסקה כי אתי לא קא מיירי וכי אתי בונא מבנינן בנגמ' בפרקין בבנינן אחרינא : מתני' בארבעה פרקים בשנה העולם נידון המהבני בשלמא אדם נדון בר"ה מדברי קבלה למדנו דבתיב מראשית השנה ועד אחרית שנה מר"ה נדון מה יהא בסופה ולפנין דתשרי הוא מדבתיב תקעו בחדש שופר בכסא ליום חגינו אי זהו חג שהחדש מתכסה בו הוי אומר ובדאיתא בר"ה ובתוב כי חק לישראל ובדאיתא בנגמ' בפרקין אלא הני שלשה פרקין אחריני מבעיא לי מנא לה לרבנן ומסתברא לי דילפינן לה מדאמרה קורה הניאו לפני בומר בפסח ושתי אלהים בעצרת ובסוכות ליום בחג ובדתניא לקמן אלעזר בומנים אלו העולם נדון בדברים אלו ולפיכך אין הקב"ה להניאן כדי שיתברכו ותו קשיא ליה כיון שאדם נדון בר"ה ובדאי על כל האתורות אלו דנין אותו על הבנותיו ומיתותו ושאר עסקיו. כיון שכן בכל נדון בר"ה ומיתה לי שב' דברים הללו נדונין בכל העולם בכלם אמני אלו אשמעינן בשנתי ולפינן הכי מדאמרה תורה לנבור שיבאו בומני הללו שתרגין עליהן אי"ת בומנו אבל בר"ה כל באי עולם עוברין לפניו אחד אחד

ונוזרין עליו אלקו מדברים הללו : נרא"ם

בראש השנה כל באי עולם עוברין לפניו כבני מרון שנא' היוצר יחד לבם המבין אל כל מעשיהם ובתב נידונין על המים: נמ' תנא תבואה שאירע בה קרי או אינם קודם הפסח נידונת לשעבר לאת הפסח נידונת להבא אד' שאירע בו אינם או קרי קודם יום הכפורים נידון לשעבר לאחר יום הכפורים נידון להבא אמ' רבא שמע מינה תרי דיני מיתתנא תנ רבי ר' שמעא בארבעה פרקים העולם נידון בפסח על התבואה בעצרת על פירות האילן ובחג נידונין על המים ואדם נידון בראש השנה וגזר דינו של אדם נחתם ביום הכפורים תני ר' יהודה אומר משום ר' עקיבא מפני מה אמר תורה הביאו עומר בפסח מפני שרפסח זמן תבואה היא אמר הקב"ה הקריבו לפני עומר בפסח כדי שתתברך לכם תבואה שבשדות ומפני מה אמר תורה הביאו שתי הלחם בעצרת מפני שעצרת זמן פירות האילן הוא אמר הקב"ה הקריבו לפני שתי הלחם בעצרת כדי שיתברכו לכם פירות שבאילן ומפני מה אמרה תורה נסכו מים בחג מפני שהחג זמן גשמי שנה הוא אמר הקב"ה נסכו מים לפני בחג כדי שיתברכו לכם גשמי שנה ויאמרו לפני בר"ה מלכיות זכרונות ושופרות מלכי כדי שתמליכוני עליכם וכרונות כדי שיבא זכרונך לפני לטובה ובמה בשופ (א) אמר ר אבהו למה תוקעין בשופר של איל אמר הקב"ה תקעו לפני בשופר של איל כדי שאזכור לכם עקידת יצחק בן אברהם ומעלה אני עליו כאילו עקדתם עצמכם לפני א"ר יצחק למה תוקעין ומריעין בר"ה כשהן יושבין ותוקעין ומריעין כשהן עומדים כדי לערבב השטן ואמר

בראש השנה כל באי עולם עוברין לפניו כבני מרון [מרון מקום בגמרא] דהיינו קדוש מעשיהם ובתב [ר"ל ומ"ל] מעשיהם ובתב לשון הוה ומ"ל דכתיב בתב ומ"ל דכתיב בתב ומ"ל דכתיב בתב

רבינו נסים ארבעה ראשי שנים פרק ראשון ר"ה רט שלטי הגבורים

עין משפט

ואמר ר'יצחק כל שנה שאין תוקעין לה בקהל' מריעין לה בסופה כתוב בהלכות גדולות לאחר דתוקלע בשבת אלא ר'זעירא אומר: ואמ"ר דני יצחק אין דנין את האדם אלא לפי מעשיו של אותה שעה ואחי' עקי' לברשיע לאחר זמן שלאחר בחשר הוא שם ומצינו בנרחש' רבנה אחמו מלאכי הבשרת לפני הקב"ה רבש"ע מי שעתידין כמיו להמיח בגיך בגמא אתה שם ומצינו בנרחש' (ישעי' לח) שם ז בערב ובחתי לקרחאת בח) הקיצו מי שכיו מוציאים לקרחאת ישראל הגולי' כל מיני מאכל מלוחים ומגדנות נפוחים וכו' כלאים' כתם אמר להם הקב"ה אמרו לו לדיק אמר לפם לאחר הוא שם אינו כן את האדם אלא לשעתו: ואמר רבי יצחק אלשה הברים מזכירין שונאתיו של אדם ואלו הן קיר נטוי ועיון תפלה ומוסר דין על חברו דאמר ר'חנן כל המוסר דין על חברו הוא נעניש תחלה שנ' ותאמר שרי אברה חמסי עליך וכתיב ויבא אברהם לספוד ולבכות ואמ"ר יצחק ארבע דברים מקרעין גזר דינו של אדם ואלו הן צדקה צעקה שנוי המקום ושנוי מעשה ויש אומר אף שנוי שם ואמ"ר יצחק חייב אדם להקביל פני רבו ברגל שנא' מדוע את הולכת אליו היום לא חדש ולא שבת מכלל דבחדש ושבת בעי למיזל אמ"ר כרוספדאי אמ"ר יוחנן שלשה ספרי נפתחין בראש השנה אחד של צדיקים גמורים ואחד של רשעים גמורים ואח' של בינוניי' של צדיקי' גמורים נכתבין ונחתמין לאלתר לחיים ושל רשעים גמורים נכתבין ונחתמין לאלתר למיתה ושל בינוניים תלויים ועומדין מראש השנה ועד יום הכפורים זכו נכתבים לחיים לא זכו נכתבין למיתה תנן התם בקדושין כל העושה מצוה אחת מטיבין לו ומאריכין את ימיו ונוחל את הארץ וכל שאינו עושה מצוה אחת אין מטיבין לו ואין מאריכין את ימיו ואינו נוחל את הארץ

רש"י

תורה אור

נר מצוה

על אותה שעה ואפילו הוא עתיד להרשיע לאחר זמן: אמ' אחר הוא שם ומצינו בנרחשים רבה אמרו מלאכי הבשרת לפני הקב"ה רבש"ע מי שעתידין להמיח בגיך בגמא וכו' אמ' אמר להם לאחר הוא שם אינו אלא כאדם אלא כשעתו: קיר נטוי ועובר אותיו מוזכרין עונו שאמרו לו כלום ראוי לעשות לו גם ומתוך כך נגנדך: ועיון תפילה סותך על תפילתו ובעוד שהתפל נשמעת ומתקבלת לכוון לבו: ומוסר דין כמו יפשוט ה' כיני וכיניך אומרים פלוני כלום ראוי זה שיבנס על ידו חברו: ויש אומרים הוא קבר אותה: מלבוש שינוי מעשה שב מרעתו וכולהו ר' מפרש בגמ' מקרא אין: נעקה דכתיב ונעקרו אל ה' אבר להם ממעוקותיו' יוציאם: נדקה שנא' ולצדקה תעיל שמות: שינוי הם דכתיב לא תטה משפט שרי כי שרה שמה דכתיב ונרכתי אותה: ושינוי מעם דכתיב וידע אלהים את מעשיהם כי שבו מדרכם הרעה וינחם ה': אף שינוי מקום שנאמר לך לך מארצך והלך נשתנה לגוי גדול: שלשה ספרים של זכרון של מעשה הבריות: ליום

וקא פריש רב יהודה הכי קאמר כל העושה מצוה אחת יתירא על זכיותיו מטיבין לו וכו' תנו רבנן לעולם יראה אדם עצמו כאלו הציו זכאי וחציו חייב עשה מצוה אחת אשריו שהכריע את עצמו לכף זכות עבר עבירה אחת אוי לו שהכריע את עצמו לכף חובה שנאמר וחוטא אחד יאבד טובה הרבה בשביל חטא אחד שחטא זה איבד ממנו טובה הרבה ר'איעזר ברבי שמעון אומר לפי שהעולם נידון אחר רובו והיחיד נידון אחר רובו לפיכך צריך אדם שיראה עצמו כאלו כל העולם תלוי עליו עשה מצוה אחת אשריו שהכריע את עצמו ואת כל העולם כולו לכף זכות עבר עבירה אוי לו שהכריע את עצמו ואת כל העולם כולו לכף חובה שנאמר וחוטא אחד יאבד טובה הרבה בשביל חטא יהיה שחטא זה איבד ממנו ומכל העולם כולו טובה הרבה רבי שמעון בן יוחאי אומר אפילו צדיק גמור כל ימיו ומרד באחרונה אבד את כל הראשונות שנאמר וצדקת הצדיק לא תצילנו ביום רשעו ואפי' רשע גמור כל ימיו ועשה תשובה באחרונה אין מזכירין לו שום רשעו שנ' ורשע הרשע לא יכשל בה ביום שוב מרשעו ויליהו כמחצה זכאי וכמחצה חייב אבר ר"ש בן לקיש בתוהה על הראשונות

תניא

ונדקה תעיל ממות לעקה כדכתיב ונעקרו אל ה' אבר להם: שנוי מעשה שב מרעתו דכתיב בחנני ניגוה כי שבו מדרכם הרעה וגומר: שנוי הם מבנה שמו ושעמה המילה דשנוי הם גורם לו לעשות תשובה שיתמרגלנו תיני תוכן הוים שייתי קודם לכן ונריך תני לתקן מעשי מתן מתברהם שלא זכה לכן עד שבנה מתקומו ונלך לארץ ישראל ושנוי מקום היינו שעמא לפי שכשאדם גולה מתקומו לכו נכבש ותיכך דלא השיב ליה שנוי מקום אמר לך ובוחתו בארץ ישראל גרמא ליה: צדיקים גמורים נכתבין ונחתמים לחלקר לחיים מהקאמר ביבוגים משמע לדליקים דקאמר היינו שוביותיהם מרוגים מעונותיהם ורשעים דקאמר היינו שעונותיהן מרוגין מזכיותיהן ולפי הכי קשיא עוד הא כמה לדיקים שוביותיהם מרוגים מעונותיהם נכתבין למיתה וכמה רשעים שעונותיהם לחיים אלא עקרן של דברים כמו שכתב ר'שמעון הוקן מעד אמי ז"ל לדליקים ורשעים שנדין זה קאמר שאותן בני אדם שוכין בדין מחמת אי זה זכות מיקרי הכא לדיקים גמורים שלדיקים גמורים שבגין זה ואף על פי שעונותיהם מרוגין מזכיותיהם כיון שהם שוכין בדין לפי שמדתו של הקב"ה מחנת לשלם שכר בשלם הוה אי זה זכו שעשו ובן נמי לדיקי שזכיותיהן מרוגין מעונותיהן כיון שהן מתחייבין בדין ואפי' מפני בגירה קלה שעשו לגבי דין זה רשעים מיקרו ובדכתיב (דברים כב) והלדיקו את הלדיק והרשיעו את הרשע הסיעו לדיק ורשע לאותו דבר: ובינוניים היינו אותן בני אדם שמשפט שלהם מעוין ושקול מר"ה שהן תלוין ומומלים עד שהן מבריעין עצמם לזכות או לחובה מר"ה עד י"ה וכן כתב הרמב"ן ז"ל בשער הבעותר לדיקים ובינוניים ורשעים דקאמרינן הכא בדין זה קאמר ומיהו הא דאמרינן לקמן שלש בקום ליום הדין וכו' אנהו לדיקים ורשעים ובינוניים כפי כל מעשיהם קאמר: תנן הכהם בקהושין (דף לט) מעיגין לו בכאי עולמא ומוחל אם הוא ארץ הוי בעולי הבא: תנ"ר לעולם יראה אדם אם בעצמו ובו' כתלוכל העולם תלוי בו שחטאו שכל העולם כולו שקול כמחצה לדיקים וכמחצה רשעים ומעשיו שקולין מחצה על מחצה עשה מצוה אחת מצאו זכיותיו מרובין ונמצא לדיק וכל יהו הוכרע כל העולם להיות רובן לדיקים: וגיהו אלי לדיק שמרד בחברוכה במחצה עונות ומחצה זכיות ולמה תגד את הרשעותיה ומחברע על הטובה שעשה:

תניא בית שמאי אומר שלש כתות הן ליום הדין אחת של צדיקים גמורים ואחת של רשעי גמירים ואחת של בינונים צדיקים גמירים נכתבין ונחתמין לאתר לחיי העולם הב' ורשעי גמורי נכתבין ונחתמין לאתר לגיהנם שנ' ורבי כיישני אדמת עפר יקיצו אלה לחיי עולם ואלה לחרפות ולדראון עולם בינונים שעונותיהם וזכיותיהם שקולין יורדין לגיהנם ומצפצפין ועולין שנ' והבאתי את השלישי באש וצרפתי כצרוף את הכסף ובחנתי כבחון את הזהב ועליה אמרה חנה ה' ממית ומחי מורידשאול ויעל וכ' הא ורב חסד משה כלפי חסד ועליהם אמר דוד, אהבתי כי ישמע ה' את קולי תחנוני ועליהן נאמרה כל הפרשה בולדה לדותי ולי ירושיע בינוני דקאמרי בי הלל ורב חסד משה כלפי חסד רוק שאין בכלל עונותיהן עון פושעי ישראל בנופן ומאי נידו קרקפתא דלא תפילין מעולם אבל אם בכלל מחצה עונותיה עון פושעי ישראל בנופן יורדין לגהנם ונידונים בו שנים עשר חדש לאחר י"ב חדש מצפצפין ועולין כדכתיב והבאתי את השלישית באש תו ועליהן אמר חנה ה' ממית ומחיה וגומ' אבל מי שעונותיו מרובין מזכיותיו ובכלל עון פושעי ישראל בנופן והן עוברי עבירה כגון עדיו יורדין לגיהנם ונידונין בה י"ב חדש לאח' י"ב חד נופן כלה ונשמתן נשרפת ורוח מפורתן תחת כפות רגלי הצדיקים שנאמ' ועשותם רשעים כי יהיו אפר תחת כפות רגליכם אבל המינין והמומרי והמסורת ואפיקורוסין ושכפרו בתורה ושכפרו בתחיית המתים ושפרשו מדרכי צבור ושנתנו חתת בארץ החיים והן הפרנסין המטילין אימה יתירה על הצבור שלא לשום שמים ושחטאו והחטיאו את הרבי כגון ירבעם בן נבט וחביריו יורדין לגיהנם ונידונין בה לדורות שנאמ' ויצאו וראו בפגרי האנשים וגומר אמר רב יהודה אמר רב כל פרנס המטיל אימה יתירה על הצבו' שלא לשו שמי' אינו רואה בן ת"ח שנ' "לכן יראורו אנשים לא יראה כל חכמי לב: נושא עון ועובר על פשע תנא דבי"ר ישמעא מעבי' ראשון ראשון וכך היא המד' פי' אדם ישרות כים בדרכיו אם נכשל בחט' ועדיין לא בא חט' לידו מעודו איתי החט' אין הקב"ה כותבו עליו אלא מעבירו וכך היא מדתו של הקב"ה שלא לחייבו מתחלה כדכתי' הן כל אלה יפעל אל פעמים שלש עם גבר אמר רבא ועון עצמו אינו נמחק ראי איכא רובא עונות מיחשיב בחדיהו פ"א לגאון וששאלתם הא דתניא דבי ר' ישמע מעבי' ראשון ראשון וכך היא המד' אמ' רבא ועון עצמו אינו נמחק הא דר' ישמעאל קימא באדם ירא שמים שהוא קבוע בעשיית מצו' ושימ' חמורו ובעתים חיטא בקלות מדתו של הקב"ה עמו שהיא מעביר ראשון ראשון ומוחלו ובתור צדיקים היא ועון עצמו אינו נמחק אלא תלוי ועומד עד שעה שימו' באותה שעה מחשבין אם זכיותיו מרובין מאותן העונות הרי עברו עונותיו ראשון ראשון ואינן חשובין עליו ודומה כאו' לא עשאן אבל אם גברו אותן עונות ונמצאו מעשיו כולן כשמצטרפין ונשקלין זה עם זה רובן חובת הרי כל אחד ואחד נחשב וזו היא המדה המטיה בדרכי ה' וזהו פירוש מדה ששית של י"ג מדות שבפרשת ויעבור ורב חסד בה"א משה כלפי חסד ופיר' ר' יוחנן מעביר וקימא לן דהני מילי כולהו בזמן שמת בלא תשובה אבל אם מת בתשובה אין מזכירין לו שום מעונותיו שנאמר "ורשעת הרשע לא יכשל בו ביום שיבו מרשעו אלא הקב"ה מוחל על כל עונותיו ונותנו במחיצת של צדיקים אמר

תוית אור

רש"י

ליום הדין כשיהיו המתים: רשעים גמורים רוב עונות: בינוני חתוים מלא על מחלה: לעולם אמ"ם סלה לא מן המנות כגון בינונים שזכיותיו לתן מגרעי לי יהושע: לעשות כלפי חסד ומצפצפין ובוכין שעה אחת ועולין: ורפתי שיטהרנו מעונותי לאת שונים: משה כלפי חסד הוא לא דמחלה על מחלה מן משה הקטנה לדר הזמנה ולתן יורדין לגיהנם: מתינין שהמנו דברי אלהים חיים לרעה שהמעורבים מל בינונים שמורים מתוך מל ארבל מלו קרי נידי טוהי: לפיקורום מנו לפיקורי חכמי: וכפרו בתורה שאמרו אין קורה מן השמים: מדרכי לגור מדרכי ישרא: שנתנו חתיתם מאבי לקמן: ושון כגמו לתינו נאחק פירו ר"לף מה שפי' ורבינו שי' פי' בלשון אחר: [עון ראשון הנאליקן נגף] נגשת מברים נגף מאונים שבעונו ונמחנו שלם הון מחלה על מחלה כיון שחסר לת' ונרשו הוכיו' מבטיו ושון עצמו מונה ולא היו מחלה על מחלה נמלא דרוכה עונו' מו נכרי לאיתו עון ומחיחב בחדיב למנות .עם. הרשעים גמורין: המעביר

ב"ם לחומרים כתוים ליום הדין לאחר תחיית המתים וכולו שבחוק עליו יום ה' הגדול והנורא: לחת של לדיקים גמורים דלים לבו רוגש מעט בלפי חסד הוחיל ומחלה על מחלה הן מעה לת הסברת לכף זכות ולתן שולין לגיהום ומלוים מתמרים כל הפרשה כולה לעלתי ולי יהושע כדרשי בגמ' אם סלה לחי מן המלות לי נלה לגוטיע: בינונים דקא אמרי בית הלל. וכו' ולתי את קרקפתא דלא מנח תפילין משולש ולוח הדין לשלר מנו' עשה שבעונו שלא קיימן מעול. כגון שלא קרא קריאת שמע ולא בירך על המזון לחריו מעיל' ונקבר ר"ל דבוק בשמו' מלמעיתיה מחמת שהמלוה בזויה בעיניו אבל אם ירא לבניהם מחמת שהמלוה לריכין בוש נקי וזכות יש לת שחת לא אבל לחזור בהן לתן זה בכל מוסרי ישרא בגוטן ומנית בשמלקת המיפקנטור מעו' תן הבתולין והסרדעמת המלקת מעו' הסוסה בשלה מעון לת"ל שהמוסר נקור' תינו לרי לות מעבר הור' הן עליו לחוק: אבל שבעוקיקן מרובי מוכיחים.

וכו' ואם הלחר ובא בריאת לסך בריקה מעמע דבל היב' ולאיבת רוגש עונות לת"ל בלים בהו עון מוסרי ישרא בגוטן ליה לחו הקנת בלל בהא הנו' דרשני בעבורי לחיינו רוב עונות נכתבין ונחתמין לאחר לגיהנם ומעמע דבהוני ס"ס לעולם מדמייתי קרא דבקיב ואלו לדאתון עולם י"ל דלעולם לתו נוקא אלא י"ב חדש בלב' ולת"ב שלין בדאמרי' בבדון מעמע רשעים בגהיים שנים עשר חדש אבל הני שעונותיהן מרובין ובכללן עון מוסרי ישראל בגוטן המיר לייהו עמי דלאח"ב חדש נוסה כלה ונשמתן נשרפת:

אבל המינין מאמרי ב' רשעות הן והמסורות שמוסרין ממון ישראל לגוסים והאפיקורוסין מבו' קלמיני חכמים ושכפרו בתור' שאמרין אין תור' מן השמי' ושפרשו מדרכי לגור בקב רש"י ו"ל אלא גרמי לי' דסיינו כל הני דלביל והך מתניתא בסדר שול' זה"ב לה סתם מי ספרשו מדרכי לגור כגון המינים והמסורות: אבל הרב אלפס ו"ל גרים ליה וכתב הרמב"ם ז"ל בפרק ב' מהלכות קטנה המרס מדרכי לגו' אמ"ם אלא עבירה אלא נגדל מעבדת ישרא ולינו עושה מנוח בכלל ולא נגנם בגרסה ולא מתבנה בקבריהם לא מולך בדרכו בלחד מבוסי מלרן וכאו' לינו מהם אין לו חלק לעולם הבא: ובקב הר"ז ו"ל דבל ב"מ בזוק' שמתו בלא תשובה: נושא עון ועובר על פשע בני בנמרת לבי"ם דלחמרי ורב חסד משה כלפי חסד הינו עבור ר' לי עבור לת' לוגם בנ' יבנום עונותיהו ר' יוסי בר' חנינא אמ' ויסא בנ' נוסא בן ועובר ולד יוסי ניחא מדר"ת: נושא עון ועובר כל פשע הנא דבי ר' ישמעאל ור"ל בזוק

דברים מעבר ראשון ראשון וכך היא המדה פירשה הרב אלפסי ז"ל בהלכות ובקבגה עוד מי' אחרון לגאון והדברים סתומי' מה הפרש יש בין מי הפירושין ולא רלייתי א לאחד מאמרי הפלגות

ת סתם שמין ר' הוים פסם ר"ת דקרקפתא דלא מנח תפילין כ"ם ב' וקשבנא מנח לן הוים ומיר ומיר ומנוס בחבר הפר"ש לא מנח חם לין בו הבנה מס"ל ומם לכם ב' מל הבריא מסם לי לאמר דלא אמת מסלין: ליון ריש

ברית הסכם מעמר: ב' מסם ברית ב"ם ו"ל רב תלמה ודרם קרקפתא ד"ל מנח המלין לעולם הבל בפסרים לא מנח בנגמת נרמת אלת הלא קרקפתא הלא מנח המלין דבריה הבמנה מנח המלין בגאל מסמנים בחוים שנים הם חומה בכלו הבל הם ולת ברבנים בלת דבלל מנח לבמה קמלו מנם דבני נוף נקי בדלמרין ב רם בחם בחבנן המלין בריבן נוף נקי בלמנם בבל בבני לבנת ולת. חמת לא ישבר בקרוסה ובסרה לו מל נב דבנים בלת דבלל מנל לבמה לחסר בחמת בחבנן המלה חבל בבני מנסי ישראל בנוקן: מת לחמר ב. ם לבי מנם מרדם בחמת בחמים קדם מרסת מל לם"ם מבלי ודרם לבמי מבלי בחבנן מנו בחבנן בחבנן בחבנן

אמר רבא כל המעביר על מדותיו מעבירין לו
על כל פשעיו שנא' °נושא עון ועובר על פשע
למי נושא עון למי שעובר על פשע ויעבור ה'
על פניו ויקרא א"ר יוחנן אילמלא מקרא כתוב
אי אפשר לאמרו מלמ' שנתעטף הקב"ה כשליח
צבור והראה למשה בסיני ואמר לו כל זמן
שישראל חיטאין יעשו לפני כסדר הזה ואני
מוחל להם אמר רב יהודה אמר רב ברית
כרותה לי"ג מדות שאין חוזרות ריקם שנאמ'
°הנה אנכי כורת ברית נגד כל עמך וגומ' ואמ'
ר' יוחנן גדולה תשוב שמקרע גזר דינו של אדם
שנאמ' °ושב ורפא לו איזהו דבר שצריך רפוא'
הוי אומר זה גזר דין של אדם מחיבי השב
בנתים מוחלין לו לא שב בנתים אפי' הביא כל
אילי נביו שבעולם אין מוחלין לו לא קשיא הא
ביחיד הא בצבור גזר דין דיחיד לא מיקרע
אבל גזר דין דצבור מיקרע וגזר דין דצבור מי
°מיקרע כתוב אחד אומר °כבסי מרעה לבך
ירושלם למען תושעי וכתיב אחד אומ' °בי אם
תכבסי בנתר ותרבי לך בורי מאי לאו כאן קיד'
גזר דין כאן לאחר גזר דין לא אידי ואידי לאח'
גזר דין ולא קשי כאן בגזר דין שיש עמו שבוע'
כאן בגזר דין שאין עמו שבועה כראמר רבי
שמואל בר נחמני א"ר יונתן מנין לגזר דין שיש
עמו שבועה שאינו נקרע שנא' °לכן נשבעתי
לבית עלי אם יתכפר עון בית עלי בזבח ומנחה
עד עולם אמר רבא בזבח ומנחה אינו מתכפר
אבל מתכפר בדברי תורה ר' יצחק אמר יפה
צעקה לאדם בין קיד' גזר דין בין לאחר גזר דין
°כתוב אחד אומר °כה אלהינו בבל קראנו' ויש
°כתוב אחד אומ' °דרשו ה' בהמצאו וגומ' התם
ביחיד ויחיד אימת אמר רב נחמן אמר רבה
בר אבוה אלו י' ימים שבין ראש השנה ליום
הכפורים : בראש השנה כל באי עולם עוברין לפנין כבני מרון : מאי כבני
מרון הכא תרגמו כבני אימרנא ר' שמעון בן לקיש אמר כמעלות בי חורון :
מתני' על °ששה חדשים השלוחין יוצאין על ניסן מפני הפסח על אב מפני
תקנת המעודות על אלול מפני ראש השנה על תשרי מפני תקנת המועדות על
כסלו מפני החנוכה ועל אדר מפני הפורים וכשהיה בית המקדש קיים
יוצאין אף על איר מפני פסח קטן : גמ'

לשון ר"ש

אין משמש

ר"ש ע"ז מקו' מ"ק פ"ח דף

ר"ש

ר"ש

ר"ש

פרק ארבעה ראשי שנים למלכים

לחתי הלכתא אחר רב חסדא לשטרו׳, כדתנן
סטרי חוב המוקדמין פטולין והמאוחרין
כתרי אבו׳ מי׳ פלס תחתר תקנתא היא דשבור דבנן לבתולה לחתני מבינן ולא עבר על׳ תמה
לחלבי׳ מנים מלחות חיום שמחר בו עד בנבר לחתו יום בכל מ׳ ומנה כיון דרוב חמני׳
הסלחוסה׳ עלנה הדר׳ בדהמכתן בסני׳ המחתרי׳ בתרני ובטרי׳ ומבכן ומבכת חת׳ לא ביפסלי׳
לפסרה כדשבר חתת׳ סרוב הבני׳ המנות בחדם בן מיומרו׳ על זה הדרך קנ׳ל דחמי׳ בדיעבד
ביפסלי׳ ניס לפסרה מלם עחד בחדר ובמבנים ניסן היה לו לחנות מנה מבני׳ ומנה לו בניסן
פנה דחמנו׳ ה׳ל׳ מסר חוקדם ומסול כדתנן סטרי חוב המוקדמי׳ מפולי׳ ה׳ה הפי׳ ב׳ל׳ הפירוש
פרים בזה ה׳ ר׳ פלחה ז׳ל לח נחיבב׳ בו דעתי ובירולמתי נרסי׳ מי חודיש ר׳ פ׳ פר בח בפס ר׳
יוחנן הן הן עדיון ובח לחר ריש לקים עדים חחוזר׳ על המסר נעשה כמי מנחקרה עדותן כבו׳
דין חתן בבלחתרו לח חחתנו פרם הבח יכלין לחיחר על בח חחתנו ועל זה לח חתחנו ומכחן׳ חנו
לחדי׳ בכל טשו׳ שהעדי׳ מגויין לנשנו׳ בה לחתני׳ הם בעונת׳ על זה ולחן בנות חבו׳ חחר׳ חבני׳ ובחר׳
בזה ב׳ ד׳ גדול ולבחתרן הדין ונבנת׳ דינן מנינו כיומא בדבר זה בבחנה חבחת׳ ד׳ הו׳ חתים עליה
רב ידחי׳ בר חדה וכו׳ בדשיחת בנת׳ בנבו פטוט חבחתי׳ בנוב ולחיך בבנחת׳ נגם בפרוטר׳ אלפי׳
חני בחבר חחל הנשפה׳ הבדר׳ חחקתה לה רב יוסף חדה דל׳ כ׳ קנו קרחי׳ ח׳ הדדי וכו׳ בת׳ וס׳ נ׳
ביחת דבה וכו׳ חבנית׳ בחיבו׳ ומן לבנה הבה׳ עלה שדה מבבל ובנוחנו שחו בנ׳ ויבח ורובל׳ בחדה
ה׳ וכו׳ חי דחי הב דרוש הב׳ בורם הבה חרחתבסת׳ חבת׳ הוה בורם הוה דרי׳ הוה חרחתבסת׳
וכו׳ כך היה הנדם׳ הה הוה הני׳ כי רב יוסף בדור ה׳ הדב׳ הזה חבנו כי הוה בורם הוה דרוש
הוה חרחתבסת׳ הרוש דחתקתבלה רב יוס׳ דל׳ כ׳ דחבנבלה לבורם דהו׳ הרוש׳ סו׳ חרחתבסת׳
מבינו ולא חחבדי׳ בדחבדחי קדחי בבנחת חבי קבי הנך קדחי דבפסר עדה דדבדי נחתיה בן
הבלים בבר׳ לנו חבם בהו׳ חובה חחבדי׳ ולא מבינו ובה קי׳ל הוה דרוש הוה חרחתבסת׳ עבד
בחיבי קדחי חחרבי דחבחבי ולא מבינו מבינו ובבי בים דבה ובו׳ חבי׳ לחובו׳ ובן לבב׳ הבה׳
עבה עדה מבבל ונבחנו עחו בחחת׳ ובבח ירובלם בחדם בחחבי׳ הבי בבה בבינו׳ לחלך ובחיב
בחרבה בי בה׳ לחדם הרחבן הוה יסוד החבל׳ מבבל ובחבן לחחבו לחחבו ובן׳ לבבה הבחם עבה
בזר׳ מבבל ולי לחה יבול לחר בבחחת׳ בבה בבחם הבי חבו׳ דבבדבי׳ בבחבי׳ בבדבי׳ בבחבי׳ בבחבי׳
הבחת׳ הבי׳ לחחר חבחו בבחחת׳ בבה בבחם׳ בבי׳ לחחר בבבדבי׳ הבה בבחבי׳ בבחבי׳ בבחבי׳
בן בבבי הבו׳ בבי׳ בן ם׳ בבה עדה בת׳ בבבה בבבבבי׳ לחלך ובן׳ל הוה דרוש הוה חרחתבסת׳
ע׳כ לחחבי׳ בחן לבבה בבחה הבחה הבי בי בחן סוף חדר בם בחחת בחחת בבן חבד הוה חם בחבי׳ דחבבן
חבבן בבה בחבי׳ בבחבי׳ בבבבבי׳ בבבבבי׳ בבבבבי׳ בבבבבי׳ בבבבבי׳ בבבבבי׳ בבבבבי׳
הוה׳ חרחתבסת׳ הבי בחבחבי׳ בבבבבי׳ בבבבבי׳ בבבבבי׳ בבבבבי׳ בבבבבי׳ בבבבבי׳ בבבבבי׳
בבבבבי׳ בבבבבי׳ בבבבבי׳ בבבבבי׳ בבבבבי׳ בבבבבי׳ בבבבבי׳ בבבבבי׳ בבבבבי׳ בבבבבי׳
בבבבבי׳ בבבבבי׳ בבבבבי׳ בבבבבי׳ בבבבבי׳ בבבבבי׳ בבבבבי׳ בבבבבי׳ בבבבבי׳ בבבבבי׳
בבבבבי׳ בבבבבי׳ בבבבבי׳ בבבבבי׳ בבבבבי׳ בבבבבי׳ בבבבבי׳ בבבבבי׳ בבבבבי׳ בבבבבי׳
בבבבבי׳ בבבבבי׳ בבבבבי׳ בבבבבי׳ בבבבבי׳ בבבבבי׳ בבבבבי׳ בבבבבי׳ בבבבבי׳ בבבבבי׳
בבבבבי׳ בבבבבי׳ בבבבבי׳ בבבבבי׳ בבבבבי׳ בבבבבי׳ בבבבבי׳ בבבבבי׳ בבבבבי׳ בבבבבי׳
בבבבבי׳ בבבבבי׳ בבבבבי׳ בבבבבי׳ בבבבבי׳ בבבבבי׳ בבבבבי׳ בבבבבי׳ בבבבבי׳ בבבבבי׳
בבבבבי׳ בבבבבי׳ בבבבבי׳ בבבבבי׳ בבבבבי׳ בבבבבי׳ בבבבבי׳ בבבבבי׳ בבבבבי׳ בבבבבי׳
בבבבבי׳ בבבבבי׳ בבבבבי׳ בבבבבי׳ בבבבבי׳ בבבבבי׳ בבבבבי׳ בבבבבי׳ בבבבבי׳ בבבבבי׳
בבבבבי׳ בבבבבי׳ בבבבבי׳ בבבבבי׳ בבבבבי׳ בבבבבי׳ בבבבבי׳ בבבבבי׳ בבבבבי׳ בבבבבי׳
בבבבבי׳ בבבבבי׳ בבבבבי׳ בבבבבי׳ בבבבבי׳ בבבבבי׳ בבבבבי׳ בבבבבי׳ בבבבבי׳ בבבבבי׳
בבבבבי׳ בבבבבי׳ בבבבבי׳ בבבבבי׳ בבבבבי׳ בבבבבי׳ בבבבבי׳ בבבבבי׳ בבבבבי׳ בבבבבי׳
בבבבבי׳ בבבבבי׳ בבבבבי׳ בבבבבי׳ בבבבבי׳ בבבבבי׳ בבבבבי׳ בבבבבי׳ בבבבבי׳ בבבבבי׳
בבבבבי׳ בבבבבי׳ בבבבבי׳ בבבבבי׳ בבבבבי׳ בבבבבי׳ בבבבבי׳ בבבבבי׳ בבבבבי׳ בבבבבי׳
בבבבבי׳ בבבבבי׳ בבבבבי׳ בבבבבי׳ בבבבבי׳ בבבבבי׳ בבבבבי׳ בבבבבי׳ בבבבבי׳ בבבבבי׳
בבבבבי׳ בבבבבי׳ בבבבבי׳ בבבבבי׳ בבבבבי׳ בבבבבי׳ בבבבבי׳ בבבבבי׳ בבבבבי׳ בבבבבי׳
בבבבבי׳ בבבבבי׳ בבבבבי׳ בבבבבי׳ בבבבבי׳ בבבבבי׳ בבבבבי׳ בבבבבי׳ בבבבבי׳ בבבבבי׳
בבבבבי׳ בבבבבי׳ בבבבבי׳ בבבבבי׳ בבבבבי׳ בבבבבי׳ בבבבבי׳ בבבבבי׳ בבבבבי׳ בבבבבי׳
בבבבבי׳ בבבבבי׳ בבבבבי׳ בבבבבי׳ בבבבבי׳ בבבבבי׳ בבבבבי׳ בבבבבי׳ בבבבבי׳ בבבבבי׳
בבבבבי׳ בבבבבי׳ בבבבבי׳ בבבבבי׳ בבבבבי׳ בבבבבי׳ בבבבבי׳ בבבבבי׳ בבבבבי׳ בבבבבי׳
בבבבבי׳ בבבבבי׳ בבבבבי׳ בבבבבי׳ בבבבבי׳ בבבבבי׳ בבבבבי׳ בבבבבי׳ בבבבבי׳ בבבבבי׳
בבבבבי׳ בבבבבי׳ בבבבבי׳ בבבבבי׳ בבבבבי׳ בבבבבי׳ בבבבבי׳ בבבבבי׳ בבבבבי׳ בבבבבי׳

סמוך בחדש מעוכר ואפי׳ בשנה מעוברת מתחלת שיטתו שלוחי אחד שני תפני הפורי׳ ניחא
לו לעיקרו כתי׳ מכיון מפני הספק שהשליחות בכל מסור ואין בכל קיימין לידע אחדר שמחוץ
לנישן לעולם חסר ודילמא מקלקל לה פסח דחית כיה חייב כרת והא דאפרי׳ בגמ׳ ואלו אם
בעבר שנה יוכלון על אחד בשני מפני הפורים לא קתני התם בשנת עברה בחדש אחד בגון
שהלכו לעבר את השנה חסר שיטתו שלוחין על הפורי׳ ובכה״ג לא הסורחו בשליחו לא״ה עבור
אם שלשי׳ יום דידעי מבללה תדלה בקבי עלנישן ואם הקנו בפורי׳ ובכמ״ל לא סביחת לא
ליו לקיל בפסח מפני תקנת המועדות ואם רבו לשנו׳ בטיטול השליחו שידעו ויבינו מבללו מתי
יהי׳ פסח דפסח תחיר ואיחיר לקלקול דאחון דלא נחיר ויבינו דתנן ובכן מתקנות המועדו׳
ויבא ויקינו של פסח פ״ב סיבתי על אחד אפי׳ כאחד שני בשפ׳ שבעבר׳ אתחל׳ ואעפ״כ
אילון ואחרון עד נישן תפני תיקון הפס שהשליחו לכל מסורים בדאתרן תפ״כ בעדו׳ שלח היה׳
מהרות אלא לגריין ולהביא לפני כ״ד פיוסין בסוד הבעבור ויבינו דמתיבי בה נחתון מיכה
מתנן בל שני חדשים מהבלון לת הסבת אחש״ג דאחרי בנמר׳ ובין דנפקי אחלון לתה לנו
דנפקי אחרי דעלת׳ ידע אחדם זה מבלל חד לא אתי הם שלין לחד אחלון שליחו בשביל
שבת אלא בשביל ד״ה כדתנן בל אחלון תפני ד״ה אחד אחרון ויונאין על נישן אפי׳ אם אתנת לו שליחות בשביל
בעתו תפני הפורי׳ אפ״ש שיטתו על אחד אחרון ויונאין על נישן אפי׳ אם אתנת לו אחד
הסתוך לנישן לבל אחר ומסקנ׳ לא קתני אלא ובלנין כתיבה כי אתת שלחו אחר מעבריה לאחלל
אחר שלחו ונשי אחרון בבלתי מתי שבתות עבדי בהיהו לא נחיר ויבינו פי׳ טוב העיבר לא היתה אלא כי הכ
לו ביתי שרבי שלבסוכות בתקום סדרו מעשין של שלחיו ב״ד ויהיו יודעי בכירור קביעות אחדש
הבאמין שהשיבו בעבורו על אחלל אבל בד״ה לא היתה להם טובה בכך שבבר עשאתה על
פי הבלות שיטתו בחלל קודם שבתעבר אחדש ובכל תקום חוץ מתקו׳ הוועד היו עושין אותו כ׳
ישים מספק בחתכן ד״ה בהוא ראם אחת מתעבר ודבר״ע לפוס לישנא קתא דאחרי מתי כיניהו
הבשנה דעלת׳ כי הה ביום הביפורים אחל לדעת בע״ה הה דלבה תקנתא בתתיה
בשאתי ולא לירקיא בחתתי אלין תקנת הירק לא בפריישן בכרר הוס הבני לנקטיתן חשיב׳
מי אחשיבה בחשיבין אותם כתי׳ שבאחתו בשעתן ותבאין אותן שם ואוכלין אחון בל הר״ הבני
על קדש בהוא שליטי לנקיטת ירק בתנת יום הביפורים אחל לדעת בע״ה לא בחתיתי ולא בשתתי בע״ה דלדברי
הכל כן תנו׳ ירקיא כין תנו׳ תתיא דהא ליבא תקנת לא בחתיתי ולא בשתתי ואיתו לאחרי מתי
ביניהו כלות׳ מתי מיכה כין עולה דאחר בין ירקיא לר׳ אחון לאחר תשוס תתיא מיכה כיניהו יי׳
הביפורי׳ אחל לדעת ת״ד תשוס תתיא מעבריו לת״ד תשוס ירקיא לאיתת קתיבי
לנו בלורתה לתורתה סדרה ומחייתי הלבד לא מעבריבן בחל יום הבפורים לדעת אחר בשבת
אפ״ג דתקנינ׳ ״ט של חג בע״ה בתם הה מיכה תקנתא לירקיא בחתיתי ובע״ה בהתי לעבדה
דלבה״ע אתת הה תקנתא ותקנתי על התי לישנא ולת״ד תנו׳ ירקיא לישבריה תשוס מיתיא
ואיתיה ליה הדין לישנא הדדי בלישנ׳ אחרינ׳ לאחר מיכה כיניהו יי״ט בחתוך לשב״ בין תלבניה
בין תלבחריה לת״ד תנו׳ ירקיא מעבריו לת״ד תנו׳ ירקיא אין מעבריו ובתקנת דירקיא פליגי
לאחר תקנתא דחתיתי תקנתא ולאחר תקנתא דחתיתי לתו תקנתא ויש שולין בתו״ ט בחתוך
לבשב תלבניה תיפוק לי תשוס יי״ט דתקלב לאחר בשבת ובריכין לבעבורי לדברי הכל תשוס
מיתיא דהא ולהי ליבא תקנתא בעתתי ואנו סיינו רגלים לבשיב על סתלה זו אין ר״ ג אלא בפקח
ויקה ל״ט של בעבת לאיתת כיה תקנתא ואבל כיה עלמא כתו בחדש תבריו וב״ ס בסב׳ תעבורת
הבו ד״ תשוס ירקיא מעבריו לתשבעיה חדש אחר דתקתי ניסן דאמה לא סביהו לן בת״ ד אחר
הסתוך לנישן לבולם חסר דהא סלקה ליה בתיוכתא אבל תשוס יי״ט של פסח דב״ע אין
מעבריו בשלו אם הינו מעבריו בשלו לא אבל כיה עלמא אם הינו מעבריו בשלו אם הינו חל
בשבת בשבת הינו בריכין לדחות ג׳ ימים עד יום שני בשבת תשוסן״ ט אחרון ר״ ט הראשון
ודא שבועות אלא יבין שמוכין לשבת והינו בריכין לבוסיף ג׳ עבודים בשבת מה אין דמי
לשבת בן תשוס דקדים ואתי שיהרת אבתא ומי בתו אתבורים בתסב׳ עירובין אבל בעל בראבד
תשוס״ ט של פסח הסתוך לשבת אין מעבריו בלל ואתיתי תשוס תמתי נרפת ל״ל דרך אחרת
באבוכה הפלה בבתבו׳ ווו היה שלבולם אין מעבריו את אחדש לא תשוס פסח ולא תשוס
עבדת הסמוכין לשבת אלא תשוס תארי בלבד דבדיהיה בלחוד חבול עלמא בדקי״ל אלא קיישא
קבה תקיעתא ושולא ור״ לאחר בלישנא בתרא בקא בקא פליגי לת״ד תשוס ירקיא היכי דאתו שלוחי
בתא הסוכות חבול עלמא ובעבריו ובשבריו לא שולאיה תשו ירקיא כי״ט הסתוך לשבת בין תלבניה בין
תלבחריה ותשוס מתיא אין מעבריו דהא אפשר בעתתי ובוכה דאתו שלוחי״ ט הבפורים בין
דבדוכים הם לאחרן ישראל לא חבול לה עלמא ואין מעבריו בבחלי בתנה אחין מעבריו לבולם
תשוס מיתיא ולת״ד תשוס מתיא אפי׳ הבא דאתו שלוחי יום הבפורי׳ חבול לה עלמא ומעבריו
תשוס מיתיא אתבול בהוא דוכת׳ בלית לה תקנתא בעתתי ותשוס ירקיא אין מעבריו לבולם
דהא אפשר בחתתי ובדתקלב יום הבפורי׳ הסתוך לשבת תלבניה לת״ד תנו׳ מתיא מעבריו בין
תשוס מיתיא בין תשוס ירקיא דהא ליבא תקנתא לא בחתתי ולא בשתתי בתנה יום טוב הסתוך
לשבת תלבניה בל״ע מעבריו לת״ד תשוס ירקיא תשוס יום טוב ולת״ד תשוס מיתיא תשוס
יום הבפורים דתקלב לאחר בשבת ובהי דקא בחתיתי ליבא ביניהו יום טוב הסתוך לשבת
תלבניה דתלבחר בלישנא בע״ה הייתו בלונתייהו דלתתן לאחר תשוס ירקיא נריך לעבר תשוס יום
טוב ולא תשוס יום הבפורים דהא לא חבול ליה עלמא בהבוה דוכת׳ ומכאן אתה לחד ליום
הבפורים הסתוך לשבת תלבניה אתן בלא חבול ליה בעלמא ובוכת׳ דחבול ליה עלמא לא תשוס מיתיא מאחר
דוכת׳ דאתו שלוחי״ ט בתם לא חבול ליה בעלמא ובוכת׳ דחבול ליה עלמא לא אתו ליה
שלוחים הדין הוא בשבת דאתן לאחר בשבת הסבור לשבת בין תלבניה בין תלבחריה אלא אם היה
בתם אתבתקתם בי״ט בתבר׳ יפה בבאין קבה בבאין קבה מבלל יום הבפורים כתו שהוא אתבר
יום הבפורים חבלל י״ט ואם היה הולה לבר בל בתתנוקת בם בלתבעתים הו לו בל הדברי
ביניהם : אחר אחרי לא קיים הא בניסן ותארי הא בחאר ירחי בי׳ בניסן ותארי מתיימין מבני
תקנת אתועדות בבחר ירחי אין מתיימין דלא חיבבת לן בדתתרי לתקון בל בני תדבי׳ ותו לא
ובו׳ ותתרן תבני בל בולן אלוחי יולאין מעבריו ובו׳ ותת בתבריהו אתבבה ותשו׳ ובתי׳ בחד דבה
בלבה׳ אין מתיימין בניסן ותארי חבל בבא ירחי מתיימין לבי לנרך הבע״ע פ״ה בבי בבנו חבמי
אין בחתין מתרבים חדשים חסר בבאה ולא חבולים בבעבה בל בפירוש קתא
תשוס לחבי מתרן בתרויהו בבה ובבה הלקתן ותתרגא בתי הא דבולא לאחר מעבריו לחבל
אחב״ ג דבתי׳ בחדב הזה לבם רחם חדש״ רחמין ודרש״ בבה בבה בב״ מר״ מבה ז״ל ולבידי מבתבריה
ירחי ובל בבבים דקרא פ״ב בבתי׳ לאחדב דבתי׳ לאחדב הבבה בב״ מר״ מבה ז״ל ולבידי מבתבריה
בחתן דמבבתי מיבבה ויבבה רחים לה מתרבויה תחבי ולא מדבולא דבה אחר בבל לא בבי״ בחן
בעבריו בבבל לקדבו חלמא לבעבריו מתיימין בבבלן ולבבבו הוא לאבבה פלונתא בין ניסן ותארי
אחר ירחי ובתלוחי ירובלתי בתנא בתנא סתוך ובסבר לפירושו של הר״ מבה ז״ל דבי ובירבה ובבלתי

בבסס רי״ בבל מבתבתין בל הבתי׳ לבבבו ואין מבתבתין בל בלא נרבה לבבבו ר״ אחה ור״ אחבי
בבסס רי״ בבל מבתבתין בל בלא בר״ לבבבו ואין מבתבתין בל הבתי׳ בבבו׳ בבבו׳ בבינן מבתי׳ לא
בלינן תה תחר ובבר בבחר בבחר בל בבבבי תבבי בבבו׳ ותם ״ בי בבבי ר״ ובר״ בל בבבי׳ ובבבי
בבבה בלה ויום תן בחדש ים בבבן ג״ בבתובו׳ בתובו׳ בבבו׳ ובבבו׳ בבבו׳ ובבבו׳ ובבבו׳
ובבבות תלב רוב בחבתי׳ בד בבבן לבי דבתם בבבן בבלבה ובה דבר בל בבבה לבב בבבי
הבבבי׳ תבבו׳ בתלבוד בבבה בבבבו בבלה בבבבה ובבב בבבבו׳ הבבבבבי׳ בבבבו׳
בבבבו ובבבה בבבבה בבבבבו׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳
ובבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳
בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳
בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳
בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳
בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳
בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳
בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳
בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳
בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳
בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳
בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳

בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳
בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳
בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳
בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳
בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳
בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳
בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳
בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳
בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳

בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳
בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳
בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳
בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳
בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳
בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳
בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳
בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳

בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳
בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳
בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳
בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳
בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳
בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳
בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳

בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳
בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳
בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳
בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳
בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳
בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳
בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳

בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳
בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳
בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳
בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳
בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳
בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳

בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳
בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳
בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳
בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳
בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳
בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳ בבבבבבי׳

בסוד העבור שמי הלל בן יהודה בן רבי הקדוש שהנהיג לקדש ע"פ החשבון וע"פ הראיה
הדומה הגנות שלא היו העדים מצויין ללכת להקיד לפני בית דין ולא הפלוחים לכל התקופות
ובלבן לגלות לאודיע קדוש בית דין משום שנוס הרבי מכל בדורות הראשוני שהיו הקדשין על
פי הראייה לא היינו מוגבים בסוד הזה שלנו מוהבי לא שאפשר שיסוהנו עליו בשבת שהדחק
כזו שנהגנו אנו לסמוך עליו ועל כן שאלנו בגמרא לאחי נפקא תינה כלומר מה ראיכסת להם
לדורות הראשוני לעשות החשבון שולדת הלבנה תדיר ובלא הם לא היו מקדשי אלא ע"פ הראיה
ובלא הת מוזכר של המלה זאת נפקא תינה לאחיהו שהרי כי מחשבון שהולר אתה יכול לדעת
שבת הראיה שהו לאחר מיכן בכ"ד ש"ו כמו שאחרינו ואם העידו הערי שראו את החדש קוד
הזמן הוה הרי הם העכחשי הה הוא הנורך לחשבון שהולד בכל זמן ובכל מקום שהיו מקדשי
ע"פ הראיה ואפי' בחיבה לאדון בן חסף ואנגיה בן אחי ר' יהושע שהיו חשבנים שבי
וקוכנין חדש כמוכ לאדון בתו שחשורים בחם ברכות זה הוא הנורך לחשבון זוה שנורך הבלוי
ודוגש לבכל חכל הסוד היה לקבוע על פיו בשבת הדחק ולכך נקרא סוד שלא היו רוצין לגלותו
לפרש דברין ושנתנו לזה בתור החשבון בכנד תקו' אחד ואחרי' בכנד תקו' אחר לפי שיש' להם
בדבר מוכנע לנת הנורך ולשנת הדחק וכל חכם וחכון בחשבון יכול הוא לחוליה חשבון זה
מחשבון זה בכל תקופה ובכל זמן בפי מה ם בנורך ובפי מה שפרשנו והרי שבלתנו פירוש שתי
המתנות הקבות והם קשורות ותלויות זו בזה: ובפאר לנו לפרש השמושה הפלוסית ויהיה ע"ר
ודרת אות"רב בחנן בעברי"ור שפי מיכפי שיהרה וכו' אנם בזו ראיתי לאנשים ולהקדי' לך הקדמו'
שיעמתו לך לפרושי בבר ידעת כי כל לדרון הלחור פתלוות הוא לבני בכל וכל לדיהלו הוא
לבני הרן ישרא ואם שבבכל הדיבחתי ואם שבת"י תערבתי ובעלי בחתחר הקרו על הרך שבחב'
בין בכל וכין ידו שלם ולא מנהו בו פתי שעות סלוחות ואי אפשר שיהלא כיבים הבפרם הגדול
הלחור בשתוב זו בכל שיהרה הדתה ועתיקה בל בן שיהבנו לאחר כי בחקופה שדחה בתן על
לשון לדרון הוא קנה הזורה שהגיעה שם תלבנות בכל כיתי בבר תלבה שיהיה אלך גדול בבכל
ביתי רבותיהו ל"ל ועוד הנורבנו לאחר בבסבר לאחר לתיו תשב' הדבון בך עשת הדבון
אבל תחל' הדקו' בחדש' ועד תבלית הדקו' כ"ב' וחבו ונן בכל בבר ובסר שבת הנין שלנו עליו
לגלה שהנו בחשבון בחקופה לחד אולתי תקו' לחר תפני הנשבון לותו החבנה בתו שלנו
עתידים לפרש ובראי תנו תתחילים לך בפי' הבחשבה בבר נתבדר לך תחה בפירשנו לך לחנבל'
כי בבנרלות הלבנה בתחלת דקותה שהיא בתרבוה לבשובני קנה הזורה בסוף יום שבת בבחת
חבר' עם שקיעת בחחה היא שוחרת בחוחה שנה בדקיע על ראתי שובני ח"י ובוה לבם חבו'
יום ראשון לפי שלין הקדישין בח"ם שעות ולין הלבנה נראות לבם חחבות זו שבנים לשיעור
הבחלה עד הערב שהיה ליל לפי ולא תפני תישום הלבנה ודקותה הן הגישו' הבר' שהרי נראת'
בבר לשובני קנה הזורה שהיא בחבר בחת' בחתוקף עליה ווו היה הלבנ' הבחדש הנבסה' לשובני
ח"ו ו' שבו' לחר שבגיע לשיעור הנראה' שנראתה בו בקנה הזורה ובוה היה בחלת הדקות ולם
הגישה הלבנ' הישבה לחבלית הדקות לשובני קנה הזורה שהרי' יום בת בבחת הזורה עם הבן
בחת' ובוה שעתיה בחת' שבה בבנד נקי' הרביעי' שבה שיעור ים הדקיתנום אותה שבה היה
לשובני ח"י חבות ליל יום ראשון לפי שבם תקדימין י"ח שבו' ובם לא ראו הלבנ' בחחרי שחרי'
יום שבת תפני לור בחחה בחתוקף עליה בל יום הבל' ותפני הבשיב' בחת בחרן בחתל"ת שבבד
חבות ולם ע"ם בלא הגיע ע"כ לחבלית דקותה שהרי נראתה בבשה זו לשובני קנה בזו הזורה
ולכך היה בבשת ובשתרת הבל הבשלם בלו בחת' זו היה הלבנה הישבה שבבשת הבשובני ח"ן
י"ח שעות קודם שהגיע לחבלית דקותה ובוה בא לדרבנו בית בחדתה ותבני הרי הבשיב' ובבנ'
זה הוא בי' לדרון בית הבתקיה ותבני הרי בחו בת בחם הגיע הלבנה הישבה לחבלית לשובני
ח"י בחרבות יום שבת עם בבן בחחה ובוה שעתיה בלותה בשה בבקיע על ראש שובני קנה
בחזרה ובוה לבם חבות יום ו' לפי בבם בחבחרי' ע"ם שעות בחבחרי' לבם בלו' הלבנ' בחחרי בחרב
יום ו' ולא תפני שהגיעה לחבלית דקות הלא תפני לור בחחה בחוקף עליה בוה שבי חברי
בד חבי היו' שהגיעה לחבלית דקותה ולו בבבחה בחם ובבל בשל בחת' ולו היה הלבנ' הבבחי'
לשובני קנה הזורה לשובני ארץ ישרא בסוף יום שבת עם שקיעת בחת' ובוה שעתיה בחת' שבה בל
ראתי שובני קנה הזורבד ובוה חבות ליל שבת לשובני קנה הזורה לפי בבם בחבחרים תשובני
ח"ו ח שעות ובם אינם יכולי' לראותה הלבנה בל הלילה תפני בבבחה בחת בחרן ולוף
בבל יום הבשת אינם יכולין לראותה תפני בבחת הלבנה לחר בחחה לור בחחה בחוקף עליה
ותוגע' תלבלות עד סוף יום שבת עם שקיע' בחת' לפי' בבבר בבבר בחבל' דקות' ח שעו'
זו היה הלבנה בחדבה הבבבית לשובני קנה הזורה י"ח שעות לחר בבגיעה לשיעור הזורה
שבראתה בו לשובני ח"ו ובוה היה בחחה הדקות חה בוא פי' לדרון בית בחבחרות בחת בחרן ולוף
ותוגע' תלבלות בית בחתחה ותבני בי' הבחיקה ובוה בבלם פי' ע' שחשות הקבות בבבר' הבם
בבחתן חבחה: ועוד אני תוסיף לך לפרש מה בבבחבו לזה בגמרא נרך בבלה ליל ויו' תן בחד
ענה לן ר' יוחנן לחר תשרב עד שרב ריש לקיש לחר עד יום בלחר ועשרי' לחדש בשרב ולא בשיבו
ובבל' ובבל רבא לחר חבות בחבלת ליל אינו בבר' יוחנן דלא' תשרב עד שרב בשם בשבבית'
בבבל יום שבים בחבות בחבלת ליל בל בחבן על הדרך הזה לפי' נרך בלה בדרך שבוחה הבבחות בך יהי' בחדש
שבחודדי' אלוים בהן בולן בחבן על הדרך הזה לפי' נרך בלה בל ליל בם יום תן בחדש
ולרים לקיש לחלר עד יום בלחר ועשרים לחדש בשרב בבבר ולא בחיב בשרב ולא בחיב
עד בשרב לחר לך בלף בשרב בולו בבבה לחר יום ח' ועשרים הוא נחבה בחבבון יהי' בחדש
ועשרו' הוא עד חבות ליל יום בבי' ועשרי' ולא לבבן מבלה מבה ובחן הזכרו הבחו' לא לנורך
בע"כ הוא בוף יהי' בחדש שבבבו' הוא הוא בלחר לחדש בשרב בלו' ובוף יהי' בחדש תלי בשרב
ובוה לחר לחר בבם בבבון בחבי בלילה בך בחלבן בחבי הלילה ובן תלינו בבקרת חבי' בחבן
בן הלילה שרב בדבריה בי' ד' יום לחדש בשרב בחבלו חבות ובבה הבבחה' יום הבבח הוא עד
חבות לבל הוה הבשרב לחלר בחבל' מבה לא רבה לחדבק תבני בחבר לבלחה ובן בבל'
חבה ולפי' דבקה חבוף הבבוק בבלא בלחר לבבבן חבות בחבלים בו לא לחבן יהי' בחדש ולדברי
ריש לקיש לם היה חבי בלילה ובוה אן בחדש דיו בלילה לדרים לקיש בלו בבבו' בל בבבו' יהי' בחדש
חול ד' ובן בדבה חבי' בדבה חבלה ובן בר' ובחבן חבן בחבר ובחבן ובן בבבה' ובוה' בבלה לבי' בבבלה לבבל
בחד בבר בחבי' הבבחבה' בבחבן בחדש בחבלו יבא לבי' בחבן בבבר' ד' בחבלבן לבבבר חבי
בחדש ולבו' לא רבה לבבבל בבבבה בבבה חבלי בבן בבלה בבבבה לבבבר חבי בבבבר'
ד' בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה
ולבן בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה
בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה
בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה
בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה
בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה
בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה
בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה
בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה
בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה
בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה
בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה
בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה
בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה
בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה
בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה
בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה
בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה
בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה
בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה
בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה
בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה
בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה
בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה
בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה
בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה
בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה
בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה
בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה
בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה
בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה
בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה
בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה
בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה בבבבה

פסח הכי קאמר כונס שיש שלוש יהיו לשמחה כלומר שאין יד השומה תקפה על ישראל יהיו לשון ולשמחה כלומר שאסורים בהספד ובתענית
יש בור יש עוש אין בור ואין שלוש רבו מתענין רבו אין מתענין פירוש וכיון דרשו הוא לא מטריחי שלוחין עליהו ומקשי לי הכי ע"ב נמי אמר רב פפא
שאני ע"ב בורא אלי מסתברא לתני הורגלנו להתענות לא אמרי דשויהו עליהו חובה דפא מלתקשי ולקשו נמי אחמיו ואשנה משמע שהורגלנו להתענות

ר ביצות

בהם ואחני הכי מסקי דרבא אין מתענין ליב לעמיד דכיון דמעיקרא בדבא אליא מילתא אע"ב דהשתא קבלינהו חובה לא תאירי כולי האי

רש"י

מגילת תענית י"ט שקבעו חכמים ע"י נסי שארעו בה ואסרו בה תענית ים מהם אסורי אף בהספד ובתחנון במגילת תענית אין יומיא דלא להתענות בהון וגומ' עכשיו שחרב הבית בטלו יומים בהספד ובתחניי: דמטו שלוחי ניסן שב"ד שולחים לגולה להודיע יום שקדשים דבל מה שהן יכולין לילך הם הולכי' עד בפסח וכן בתשרי עד הסכות חוץ מעב' יו"ט אלא נתנו לחלל לשלוחי' דלתניית בפרקין על הריאתו אתה מחלל ואי אתה מחלל על קיומו לעיכר שלוחי ניסן מגיעים למקום שאין שלוחי תשרי מגיעי שהרי אין יו"ט ביניהם שלא עבדנו תרי יומי טבי ואע"פ שהגיעו לה' שלוחי' הנירון יום הכיפורים שנסן אחו תשרי שאם יבוא הכיפורים לעשות ניסן יום ח' יעבדו בן בתשרי אלא על פי השלוחים ופעמים שטעו:

הדרן עלך ד' ראשי שנים

גמ' איתמר רב ור' חנינא אמרי בטלה מגלת תענית ור' יוחנן ור' הושעיא בן לוי אמרי לא בטל והילכתא בטלה והילכתא לא בטלה קשיא הילכתא אהילכתא לא קשיא כאן בחנוכה ופורים כאן בשאר יומי: ועל תשרי מפני תקנ' הכוועדות: מברייתא ר' יוחנן כל היכא דמטו שלוחי ניסן ולא מטו שלוחי תשרי אלי יעבדו תרי יומי גזרה ניסן אטו תשרי:

הדרן עלך ארבע ראשי שנים

ראוהו בית דין: מתני' כל השופרות כשרין חוץ משל פרה מפני שהוא קרן א"ר יוסי והלא כל השופרות נקראו קרן שנא' והיה במשוך בקרן היובל בשמעכם את קול השופר: מתני' שופר של ראש השנה של יעל פשוט ופיו מצופה זהב ושתי הצוצרות משני צדדיו השופר מאריך והחצוצרות מקצרות שמצות היום בשופר ובתעניות

כל הסופרות בין של איל בין של יעל: שהוא קרן אינו ראוי לשופר ובני ר"ש שופר כתיב והעברת שופר תרועה: של יעל פשוט יעל אישעל"בוק: גמ' מקוש

לשון רש"י

ת מן הדין שנמצא כהן כיום כל יום שוב יום אחר אחרי הן קדשיו ב יום ע"ם הראוים אלא כלבדי דינן שנשארתל קוכנין ביום על דרך אחר לכל כוונות ודין פסוק בזה לכל כוונות ודין ביום שוב כ' אלא אחרונו אחרונו כתו שהיו אמרתו נוהגי בשנת שני יומים תמני שהיו מתפקים הקבעות של בית דין הגדול שהיו קופצי ע"ם הראים כך הוא מהגיע בשנת שבאו כל יו"ב ב' יומים הן מ"ם שלא כונן שהיו קוכנין על כי הראים היום נוהגים בשנת יום הכפורים ביום ח' בשבת יום ח' וכן מהכנו לקבעות ב' יומים וב' לילות בתרן ישראל שהיו נוהגין אמרו בעונותינו שהיו יום ח' על שלוחי ב"ד גם היום מעשים יום ח' שהרי הן הגלות בשבת ב' יומים אלא מהכנו מהכנו לקבעות יום ח' וכן בתרן ישראל היו נוהגים לעולם יום ח' וכן בכל העיירות בהמוכות לכן שהיו נוהגים ומשלוחו שהרי נוהגים בה שלוחי ב"ד יום כע"ב ולא בע"ב [בזרה] בניחי ר"ם של ר"ם כוהים היום שהו יומים בכל תקוה לפי שלא בב"ה הגדול הוי הנוהגים בגמ' במסכ' קעני' ובוה בכל דתקון לבתקים ב' יומים בכל יום בכניה' בכין דאורי' תקון ועשו אר"ב לעומת כי"ה לעמי וכן לגבי לוש אסקר אמרו נמדר' תלים ולומו עלי בו כיום נוהגים לוהו בכל יום בלשם יומים ליל ויום אסקר לאדם בעדים מן הנתנה ולשמל לא הוי תקבלן בדתקן תקבי אחרי כבר בתמיד של בין בערב ם שר חוב ומם הוי תקבלי בדתקן הים ראוי לומר שר של קדם שהו רגילין לאחרו בתמיד של בין סבריים ומחול ולא תקבלין בדתקן טוהים מוקן בהים קדם ומתקדים בכל יום שלשים לתלול טוהים לוהו הים קדם לעולם בהון הים הוא טוהים בשנת ר"ם אחר הרם מלא מכי יומים מתקדמין יום ג' ויום ב' ומתקבלין בשביעי תפילת מוסף לבי מרוב מתנתי הרוצלך מלך הים ג' קדם תנות ולא שקרלה בהים הוא ביום ראוי לקבוע מלכנה בו ביום ראוי לקבוע ואחים הראוים לא הוי שוטין בן בתעניה בקבוע בתרתים ב' בפרק שני של תענית:

ב כתב הסור נתנה שים כו נ'תלוקי' של הרם הכבל לתני' בדיעבד וכ"ם בקרני "רוב בחיות הכן עכם ל' ולן הוה בלשון הקדום סובר אלא אין בקרן אחר אלא מקרל' הלוגי' שיש לבן יכרות בבנים ובקלן נלבן הן בזכרות בגון של בבשים אכל רוב בחות הן עכם אחר ושבולי' בחו של הרם וכל אחר בחיים בגון יעל ובשים בשבעי הבשים בדיעבד הבלו הן בשבוטים ולבתחילה בשיבן מיבל ובקלו בכל בשים ומ"מ מכר הן בחוכחר בשים ומ"מ מכר הן בחוכחר בחור אחר של אחל לגבי מקדת ובתן ובחיוהו בתב בכל הבשורות הבלו הן הבלו בתקון הבלו בכל הבשים ובבל הבשים מקרן בבבשים ובבל הבשים

עליו כוס:

לשון רש"י

כל הסופרות בשריים לתקוע בכן כר"ב הון מבל הרם

תוספות

ר"ה ל"ו ע"ב ד"ה אמר ר"ל אמר ר"ל ולא קרני ראש הרים ולא הוה בהון ולא הוה בהון ולא הוה בהון

ובתעניות בשל זכרים בפיפים ופיו מציף בכסף
ושתי הצוצרו באמצע שופר מקצר והצוצרו
מאריכין שמצות היום בחצוצרות : גמ' תניא
בר"א במקדש אבל בגבולי מקום שיש שופר
אין חצוצרות מקום שיש חצוצרות אין שופר
א"ר יהושע בן לוי מיאי קראה בחצוצרו וקול
שופר הריעו לפני המלך יי לפני המלך יי הוא
דבעינן חצוצרות וקול שופר אבל בעלמ' רא :
מתני' שוה היובל לר"ה לתקיעה ר'
יהודה אומר בראש השנה תוקעין בשל זכרי
ובוכל בשל יעלים : גמ' אמר רבי לוי שופר
של ר"ה ושל י"כ בכפופים והא אנן תנן שופר
של ר"ה של יעל פשיט היא דאמר כר' יהודה
דתנן ר' יהודה אומ' בר"ה תוקעין בשל זכרים כפופים ורימא הלכ' כר' יהוד
אי אמר הלכה כר' יהודה הוה אמינא אפילו בוכר קא משמע לן : מתני'
שופר שנסדק ודבקו בפסל דבק שברי שופרות פסול ניקב

ר"ה ויובל : ומקו' שיש חצוצרו' כנגן
הסוטרות כ' זכרין הוי מסל תכניות כך פרש"י ז"ל והקשה
הרא"ב ז"ל מדאמרי' בפ"ק דקנני'
(ד' יד) במ' מתריעי' בשופרו' ותירץ
דבסוכה ובמקום בקרא כתיבי
וכרכה מתוקים שם גרמו' שמוסיפין
ומתי דאמרינן בפרקקמא דקנניים
שמתריעי' בשופ' דיינו בשם שמרני'
בהקלה ותקונו' ודיינו לדיבה מלן
מלקיין דרכנן ר' ישמעאל
מחלוקת בבני שבשם ולא דאמר הכם לאין מתריעין אלא בשופר
קרוים מלאכתה דת"ק ורבי
יוסי ודת"ל דוקא לאמרי
הם כן כמה תלת פלגתה
דת"ק בל בסוטרות בשרין
בתשובה הגאוני ז"ל שהבנו לתקוע
בתעניו בשופ' וה"נ מוכח בירושלמי
בשל ברים ובת"ק דר' יהודה לגרסי' הכם בשמעתין דהכא קומי
ר' יהושע הקעין בתעניתא בלומר
בשופ' ר' יוסי בשעתהקעין בחצוצרו'
בלומר אף בחצוצרות ולא שמע
הקעין בחצוצרו' במקדש ואין חצוצרו'
בגבולין אלא יוה"כ דלא לתקן מקו' שיש
חצוצרות אין שופר היינו בשעת
מלחמה שתוקעין בחצוצרו' בלבקיש (ויקרא י) והרשותם בחצוצרו' אבל בתעניות מתריעין ולא בחצוצרות והיינו טעמא משום דכיון
דלמר בשעת מלחמה מתריעין ולמיתו כיון דחצוצרות בגבולין דלבו ישראל הוא לתשבתן
לבו בלבכל הוא לתקוע
בשופר בתעניה : מתני' שוה היובל לר"ה לתקיע' דכי היכי דבר"ה אמרי דבנן בשופרות ר"ה ביובל ולא"ג דתקישא דיובל לאו לתקלה ולא לזכרון
אלא לסימן שלוח עבדים והשמעת מכירת קרקעות אף ר"ה נמי למעבדה דנמריהנהבגמירה שוה שביני שביני בפ"בתרת ובברכות דבשי' לעומר
הקש ברכות בי"ב בל יובל : ר' יהודה אומר בר"ה תוקעין בשל זכרים [בכופים] דסבירא ליה לר' יהודה דבל בשה דלתיש חיוב שופרא :
ויובל
בל יעלים דפבירא ליה לר' יהודה דבוכל בשופ שבים : גמ' אלא מאי בדיבה ואיפוקיה הלבתא בר"ה
בר' יהודה ובלמר ר' לוי שופר של ר"ה ובל י"ה בכופים : ודרוי יודע דיעל בשופ ובוכרים בכופים לא הוקא דתנן קמא ור' יהודה לא לא בליני אלא אי
בל דלתיף חיים שבי עדיף אי בל דפשיט חיים שבי עדיף ולרבנן לתיש לבו בה דפשיט חיים שבי עדיף מה לי יעל בשופ מה לי שאר חיות שבריבן
בשופרות ולא ודאי לתבא קמא יעל לאו הוקא אלא הוא הדין בבל שאר בריבה בבשופרות הבכופין ובל הקרוחד אורחא
דמילתא נקט ולדידן דק"ל בר' יהודה בעי' ומ'רו מיבא לבייני אי בעינן בכופין לעבובא אי לאמה בלאות שים מי אי אמר דבי היבי דתבא
קמא ור' יהודה דתבא קמא בבירא ליה דשופר של ר"ה תוקא בשופ לא אבל בכופין אפי' בדיעבד בפולין ר' יהודה ס"ל דבכופין תוקא אבל בשופרן אפילו
דיעבד בפולין ולבי זה בין בתפסיקא הלבתא בר' יהודה בעי' דמתא ר"ה בבכופין אבל בשופרן אי ר' יהודה ס"ל דבכופין תוקא אבל בשופרן אפילו
אלא בל בבכופים הובבירו אלא בל זכרים בלבד דהיינו אלים בבוסבא דמתני' שבר בתב בפ"ח מהבלות שופר דשופר שהוקבין בו בין בר"ה בין בוכל הוא
קרן הבנבשים הבבוף ובל השופרות בפולין הון מקרן הבבנ עד בתן ודבריו מתיבריו מדא דבא בתיבנא לבעל דלר' יהודה דבריבים בפופים לתו דוקא דלר"ה
לשאר הבבופין ועוד דבבופין משמע דלא לבבב קלאמר אלא לבעבה ליה בלבבה בלי מבריבים מתני' אתי שופר של ר"ה בל יעל בשופ דמשמע דרבי
לא בתוב בה לא בבוף ולא בשופ אלא הבבירו שופר הוא דבתיב ובבלבו אתיקרו שופר דר' יהודה מבריבים בלבבה בלבבה בלבבה

ניקב וסתמו אם מעכב את התקיעה פסול פירוש אם מעכב את התקיעה עכשו אפי' סתמו במינו פסול דכיון שמעכב את התקיעה כבמקומה אבל הא לאו הכי לא מיפסיל בליקה אלא אפי' כרחיב אם הקצר וקצר אם הרוחב מיפסיל וכ"ם כיכא דאמרי' דוקא דהפכיה בכמונה אבל הא לאו הכי לא מיפסיל בליקה אלא אפי' כרחיב אם הקצר וקצר אם הרחב אלא שהקצר בלד הרחב לא יצא וקצת יהיב סימנא מן המלר קראתי יה : הוסיף עליו כל שהו פסול משום דהוו להו שתי שופרות : ר' נתן אומר במינו כשר משום אמר ר' נתן במינו דוקא בשינוי מעכב את התקיעה דהא מדקתני ושרי ר' יוחנן אליביה משמע דבוקים שכורת ליה דכי האי גונא אי איקין בשיכבת שבת ואם איתי דר' נתן במינו מכשר אפי' כשמעכב את התקיעה היכי מצי סבר לה כוקים דהא ר' יוחנן הוא דאמר הלכה כשקרא אלכה ותנן אם מעכב את התקיעה אפי' פיל דסתמו במינו אלא ודאי כדאמרן : במינו כשר ל"ר יוחנן והוא שנשתייר בו ואם הילכך לדהא ליישבא ניקב וסתמו לא מיתכשר אלא דאיכא דאיכא הלכתא כשתייר רובו וסתמו במינו ואינו מעכב את התקיעה ואי אי איכא לישנא אחרינא בגמ' דר' יוחנן קאי אשלא במינו וקאמר דכי אמרי' שלא במינו פסול דוקא בשנפחת רובו מכלל דבמינו אע"פ שנפחת אינו כשר ולהאי לישנא בתרי למעלינהא סני סתמו במינו ואינו מעכב אי איתקיעה אע"פ שנפחת רובו אי נמי בשתייר רובו ואינו מעכב את התקיעה אע"פ שסתמו שלא במינו ומיהו לתוס כעיגן שלא יהא מעכב את התקיעה דמתני' מילתא פסיקתא קתני דאי מעכב את התקיעה פסול אלו הוה מתכשר בשום גוונא הוה תני לה : ר"ענגן אלכה נקשינן כרבי נתן דכיון בשקיל ושרי רבי יוחנן אליביה ובכהי תרי ליתני בעל הלכה ורב אלפסי ז"ל בשתי לישנא קמא ולשון הרב הר"ם בתו"ל בפרק ראשון מהלכות שופר וכן נהגו לעולם בשל תורה להתיר בתקיעה בין בגיטין וקדושין ושאר אסורין ואע"פ שהוא לישנא קמא אלא שבדברי מחוכמה ובשל סופרים בשתי לישנא בתרא וכן פוסקים בכל מקום אותיהו אלרפסים לישנא דמתחיר בתרא לישנא תנאי אלו תרי תמורי שבליבי דבשל תורה אלך אחר המתמיר ובשל סופרים אלך אחר המיקל אבל הרב ר' יצחק גיאות ז"ל פסק אף הכא לישנא בתרא ולקולא : אם בשתייר בו שיעור תקיעה בשר פירוש דוקא שיעור שיעור תקיעה אלא דבר בעל העשור ז"ל הבשיר אפי' לא בשתייר אלא הפה וכן דעת הרב ר' יצחק גיאות ז"ל : כדי שיחזור בינו וירחה לכתן ולכתן הוא שיעור שופר כדי שיחזור בינו וירחה לכתן ולכתן וכי תישא ליתא שמא בהדיא ז"ל דעשאת אחת לאשוינן דמסוס הכי מי שיעור שמא כדי שיחזור בינו וירחה לכתן ולכתן דשיעוריה דעשה ד' גאדל ושיה בקעמנה בהליקת בתוכה' ובשהוא תורה אותו כל אלנבו' בינוני מה שנרא לכתן ולכתן ומצים את השיעור ולא כדי שיחזור בינו והוא שמא : קדרו' בזכרותו עלם שבתוך השופר שלא הוליאו אלא נקבו מתחלה ועד סוף : מתני' הקוקע לתוך הבור לו לתוך הזוק בור ולוח הדק מילתא היא אלא שהבור בתחילה ואחר בגמרא מלות לריבוק כונה אחי כיון לבו הוינו לנאתן ולמאן דאמר מצות אין לריבוק כונה אם כיון לבו שיהא קול שופר נלבד סני ובלא יהא סבור לחמור בעלמא הוא : והקישו בתוספתא אמי' כיון לבו [אמתי] יצא : והא אמרי' דמירוגין פר' כל נגוף (ר"נכ) לנבור בקעמנה אליה לבור בהולה אין יוצאין ידי חובתן ותירצו דשאני הכא דליכא עשרה עם אליה לבור ובקשו עוד מבאמרי' בפ' כיצד נוטלין מן הצלף ולתן כלחון ואמר רב (חגן) וכן לתפלה ובליבא דר' יהושע בן לוי דאמר אפי' אחילה של ברזל אינם מפסקים בין ישראל לאביהם שבשמים ובהמות פוגעות בשתי עבשיקינן לו לבעין לרוח דבפר' כל נגוף בקשי לו יב"ל ואתן ק"ל מתוה כדמוכח בשושה כב' ואלו נאמרין (דף לח) דמתיר מינה ראוה לברכם בהגיס אלין שהיה מבשרת ואי תיירו לעבין לעלת ובמתני' דהכא הקשי מתני' לרב ותירצו

ר"ש"י

העמיד על גלגלו גלד דק : מבפנים פסול שהתקיע בוהכב: אם קול חיצון שמע לא יצא דאיכא הגיעה פנימי : כי ביקור כהעיב' חלוק לעבו' פנימי חיצון : בקלר הרחב נרוחתין : דרך הענרקו נבהמ' מחיי: במינו בשאינו מעכב התקיעה : נסדק רחבו על רוחב היקבו נשתייר ממקו' פסדק עד מקום הנחת פס שישור תקיע' בשר הסיב ליה נמלן לאיסחיל בו' והוא כמו אדרזקלרו: ארור רלוק"ם בלשון קדמון בזכרונו בשטות מחוכר נבהמה עלם כולם מן הרחם נכנס בתוכו ומוליאין אותו מתוכו וזה לא הוליאו אלא נקב בוכרות : בור ורוו חלת ניכוה אלא שהבור נחסיר' והבו' על הקרק לאיסקריי' לא בלשון: מחני חבי גדול : הכרה ריש"ל שיר בלשון: תוקס

ניקב וסתמו אם מעכב את התקיעה פסול ואם לאו כשר : גמ' תנו רבנן היה ארוך וקצרו כשר גדדו והעמידו על גלדו כשר צפהו זהב במקום הנחת פיו פסול שלא במקום הנחת פיו כשר צפהו זהב מבפנים פסול מבחוץ אם נשתנה קולו מבמו' שהיה פסול ואם לאו כשר נתן שופר בתוך ישופר ותקע בו אם קול פנימי שמע יצא ואם קול חיצון שמע לא יצא ת"ר גדדו בין מבפנים בין מבחוץ כשר הפכו ותקע בו לא יצא אמר רב פפא לא תימא דהפכוה כי כתונא אלא שהרחיב הקצר וקצ' את הרחב לא יצא מ"ט כדרב מתנה דאמ' רב מתנה והעברת דרך העברתו בעינן דבק שברי שופרות פסול [ת"ר] הוסיף עליו כל שהוא בין במינו בין שלא במינו פסול דניקב וסתמו בין במינו בין שלא במינו פסול ר' נתן אומר במינו כשר ואם במינו פסול : במינו כשר אמר רבי יוחנן והוא שנשתייר רובו מכלל דשלא במינו אפי' נשתייר רובו פסול לארבו אם נשתייר בו שיעור תקיעה כשר ואם לאו פסול וכמה שיעור תקיעה פירש רבן גמליאל כדי שיאחזנו בידו ויראה לכאן ולכאן היה קולו דק או עבה או צרור כשר שכל הקולות כשרים בשופר שלחו ליה לאבוה דשמואל קדרו בזכרותו ותקע בו יצא דמין במינו אינו רי"ן:

מתני' התוקע לתוך הבור או לתוך הדות או לתוך הפיטם אם קול שופר שמע יצא ואם קול הבורה שמע לא יצא היה עובר אחורי בית הכנסת או שהיה בירתו סמוך לבית הכנס ושמע קול שופר או קול מגלה אם כיון לבו יצא ואם לאו לא יצא ואע"פ שזה שמע וזה שמע זה כיון לבו יצא וזה לא כיון לבו לא יצא : גמ'

ר"ת

ר"ת מ"ש מ"ש מקום מקום

ר"ת

ר"ת

ר"ת

גמ' אמר רב הונא לא שנו אלא לאותן העומדים על שפת הבור אבר אותן העומדים בבור יצאו אמר רב יהודה בשופר של ע"א לא יתקע ואם תקע יצא דמצות לא ליהנות נתנו אמר רבא המודר הנאה כיתברו מותר לתקוע לו שופר של מצוה והמודר הנאה מ'משופר מותר לתקוע לו תקיעה של מצוה' והמודר הנאה ממעין טובל בו טבילה של מצוה הנשמע אבל לא ביכות החמ'תני' נתבוון שומע ולא נתכוון משמיע או שנתכוון משמיע ולא נתכוון שומע לא יצא עד שיתכוון שומע ומשמיע אמר ליה רבי זירא לשמעיה התכוון ותקע לי אלמא קסבר משמיע נמי בעי כונה כלומר אף ע"פ שמתכוין להוציא עצמו ידי חובתו אין חברו השומע תקיעתו יוצא ידי חובתו עד שיתכוין לתקע להשמיעו זה מ' ביחיד אבל בשליח צבור כיון דדעתיה לכולי עלמא לא בעינן דמתכוין ליה נופיה כדתנן היה עובר אחורי בית הכנסת או שהי' ביתו סמוך לבית הכנסת ושמע קול שופר או קול מגלה אם כיון לבו יצא ואם לאו לא יצא : מתני' חרש שוטה וקטן אין מוציאין את הרבים ידי חובתן בדבר אינו מוציא את הרבי' ידי חובתן : זה הכלל כל שאינו מחויב

רש"י

אותם העומדים בבור יצאו שהם שומעין קול השופר לבול': של ע"א חול שנשמעו בו לע"ז ואסור בהנאה כדתנן במסכת ע"ז אבל לתנדון בכלים שנשתמשו בהם לע"ז הבתולה מדבר ואם תקע יצא המצוה לאו ליהנות נתנו לא נתנו ליהנות לקיומם הנאה מיהא אבל לא [שו] עלמתריה ניתנה אבל לא ניתנו בהם לאוכל הנאה הנאה : ועכדים

מקור

מקור

מקור

עקשים

ר מצות

לשון ריא"ז

ב"ר מ"ר

ש"ר

ש"ר

ש

עין משפט

פליף דסגיר' ליה מצות צריכו' כונה לצאת וכן פסק הר"ם נמו"ל נפ' שני מהלכו' שופר דצריך שיתכוין משמיע לחולי' ומומע לצאת הוא לאו הכי לא יצא
אלא שבפ' ו' מהלכות חמץ ומצה כתב דכפאוהו ואכל מצה יצא ולא פליגא דידיה דשיריה דסגיר ליה דנתקיעה שופר כיון דחזיון הר' וירא אמר לשמעיה
תיכוין ותקוב לי נקישינן דצריך כונה אבל בכפאוהו ואכל מצה כיון דצאו חזיון בגמ' מאן דפליג עליה בהדיא לא דחינן לה דאמ"נ דבתקיעי שופר לא יצא
הכא יצא שכן נהגה כדאמרי' בעלמ' המתעסק בחלבי הבערות חייב שכן נהגה ובגמרא נמי עבדינן צריכותא ממנה לשופר הילכך אע"נ דשופר מדאוריי
דקיימ' לן צריך כונה בכפאוהו ואכל מצה נקישינן דיצא : אבל דעת הרבה מן הגאונים דקיימא לן מצות אין צריכות כונה וכן דעת הרשב"ם ז"ל [וס"מ] כתב רבי' שמואל ז"ל דאע"ג דאמרינן אין מצות צריכו' כונה מ"מ בסתם אבל במקומות שאינו מוציא לא אדם שאינו מוציא אינו מוציא לא אדם מינו ולא את שאינו מינו מי שהציו עבד והציו בן חורין אינו מוציא לא את מינו ולא את שאינו מינו : מי שהציו עבד וכו' : אמר רב נחמן אף לעצמו אינו מוצי' תני ארבה בריה דרבי זירא כל הברכו' כולן אע"פ שיצא מוצי' חוץ מברכת הלחם וברכת היין שאם לא יצא מוציא ואם יצא אינו מוציא בעי רחבה ברכת הלחם של מצה שהיא המוציא וברכת היין של קידוש היום שהיא בורא פרי הגפן כהו כיון דחובה היא מפיק אי דילמא ברכה ראו חובה היא ופשטינן אע"פ שיצא מוציא דאמר רב אשי כי הוינן בי רב פפי הוה מקדש לן וכי הוה ארגו אריסי מדברא הוה מקדש להו ת"ר לא יפרוס אדם פרוסה לאורחי אלא אם כן אוכל עמהם פירוש שאם אינו אוכל עמהם מוציא שם שמי' לבטלה אבל פורס הוא לבניו ולבני ביתו כדי לחנכן במצות ובהלל ובמגד אע"פ שיצ' מוצי' :

גר מצות

רש"י

ועבדים משוחררי' אבל עבדים לא בכל מצות שהן חייבין בהם חייבים בה הין העבד חייב בה ושומעו ואנדרוגינוס לד זכר הוא ומי שהציו עבד מצו' מצות אין מינו מוציא לא אדם מינו ולא את שאינו מינו : אמר רב נחמן אף לעצמו אינו מוצי' תני ארבה בריה דרבי זירא בר נקבות אולם שניהם פטורים: מי שהציו עבדו' הלא אחי לד התקעות דשמע' ומפיק לגד חירות דשומע: אף כל מי שיצא מוצא שכל ישראל ערבי' זה לזה למצות : חוץ מברכת מצות הלחם והיין ושאר ברכות פירות ריחני שאינן אלא אלא ליהנו' מן העולם הלא ברכה ונאלו הין ברכות שהין זו חובה על האדם אלא אסור ליהנות בלא ברכה ולא ליהני ולא לבריך : ברכת הלחם של אכילת מצה שמברכין לפניה המוציא וברכת היין שמברכין לפני קידוש היום מה שמברכים אכילת מצה ומקדש ישראל לא תיבעי לך דחובה נינהו ומפיק אלא ברכת המוציא וברכת היין מנביא לך שהין בחוק אלא לפי שהמברך צריך שיעשום ואי אפשר ליהנות בלא ברכה אי נמי לא יהיה ליה חד אכילה אחת אי אפשר אלא יהיה ליה חד אין בחובה היא אכילה מצה הוצא עליו ואי אפשר אלא ברכה נמצאת אכילה הנייה נברכת הנאה לא חובה למצה שאף בכל הנאה היא חובה : לא יפרוס ברכת המוצי' כל אחמרינן לעל שאין הרוב עליהם ולא יברכו ולכשיאכל יברכו :

סליקא פירקא

יום טוב של ראש השנה שחל להיות בשבת במקדש היו תוקעין אבל לא במדינ' משחרב בית המקדש התקין רבן יוחנן בן זכאי שיהו תוקעין בכל מקום שיש בו בית דין אמר רבי אליעזר כשהתקין רבן יוחנן בן זכאי לא התקין אלא ביבנה בלבד אמרו לו אחד יבנה ואחד כל מקום שיש בו בית דין : גמ' במקדש היו תוקעין אבל לא במדינה מאי טעמא אמר רבה הכל חייבין בתקיעת שופר ואין הכל בקיאין בתקיעת שופר גזרה

סליקו להו ראוהו בית דין

יום טוב במקדש היו תוקעין בגמרא מפרש : אבל לא במדינה לא בירושלים ולא בגבולין : אלא ביבנה שהיה' שם סנהדרין בגול' ביתיו וכן בכל מקום שגלקה שם סנהדרי גדולה אבל לא בב"ד של ב"ג : גזירה

נקבות שנו ומפיק לדזכרו' דהגריה ונמצא דאש' הוציאה [זכר] שניהם בריה אחת כן ובריה זו מוציאה בריה כמוה' שומעת מינו מוציא אף מינו שומעת אחר כמותו שאם יקרעו שמא ימלא זה [שתקע] נקבה וחברו זכר : אף לעצמו אינו מוציא אלא אם יקרעו שמא ימלא זה אחר לד הרוח שנו דהוה ליה כאן אחר הוציאה זכר : תני אלבה בריה דר' יוחנן כל הברכו' כולן אפ"פ שיצא מוציא שהרי כל ישראל ערבים זה לזה במצות וכיון שלא יצא חברו נמי שלא יצא הוא דמי : חוץ מברכת הלחם וה"ם לכל ברכת פירות שהנהנה אינה צריך לברך ולא שייך בהו ערבי' זה לזה שאין זה חובה אדם אלא לאיהנו ולא ליבריך : ברכת הלחם של אכילת מצה שמברכין לפניה המוציא וברכת היין שמברכין לפני קדוש היום מה שמברכין על אכילת מצה ובקדוש בעצמו לא מהנינא לן דחובה נינהו ומפיק אלא בברכת המוציא וברכת היין הוא דמיבעיא לן שאינם נאות אלא לפי שהמברך צריך שיעשום ואי אפשר ליהנות בלא ברכה ואי נמי לא נעשים אי אפשר אלא יסיב לחל מינהו למעשם ונבי ברכה : אלא כיון דחובה הוא אכילת מצה חובה עליו וכן קדוש היום חובה הוא עליו ואי אפשר בלא ברכה ונמצאת אכילה ברכת הנאה ואי אפשר בלא ברכה הנאה ולא אמרינן ברכת ההנאה לאן חובה למצוה אחרת אף בכל ההנאות היא מהנה : לא יפרוס ברכת המוציא כל אחמרינן לעל שאינה חובה עליהם לא יאכלו ולא יברכו :

סליקו להו ראוהו בית דין

כיהני' ר"ש שחל להיות בשבת במקדש היו תוקעין אבל לא במדינה לא בירושלים ולא בגבולין ובגמרא מפרש טעמא : התקין רבן יוחנן בן זכאי כדי שלא השכחה תורה שופר ומ"ה לתקן' בשופר לא יעבור אלא בשאר ימי לא יתקן בשבת שיהיה בשאר ימי לא נמי דמשום דשופר לתיבורן [כדיף] שפי מגלב : אלא ביבנה שיהיה שם סנהדרי גדולה טמיו וכן בכל מקום שגלקה שם סנהדרי אבל לא בב"ד לא יחר : גמ' מ"ש בתרינה לא והא תקיעת שופר חכמה ותינה מלאכה :

שבי תתיה כרבנן דתמתא בין בחיבו בין שלא בחיבו וא״ת דה״ק אפי׳ כר׳ נתן נתי תתיה וכשלא בחיבו ולאוקומה ליבא דחד תנא קא מהדר א״כ לא הוה ליה לתיתר הכי אלא הוה נריך לחיות׳ אף כר׳
נתן תתיה ה״נ ותפתר שלא בחיבו ושוד דאי ר׳ נתן ליתני בחיבו הכי אלא כל עכתן לא חלבו אלא בחיבו בחיבו ודבק שברי שופרות ושוד דר
כשתעבה את התקיעה בלתוך הוא דפסלי הכנן אחתי לא קתני לה כגתר׳ דילן בברית׳ כדקתני׳ כדקתני׳ ולהכי הוא כדרשה ולאוקומה
לקיעתא ותחתני׳ תתיה וכולא בחיבו אחתי אם קול פניתי אחב אם אם בשאבה בולו אם בשתיר בו והילך בנה כחן בחיבו פסול ולא כי׳ אם מעבב את התקיעה ותחה שב ענוך לדברי בעל התחתר שלא

המאור הקטן

לבחוק בעדות העדים כדי להגיד הרולח והאי כיון דחזיוה דקטל תו לא חזו ליה זכותא ולא
בדקי לבו לעדים בדיקה יפה הלכך אין עד בעשה דיין כב״הג וד׳ טרפון אמר׳ לך לבדיקה יפה
לא חייבינן ולשלם עד בעשה דיין בלחר הרחוי לעדות בגון ברחה בלילה רחוי לדין וכל בכ
לא רחה ביום שיש לומר לא תבא שתיבה גדולה הרחיה אבל עד מחחר שהגיע עדותו אינו רחוי
לדין ולגרמי הכל ובר בתבנו מתקת דברים הללו בבתובות בפרק האשה שנתארלה :

תניא נתי הכי פתח דברים אחורים מתקדם אבל בגבולין מקו׳ שים תוכרות אין שופרות
וקיימא לן כי הא דתניא׳ ואינו תחה מחה פרשיתי בתבות הגלוים בחבו לתקיע
בתבנית בשופר ולבי תבנה זו ברחה לבו שאין לבו לתקוע בתבנות בגבולין אלא אחובות
ניקב וסתחו בין שלא בחיבו פסול ר׳ נתן אומר בחיבו כשר שלא בחיבו פסול ומי
רב תנבאל ז״ל והרי ״ב ז״ל בשאין בלבנה קתת דר יוחנן ולוקה שבפחת דוכו הא
ר׳ יוחנן לפרושי טעמיה מתפרש דהלכתא כותיה וסתם מתניתין בטיה לדר׳ נתן והר׳ יוחנן
בן ניתת פסק בלשנה בתרא ולבך בתב בהלכותיו ניקב וסתחו בחיבו כשר אם״ם שלא בחיבו
רוכו אלא שתחו שלא בחיבו אם בשתיר רוכו אלא כשר לא בשתיר רוכו שלא פסול ובין בחיבו
דבחיבו ובין כשר שלא בחיבו הני מילי בשאין מעבב את התקיעה אבל בשאין מעבב את התקיעה אבל בשאין
ותחוחרתא לתבקע לחותרא בדברי הרי״ף ז״ל כיון דזברון הוא כיון ירחיל לתכיסם בשאים דר
בתבתי תחלה לפי תה שלחו רבלין בפרש חתלקת ר׳ נתן וחבתי׳ בשאין מעבב את התקיעה בפרק
פי״ה ר״ה שלחה ז״ל גם דברי ה״ר יצחק הוכיחין בן אחר בך מתתיי תלחות ירושלמי שבתא׳ חתבר
כי חתלקת רבי נתן וחבתי׳ בשאינבב את התקיעה ובך הוא הדרוש׳ שופר שבסדק ודבקו בשעוה
לתלן בגרבה לרבי נתן דבק שברי שופרות בפסול שוב שהיא דרבי נתן היא דתלבי ניקב וסתחו
בין בחיבו בין שלא בחיבו אם מעבב את התקיעה פסול ואם לאו כשר ר׳ נתן אומר בחיבו כשר
שלא בחיבו פסול ר״חיים בשם ר׳ יוחנן בך היא תתניתא אם מעבב את התקיעה פסול ואם לאו
כשר פירוש בן היא הוחתיתא תשלא בחיבו דדבי נתן רבי אבא בר זעירא בשם רבי שבע ר׳ יוסי
שסתחו הא לא סתחו כשר שכל הקולות בשרין בשופר ר׳ יעקב בר אחא אחר אבא בר בא שתחו
לר׳ שופר קדוח מהו אחר ליה בזה בזה תוקעין כיבנה ר׳ בא בנה קודמי בר שופר קדום מהו אחר ליה
בזה תוקעין כשן בול : אתר רבא שופר שלא פ״ה יעקב אלא בשום מהו אבא בר אבא
אבא לא יבא ואוקמתיי׳ לה לסיים דמעבב דבתוקעי מיכתת מיעבות והכלבות הר״ף ז״ל
גרסי הבא אחר רב יהודה ובקי׳ דרב יהודה אדרב יהודה דבא אחר רב יהודה בשופר שלא
לא יעקב אלא אבא לא יבא אלא אחר מבא ל הנ׳ עיתבו ס״ל ובר׳ אדברי הרי״ף ז״ל דאמר רבא
אחר זה ואם״ה לא יבא תרדבא הוא לגמרא דרב יהודה לתחרא דבי יהודה דבי אחר בבי אחר
קיים דיבים אדרבה וקי״ל כרבא אחר מבא לא ליבנא ביתבו אחרבו אחר בבא אחר
לתקוע לו בשופר של אבא דוקא בשופר של ר״ה אחרבו אם בשאבה בשל בחבוברות בתבנית לא
והאודר בבא בשופר אחר לתקוע לו תקיעה של אבא לאחיבו בתבנית אים בלא אדי לחתבר
ביה נחוני והיה אחר רבא אחב תקבת תקיעה בבור ותקבת אחר בלבן הוה אחר לא אבו אבא לאחבן בשופר
דאסיקבא כתוקע ובלא בפשיה אינבא ליה בדרב הוא אחר לא אבו אבא לאחבן בשופר בשופר בשופר

לפיס

סוגיא דשמעתא מתחוורא כרבא אחר לבחת לא כבי בוגא לבשבר בחבו לא בבי
בוגא שלא בחבו בבי בו בבא הבין אסיקבא בפרק הנזקא תפלין ולבא לדרבא ביא אדר
דאחר לאחבתיה לאבוי ותקבא לי הרי״ף ז״ל כתב הא דר׳ אדא ובסקיים לדרבא ביא בסבורים לבר
אלא אבא דרבי אדא על דרבא אבא אחר רבי אדא אבוי ותקבא לי לבנבה אבא אבא בבי בבא
לאחבתי אבא אחבתיא לבא בבא תקבת אחר בל דבא אחר רבי אדא אבא לבא בבא אבא אבא בבא
בבאבן אבל בבי בוגא לבאחבתי לאחבתיא בדבי אדא אבא אבא ז״ל בבא בבא אבא אבא בבא
ידי אוכבתי אבדבי׳ לאחבו דבבי אדא אבא בבא אחר בבא אבא בבא בבא בבא בבא בבא בבא
אחבתי בבבא אבא בבא אבא בבא בבא בבא בבא בבא בבא בבא בבא בבא בבא בבא בבא בבא
בבאבן אבא אבא בבא בבא בבא בבא בבא בבא בבא בבא בבא בבא בבא בבא בבא בבא בבא
אבא אבא בבא בבא בבא בבא בבא בבא בבא בבא בבא בבא בבא בבא בבא בבא בבא בבא
בבא בבא בבא בבא בבא בבא בבא בבא בבא בבא בבא בבא בבא בבא בבא בבא בבא בבא
בבא בבא בבא בבא בבא בבא בבא בבא בבא בבא בבא בבא בבא בבא בבא בבא בבא בבא
בבא בבא בבא בבא בבא בבא בבא בבא בבא בבא בבא בבא בבא בבא בבא בבא בבא בבא

פרק יום טב של ראש השנה

הרי״ף ז״ל כתב בהלכותיו הא אחתר רב חונא ובם כ״ד אחי ובם כ״ד בבני כ״ד לאחבתי
אלא בפני כ״ד ולא הוה לו לבתוב זה הבלל אבבאחבתן הבן יוחנן בן זכאי לא
בתקון אלא בתקון׳ שיש בו אבבאדרין בין בבבאדרין בין בבבאדרי גדול׳ בן מיבבה בין אבבאדרי בבבה ובבתוחים
דרב יצחק בר יוסף בבי תבויים אבאחה דבינבה בבבת ובבבאדרי הלחי ובבבאין אין לבו אבבאדרי
לא גדולה אלא בבבה בבבה אחן אבש תקון בבבאל שאחבים בו בי״ם אל ר״ה אחל לבבו׳ אבבת ובבבאל
אבבאים אל אחת אחבבאים דר׳ חיים בר נחתה והבאים לא אחבתיה אלא אל לבבבה בחבה דרב אבבאל
דאיב׳ דתתבי לא אבבה בי״ה אבבבבו אחבר בבבל אבבבב׳ אבבבר אבבבל אחד ואחי׳ חייב לבקבים אבבבבל
הונא

בבבחבה בבבחבר בבבבב״ם אבבבל עבבבר בבבבב

גזירה שמא יטלנו וכו' וכמקדש לא גזור דאין איסור דרבנן נוהג במקדש ורבן יוחנן בן זכאי תקן שיהו תוקעין בכ"ד משום דהקש נמי ליכא למיגזר מידי דלמא בי דגורי דאתי לידי נקש שמא יעברנו מר "פי' ר"ם משום דהקש אין ליה היכרא עכו' : והיינו טעמא דשופר וז"ק מלא שנת מה שא"כ במילה ותפ"ב דגזרי' בהוקש עמא מה שחל שניהי שלו בערב הפסח שחל להיות בשבת כדאיתא בפסחים' כ' אלו דברים (דף סט) הקש היינו טעמא' דנהי שאין הכל שרוויה בהוא' הרי כולם שרוויים בפסחים ולא מדברו ליה : אמר רב הונא' ע"ד שכ"ד הוא דתקעי בפני ב"ד : מתני' בראשונה היה לולב ניטל במקדש שבעה ובמדינה יום אח' משחרב בית המקדש התקין רבן יוחנן בן זכאי שיהא לולב ניטל במדינה שבעה זכר למקדש ושיהא יו' הנף כולו אסו' סדר ברכות אומר גאבות וגבורות וקדושת השם וכולל מלכיות עמהן ואינו תוקע קדושת היום ותוקע זכרונות ותוקע שופרות ותוקע ואומר עבודה והודאה וברכת כהנים דברי ר' יוחנן בן נורי אמר לו ר' עקיבא אם אינו תוקע למלכיות למה הוא מזכיר אלא אומר אבות וגבורות וקדושת השם וכולל גמלכיות עם קדושת היום ותוקע זכרונות ותוקע שופרות ותוקע ואומר עבודה והודאה וברכת כהנים : וקימא לן כר' עקיבא מחבירו : מתני' אין פוחתין מעשרה מלכיות ומעשרה זכרונות ומעשרה שופרות רבי יוחנן בן נורי אומר אם אמר שלש שלש יצא : אין מזכירין מלכיות זכרונות ושופרות של פורענות : מתחיל בתורה ומשלי בנביא רבי יוסי אומר אם השלים בתורה יצא : גמ' איבעיא לן ראי' ג' דקאמר רבי יוחנן ב"ג ג' מן התורה ג' מן הנביאים שרש מן הכתובים דהוו להו תשע או דילמא אחת מן התורה אחת מן הנביאים אחת מן הכתובים דהוו להו ג' מכולן ופשטינן דאם אמר שרש מכולן יצא בנגד תורה נביאים וכתובי' ואמרי לה כנגד כהנים לויים וישראלים אמר רב המנונא אמר שמואל הלכה כר' יוחנן בן נורי ואסקנא בסוף פירקא אמר רב חנא' כיון שאמר ובתורתך יי' אלהינו כתוב לאמר שוב אינו צריך וכן א"ר יהושע בן לוי

גזירה שמא יטלנו ובמקדש לא גזור דאין איסור דרבנן נוהג במקדש ורבן יוחנן בן זכאי תקן שיהו תוקעין בכ"ד משום דהקש נמי ליכא למיגזר מידי דלמא בי דגורי דאתי לידי נקש שמא יעברנו מר "פי' ר"ם משום דהקש אין ליה היכרא עכו' : והיינו טעמא דשופר וז"ק מלא שנת מה שא"כ במילה ותפ"ב דגזרי' בהוקש עמא מה שחל שניהי שלו בערב הפסח שחל להיות בשבת כדאיתא בפסחים' כ' אלו דברים (דף סט) הקש היינו טעמא' דנהי שאין הכל שרוויה בהוא' הרי כולם שרוויים בפסחים ולא מדברו ליה : אמר רב הונא' ע"ד שכ"ד הוא דתקעי בפני ב"ד : מתני' בראשונה היה לולב ניטל במקדש שבעה ובמדינה יום אח' משחרב בית המקדש התקין רבן יוחנן בן זכאי שיהא לולב ניטל במדינה שבעה זכר למקדש ושיהא יו' הנף כולו אסו' סדר ברכות אומר גאבות וגבורות וקדושת השם וכולל מלכיות עמהן ואינו תוקע קדושת היום ותוקע זכרונות ותוקע שופרות ותוקע ואומר עבודה והודאה וברכת כהנים דברי ר' יוחנן בן נורי אמר לו ר' עקיבא אם אינו תוקע למלכיות למה הוא מזכיר אלא אומר אבות וגבורות וקדושת השם וכולל גמלכיות עם קדושת היום ותוקע זכרונות ותוקע שופרות ותוקע ואומר עבודה והודאה וברכת כהנים : וקימא לן כר' עקיבא מחבירו : מתני' אין פוחתין מעשרה מלכיות ומעשרה זכרונות ומעשרה שופרות רבי יוחנן בן נורי אומר אם אמר שלש שלש יצא : אין מזכירין מלכיות זכרונות ושופרות של פורענות : מתחיל בתורה ומשלי בנביא רבי יוסי אומר אם השלים בתורה יצא : גמ' איבעיא לן ראי' ג' דקאמר רבי יוחנן ב"ג ג' מן התורה ג' מן הנביאים שרש מן הכתובים דהוו להו תשע או דילמא אחת מן התורה אחת מן הנביאים אחת מן הכתובים דהוו להו ג' מכולן ופשטינן דאם אמר שרש מכולן יצא בנגד תורה נביאים וכתובי' ואמרי לה כנגד כהנים לויים וישראלים אמר רב המנונא אמר שמואל הלכה כר' יוחנן בן נורי ואסקנא בסוף פירקא אמר רב חנא' כיון שאמר ובתורתך יי' אלהינו כתוב לאמר שוב אינו צריך וכן א"ר יהושע בן לוי

מקדש ו' כדכתיב ושמחתם לפני ה' אלהיכם ו' ימים ובמקדש היינו לפני הש"ש ובמדינה יום א' דכתיב ולקחתם לכם ביום הראשון כולו אסור לאכול מן החדש המדוברייתא משחאיר מורח מוח' לאכול כדאמרי' ובמנחו' כתוב אחד אומר עד עצם היום הזה וכתוב אחד אומ' עד יום הביאכ' הא כיצד בזמן דאיכא עומר מתיר בזמן שאין עומר עצם היום מתיר ואיכו גזר משום דמסר' יבנה בית המקדש ויאמרו אמתקה מי לא תבטלו בהתיר מורח הסמוך נמי ניבטל ולא יזכירון בזמן דאיכא עומר אין עצם היום מתיר אלא עומר ר' ומ"ה גזרי' דהשתא נמי ליבטל מכי התיר מורח עד הלילה : ידרך ברכות אומר אבות וגבורות וקדושת השם משמע דלא מבטיחן בהו מידי ובכשיו נהגו לומר בברכת אבות ובגבורו' מי כמוך ובקדושת השם ובכן : ובכתוב אם וכתוב לחיים ובשים שלו' בשמר חיים ורבי ר' יצחק אבן ניאתון ז"ל כתב דאמר' לאיש אל תדש כרכיו לא בשלם ראשונות ולא בב' אחרונות בהנו לומר בן לפי שלרבי רבים הם ובן בתנוכ' ומורים שאומרי' כן יעשה לנו נפים ובלא בן בעבודה בכל יו' ראה בעמך ישראל ובתפלתם שעה ובן בהנו דורות ראשונים ע"כ וברמ"בן ז"ל אבא מארי לדבר במסכת סופרי' שכתוב בה בלשון הזה בתחילת ר"ה ושל י"הכ' משונה משאר הימים כך תפלתם משונה ואין אומרים זכרנו בב' ראשונות ובב' אחרונות אלא בשני ימים של ר"ה ושל יו"הכ' ובלא בא' בקושי אחירו ולפי הלר"ה לפיוק בשבת אינו אומר יום תרועה אלא וכתוב אחר אומר יום תרועה אלא בשבת בלבד אינו אומר יום תרועה אלא בשבת בלבד אינו אומר יום תרועה אלא בשבת בלבד אינו

כיון שאמר ובתורתך כתוב לאמר טוב לאינו צריך פי' רב חננאל ס"ל כר' יוחנן ב"ר דאמ"דאם לאמרן ב' ולא מ"ה אמר רב חננאל שלנו אמר כי המלכות שלך היא ולעולמי עד המלוך בכבוד כתוב ובתורתך וכן כתוב בדברי הקדש וכן כתוב ע"י הנביאים ולא כתלנו הזכיר ג' פסוקים למלכיות וג' לזכרונות וג' לשופרות והר"ם כתב נמ' "ל כתב נמ' שליחי מהלכות שופר תפילו אמר ובתורתך כתוב לאמר ואמר פסוק ח' של תורה והפסוק טוב אינו צריך כלום ובזמה הוא לדבריו רב חננאל אמר רב דאמר כמאן דלא כר' יוחנן בן נורי דלא כ"ק תלת ודאי כמו שפירשנו עיקר ורש"י ז"ל פי' דרב חננאל אמר

תורה אור

כיון שאמר ובתורתך כתוב לאמר מחיל בתורה ומצוה בנביאים וכתובים שבתובים: היו מצוין צריך בין יחיד בין צבור וכן הלכת' אין מזכירין מלכיות זכרונות ושופרו' של פורענו' זכרונות בתורה לחזר לו לרגל מן התורה כגון "ויזכר כי בשר המה רוח הולך ולא ישוב" מלכיות כגון "חי אני נאם ה' אלהים אם לא ביד חזקה ובזרוע נטויה ובחמה ישפיכ' אמלוך עליכם ואע"ג דאמר רב נחמן כל כי האי ריתחא לירתח רחמנ' עלן וליפרקינן אפי' הכי כיון דבריתחא אמרה אדכורי ריתחא ברישי שתא לאו אורח ארעא שופרות "כגון תקעו שופר בגבעה אבל אם בא לומר מלכיו' זכרונות ושופרות של פרענות של אומות העולם אומר זכרונות כגון "זכור יי' לבני אדום מלכיו' כגון "ה' מלך ירגזו עמים אי נמי ה' מלך עולם ועד אבדו גוים מארצו שופרות כגון "וה' אלהים בשופר יתקעו וסמיך ליה "יי' צבאות ינן עליהם ואין מזכירין זכרון יחיד אפי' לטובה כגון "זכרה לי אלהי לטובה וכגון "זכרני יי' ברצון עמך פקודות הרי הן כזכרונות כגון ויי' פקד את שרה וכגון "פקוד פקדתי אתכם דברי ר' יוסי ר' יהודה אומר פקדונות אינן כזכרונות ואע"ג דקיימא לן דר' יוסי ור' יהודה הלכה כר' יוסי הבא נרוג עלמא כר' יהודה: מתחיל בתור ומשלים בנביא ר' יוסי אומר אם השלים בתורה יצא ותריצנא הכי קאמ' מתחיל בתור' ומשלים בנביא ר' יוסי אומר משלים בתורה ואם השלים בנביא יצא וקיימא לן כר' יוסי תניא א"ר אלעזר ב"ר יוסי ותיקין היו משלימין "בתורה בשלמא זכרונות ושופרות איבא טובא אלא מלכיות תלתא הוו כגון "ה' אלהיו עמו ותרועת מלך בו ויהי בישורון מלך יי' ימלוך לעולם ועד ואנן בעינן עשרה וליבא אמר רב הונא תנא שמע ישראל יי' אלהינו יי' אחד זו היא מלכו שלמה דברי ר' יוסי ר' יהודה אומר אינה מלכות "ויודעת היום והשבת א' לבבך אתה הראית לדעת וגומר מלכות דברי ר' יוסי ר' יהודה אומר אינה מלכות וקיימא לן כר' יוסי מתני'

רש"י

מחיל בתורה ומצוה בנביאים וכתובים שבתובים: היו מצוין בתורה לחזר לו לרגל מן התורה ג' בתחילה ואח"כ סוף: שני מלכיות כגון "חי אני נאם ה' אלהים אם לא ביד חזקה ובזרוע נטויה ובחמה ישפיכ' אמלוך עליכם ואע"ג דאמר רב נחמן כל כי האי ריתחא לירתח רחמנ' עלן וליפרקינן אפי' הכי כיון דבריתחא אמרה אדכורי ריתחא ברישי שתא לאו אורח ארעא שופרות "כגון תקעו שופר בגבעה אבל אם בא לומר מלכיו' זכרונות ושופרות של פרענות של אומות העולם אומר זכרונות כגון "זכור יי' לבני אדום מלכיו' כגון "ה' מלך ירגזו עמים אי נמי ה' מלך עולם ועד אבדו גוים מארצו שופרות כגון "וה' אלהים בשופר יתקעו וסמיך ליה "יי' צבאות ינן עליהם ואין מזכירין זכרון יחיד אפי' לטובה כגון "זכרה לי אלהי לטובה וכגון "זכרני יי' ברצון עמך "פקוד פקדתי אתכם פקדונות הרי הן כזכרונות כגון ויי' פקד את שרה וכגון "פקוד פקדתי אתכם דברי ר' יוסי ר' יהודה אומר פקדונות אינן כזכרונות ואע"ג דקיימא לן דר' יוסי ור' יהודה הלכה כר' יוסי הבא נרוג עלמא כר' יהודה: מתחיל בתור ומשלים בנביא ר' יוסי אומר אם השלים בתורה יצא ותריצנא הכי קאמ' מתחיל בתור' ומשלים בנביא ר' יוסי אומר משלים בתורה ואם השלים בנביא יצא וקיימא לן כר' יוסי תניא א"ר אלעזר ב"ר יוסי ותיקין היו משלימין "בתורה בשלמא זכרונות ושופרות איבא טובא אלא מלכיות תלתא הוו כגון "ה' אלהיו עמו ותרועת מלך בו ויהי בישורון מלך יי' ימלוך לעולם ועד ואנן בעינן עשרה וליבא אמר רב הונא תנא שמע ישראל יי' אלהינו יי' אחד זו היא מלכו שלמה דברי ר' יוסי ר' יהודה אומר אינה מלכות "ויודעת היום והשבת א' לבבך אתה הראית לדעת וגומר מלכות דברי ר' יוסי ר' יהודה אומר אינה מלכות וקיימא לן כר' יוסי מתני'

שאמר ובתורתך כתוב לאמר טוב לאינו צריך פי' רב חננאל ס"ל כר' יוחנן ב"ר דאמ"דאם לאמרן ב' ולא מ"ה אמר רב חננאל שלנו אמר כי המלכות שלך היא ולעולמי עד המלוך בכבוד כתוב ובתורתך וכן כתוב בדברי הקדש וכן כתוב ע"י הנביאים ולא כתלנו הזכיר ג' פסוקים למלכיות וג' לזכרונות וג' לשופרות והר"ם כתב נמ' "ל כתב נמ' שליחי מהלכות שופר תפילו אמר ובתורתך כתוב לאמר ואמר פסוק ח' של תורה והפסוק טוב אינו צריך כלום ובזמה הוא לדבריו רב חננאל אמר רב דאמר כמאן דלא כר' יוחנן בן נורי דלא כ"ק תלת ודאי כמו שפירשנו עיקר ורש"י ז"ל פי' דרב חננאל אמר רב לתו בפסוקי מלכיו' וזכרונו' קאי דהכנהו בעינן לימא להו בפי' אלא מפסוקי השופרי' קאמר וכן דעת הר"ן הלוי ז"ל ונפוק מינלן בגמרא מזכח דמפסוקי מלכיות זכרונות ושופרות קאמר וכתבהו בחלוזי ונלן דאיכא לקבר: פקדונות הרי הן כזכרונו' כגון ויי' פקד את שרה ואע"ג דפקדון דיחיד הוא אמרי' בגמ' דכיון דאתו רבים מינה כרבים דמיא: גרסינן בגמ' וכרון שיש עמו תרועה פירוש שיש עמו תרועה ואין עמו שופר כגון זכרון תרועה מקרא קדש אומרה עם הזכרונות ואומרה עם השופרו' דברי ר' יוסי רבי' דס"ל לר' יוסי דכל פסוק שנזכר בו תרוע' כאן נזכר בו שופ' מלכיות שיש עמו תרוע' כגון יי' אלהיו עמו ותרועת מלך בו: אומרה עם המלכיות ועם השופרו' דברי ר' יוסי ור' יהודה אומר אינו אומר אלא עם המלכות בלבד פי' מר בעמיה ומר בעמיה וכדפרשינן תרועה שאין עמה ולא כלום כגון יום תרועה יהיה לכם אומר עם השופרות דברי רבי יוסי פי' משום דברי ר' יוסי ור' יהודה הרי הם כשופר ר' יהודה אומר אינו אומר כל עיקר מכל זכרונות וזכרתי לכם לדברי יהודה לא מהכיא ליה תרועה כשופר וק"יל דר' יהודה ור' יוסי הלכ' כר' יוסי ומהכני על הרי"אף דוקא תרועה שהם הם תרועה שנזכר בה תנועות אינו אומרה כל עיקר דאמרן בעינן וניחול דמינה במרי' שופר תרועה כתיב ואוקמן שהבנו לומר בפסוק השופרות והקשתם בתנועות אינו אומרה אלא אומר בפ"ה דכל מקום שיש תנועות ומתקדם יש שופר אפ"ה אמרן קראי דמיבני' שופר בעינן והא ליכא אלא אומר לא הכיש אין כיעקב ובו' ואע"פ שאמרו עם המלכיות אומרה עם השופרות ואין כ' יום תרועה יהיה לכם וכן דעת הרמ"בן ז"ל וכתב הרמ"ה ז"ל כתב דנקרא בוקקשתם בתנועות פני דאמ"נ דכתי' בה תנועות אינ' אלא קיש שופר' דעולה משום שופרות ובדיק עפי כלי קרא משום דבשופרי דר"מ מייתי מלכיות וזכרונות ושופרות שופרות ומדכתיב בפסוקים דקרא ויהיו לכם לזכרון מלכיות דבקיב תני יי' אלהיכם והילכך לדינן דקי"ל כר' יוחנן ב"ר דבשלם פני דאמ"ן אמרי' עפי כלי לאוקמי בהאי קרא בוקקשתם בתנועות אינ' אלא קיש שופר' דעולה כולי האי ואי משום דבעינן שיהא מצלים בתורה שפיר מקרי מצלי' בתורה בהוה קרא בוקקשתם בתנועות בהני דרשים מבהאי קרא דכתיב שופרות אלו דברים ז"ל וכן דאיתי לרבינו משה בן מיימון ז"ל שבעיית פסוק זה בוקקשתם בתנועות בסוף ספר אהבה: מתחיל בתור' ומשלים בנביא משמע לכאורה לתנא קמא כתובים בתמצא מדקאמר מתחיל בתורה ומשלים בנביא זר' יוסי נמי לא פליג אלא בהשלמה אבל בהתחלה דברי תנא קמא עודה הוא דמתחיל בתורה וכבי נמי משמע בהדיא בקופסתא כדברי ר' יוסי מתחיל בשל תורה ומשמיע בשל תורה ומשמע הוא דעודה לא"ק דבתובים לא פליג וכן כתב רבינו הארי נאון ז"ל שכן היה מסורה בידם והרמ"בן ז"ל הביא ראיה לדבר מהתניא בתוספתא דסופרים פ"י ה"ג ב"ע ש"ב אמרי' מעל ירמיה עד כי אתה עשית את כל אלה ומני מזמורים הללו אלהים נאם בנים בנתלכך ועד על נהרות בבל ואח"כ ע"פ שנבל מקום דברי קהוסה ומקדימין דברי הבלה בזה מקדימין דברי קבלה לדברי קהוסה א שמע מינה שבכל מקום מקדימין דברי קהוסה בתפורת רבותינו הגאונים ז"ל ואיכסר דטעמא משום מצלין בקדש ואין מורידין והילכך מתחיל בתורה דהתם מצלין היא ואח"כ בתובי' לבינה לבעלי תפורה ומקדמין בתובים לנביאים כדי שיהא אח"כ מצלין בקדש: ורבינו היו משלימין תורה בתורה הילכך אע"ג דסתם תניא דלא כר' יוסי נקטינן בתוס דמעשה רב הילכך מתחיל בשל תורה ומסיים בשל תורה ולסיים בשל תורה דרבי יוסי מזה בהתחלה ובדפרשית לעיל והיינו דמקשינן אלא מלכיות תלתא הוו דהוינן כלומר דכיון דרבי יוסי אלהו מן המובחר להתחיל בשל תורה ולסיים בשל תורה דרבנו פסוקים בעינן במלכיות בשל תורה ולא תסכנא אלא תלתא ומפרקינן דדבי יוסי אינו אלא מלכיות אחרינו בר מהני: ובתוב רבינו הארי ז"ל נהיגי למיפ' מלכיות בשל תורה בסדרן בתורה ויהי בישורון ואע"פ דהכי אמרי' מלכיו' תלת הוו הוינן לא הניש אין ויהי בישורון יי' ימלוך לא קשיי לאתרוריבו בסדרן דבסיש דכסדרן אמרי' לה: מתני' הטוער לפני התיבה ובו' אמר מקריב המקבל תפלת הפוספין מחדיש ומנהגם היה שליח צבור המקבל ביולר אינו מתפלל במוסף אלא שליח צבור אחר והיינו דקתני הטוער מקריב ובגמ' מרבי' ובינבינ' בר אתון משום דורייו' מקדימין למנות ומסני בשבת הגזירה שנו משום גירוש' ר' יעקב בר אחא בשם רבי יוחנן מפני מעשה שאירע פעם אחת הקנו בר אתונה והיו שונאין בגזירה שמא עליהם הם הולכים עמהן עליהם והורגם מן בו לאיתן המיין לן קריאת שמע ומצלו וקרו בתוריתא ומצלו וקרו בתוריתא אינון אחרין בגימוסיהן אינון עפקין וא"ל למה לי עשמא דשמא הגזירה תיפוס לי דתקישות על סדר ברכות ניהו דתפלת המוספין הוא דאיכא תשע ט' וכן דעת הרב בעל המאור ז"ל דמעיקרא דינא אין בר"ה ו' ברכות אלא תשע הן לעולם בין בערבית בין בשחרית בין במוסף בין בנעילה אלא דקתני הטוער לפי שמוכירין בהם מלכויות וזכרונות ושופרות אבל בשחרית ליכא דבר אחר אלא ז' ברכות ומ"ה לא קתני בה לפיכך אמרו אינה תפלת הטוער ובגמ' אינה תפלת הטוער אלא תפלת הטוער ובגמ' אינה תפלת הטוער אלא תפלת הטוער ובגמ' אינה תפלת הטוער אלא

רש"י

מתני' העובר לפני התיבה בי"ט ראשון של ראש השנה השני אומתקיע ובשעת ההלל הראשון מקרא את ההלל: גמ' מדקאמר בשעת ההלל מכלל דבר"ה לא אמרי הלל מאי טעמא כדר אבהו דאמר רבי אבהו אמרו מלאכי השרת לפני הקב"ה רבונו של עולם מפני מה אין ישראל אומרי שירה לפניך בר"ה וביום הכפורים אמר להן איפשר מלך יושב על כסא דין וספרי מתים וספרי חיים פתוחין לפני וישראל אומרי שירה: מתני' שופר של ר"ה אין מפקחין עליו את הגל ואין מעבירין עליו את התחו ולא עולין באילן ולא רוכבין על גבי בהמה ולא שטין על פני המים ואין חותכין אותו לא בדבר שהוא משו' שבות ולא בדבר שהו' בלא תעשה אבל אם רצה ליתן בתוכו מים או יין יתן ואין מעבירין את התינוקות מלתקיע ומתעסקין עמהן כדי שילמדו והמתעסק לא יצא והשומע מן המתעס' לא יצא: גמ' מאי טעמא יום טוב עשה ולא תעשה הוא ושופר עשה ולא אתי עשה ודוחה לא תעשה ועשה אין יתובין אותו לא בדבר שהוא משום שבות סבינא: משום לא תעשה מגלא: אבל אם רצה ליתן לתוכו מים או יין יתן תניא אבא שאול אומר מים או יין מותר כדי לצחצחו מי רגלי אסיר מפני הכבוד ומתעסקין עמהן כדי שילמדו אמר

קטן

לרתקיע ומתעסקין עמהן כדי שילמדו והמתעסק לא יצא והשומע מן המתעס' לא יצא: גמ' מאי טעמא יום טוב עשה ולא תעשה הוא ושופר עשה ולא אתי עשה ודוחה לא תעשה ועשה אין יתובין אותו לא בדבר שהוא משום שבות סבינא: משום לא תעשה מגלא: אבל אם רצה ליתן לתוכו מים או יין יתן תניא אבא שאול אומר מים או יין מותר כדי לצחצחו מי רגלי אסיר מפני הכבוד ומתעסקין עמהן כדי שילמדו אמר

קטן

לרתקיע ומתעסקין עמהן כדי שילמדו והמתעסק לא יצא והשומע מן המתעס' לא יצא: גמ' מאי טעמא יום טוב עשה ולא תעשה הוא ושופר עשה ולא אתי עשה ודוחה לא תעשה ועשה אין יתובין אותו לא בדבר שהוא משום שבות סבינא: משום לא תעשה מגלא: אבל אם רצה ליתן לתוכו מים או יין יתן תניא אבא שאול אומר מים או יין מותר כדי לצחצחו מי רגלי אסיר מפני הכבוד ומתעסקין עמהן כדי שילמדו אמר

קטן

לרתקיע ומתעסקין עמהן כדי שילמדו והמתעסק לא יצא והשומע מן המתעס' לא יצא: גמ' מאי טעמא יום טוב עשה ולא תעשה הוא ושופר עשה ולא אתי עשה ודוחה לא תעשה ועשה אין יתובין אותו לא בדבר שהוא משום שבות סבינא: משום לא תעשה מגלא: אבל אם רצה ליתן לתוכו מים או יין יתן תניא אבא שאול אומר מים או יין מותר כדי לצחצחו מי רגלי אסיר מפני הכבוד ומתעסקין עמהן כדי שילמדו אמר

קטן

לרתקיע ומתעסקין עמהן כדי שילמדו והמתעסק לא יצא והשומע מן המתעס' לא יצא: גמ' מאי טעמא יום טוב עשה ולא תעשה הוא ושופר עשה ולא אתי עשה ודוחה לא תעשה ועשה אין יתובין אותו לא בדבר שהוא משום שבות סבינא: משום לא תעשה מגלא: אבל אם רצה ליתן לתוכו מים או יין יתן תניא אבא שאול אומר מים או יין מותר כדי לצחצחו מי רגלי אסיר מפני הכבוד ומתעסקין עמהן כדי שילמדו אמר

קטן

לרתקיע ומתעסקין עמהן כדי שילמדו והמתעסק לא יצא והשומע מן המתעס' לא יצא: גמ' מאי טעמא יום טוב עשה ולא תעשה הוא ושופר עשה ולא אתי עשה ודוחה לא תעשה ועשה אין יתובין אותו לא בדבר שהוא משום שבות סבינא: משום לא תעשה מגלא: אבל אם רצה ליתן לתוכו מים או יין יתן תניא אבא שאול אומר מים או יין מותר כדי לצחצחו מי רגלי אסיר מפני הכבוד ומתעסקין עמהן כדי שילמדו אמר

קטן

לרתקיע ומתעסקין עמהן כדי שילמדו והמתעסק לא יצא והשומע מן המתעס' לא יצא: גמ' מאי טעמא יום טוב עשה ולא תעשה הוא ושופר עשה ולא אתי עשה ודוחה לא תעשה ועשה אין יתובין אותו לא בדבר שהוא משום שבות סבינא: משום לא תעשה מגלא: אבל אם רצה ליתן לתוכו מים או יין יתן תניא אבא שאול אומר מים או יין מותר כדי לצחצחו מי רגלי אסיר מפני הכבוד ומתעסקין עמהן כדי שילמדו אמר

קטן

לרתקיע ומתעסקין עמהן כדי שילמדו והמתעסק לא יצא והשומע מן המתעס' לא יצא: גמ' מאי טעמא יום טוב עשה ולא תעשה הוא ושופר עשה ולא אתי עשה ודוחה לא תעשה ועשה אין יתובין אותו לא בדבר שהוא משום שבות סבינא: משום לא תעשה מגלא: אבל אם רצה ליתן לתוכו מים או יין יתן תניא אבא שאול אומר מים או יין מותר כדי לצחצחו מי רגלי אסיר מפני הכבוד ומתעסקין עמהן כדי שילמדו אמר

קטן

לרתקיע ומתעסקין עמהן כדי שילמדו והמתעסק לא יצא והשומע מן המתעס' לא יצא: גמ' מאי טעמא יום טוב עשה ולא תעשה הוא ושופר עשה ולא אתי עשה ודוחה לא תעשה ועשה אין יתובין אותו לא בדבר שהוא משום שבות סבינא: משום לא תעשה מגלא: אבל אם רצה ליתן לתוכו מים או יין יתן תניא אבא שאול אומר מים או יין מותר כדי לצחצחו מי רגלי אסיר מפני הכבוד ומתעסקין עמהן כדי שילמדו אמר

קטן

לרתקיע ומתעסקין עמהן כדי שילמדו והמתעסק לא יצא והשומע מן המתעס' לא יצא: גמ' מאי טעמא יום טוב עשה ולא תעשה הוא ושופר עשה ולא אתי עשה ודוחה לא תעשה ועשה אין יתובין אותו לא בדבר שהוא משום שבות סבינא: משום לא תעשה מגלא: אבל אם רצה ליתן לתוכו מים או יין יתן תניא אבא שאול אומר מים או יין מותר כדי לצחצחו מי רגלי אסיר מפני הכבוד ומתעסקין עמהן כדי שילמדו אמר

קטן

לרתקיע ומתעסקין עמהן כדי שילמדו והמתעסק לא יצא והשומע מן המתעס' לא יצא: גמ' מאי טעמא יום טוב עשה ולא תעשה הוא ושופר עשה ולא אתי עשה ודוחה לא תעשה ועשה אין יתובין אותו לא בדבר שהוא משום שבות סבינא: משום לא תעשה מגלא: אבל אם רצה ליתן לתוכו מים או יין יתן תניא אבא שאול אומר מים או יין מותר כדי לצחצחו מי רגלי אסיר מפני הכבוד ומתעסקין עמהן כדי שילמדו אמר

קטן

ת פרים ג' כחות בטלמת אלא מדרבנן ודוחקת בברכה שאינה ריבה כלל אבל בברכת המלוה למי שהוא פטור מהן לא הילכך אם רלו לברך על מצות עשה שהזמן גרמא על שהוא לפי זה אלו דברי רבינו הס ז"ל ולזכות דסומא לר' יסי לה נסי לפטור מן המלים הנ"מ מדאורייתא אבל מדרבנן חיובי מחייב ומשום הכי הוה ברשות בירן אלו דברי רבינו הס ז"ל ולזכות דסומא לר' יסי לה נסי לפטור מן המלים הנ"מ מדאורייתא אבל מדרבנן חיובי מחייב ומשום הכי הוה

ברכות ז' ע"ב וכ"מ אע"פ שאסור לומר כן כיון שהוה ר"ת ז"ל נקישין עתים לפה נוטלוק מלוה מלוה ומשום המלוה ומשום ממי שאינו מלוה ומשום המלוה לומר אלא למי שאינו מלוה ומשום המלוה ומשום ממי יש לו סבר

עין משפט

ר' מנחם אור

רש"י

אמר ר' אליעזר ואפילו בשבת והני מילי בקטן שהגיע לחינוך אבל קטן שלא הגיע לחינוך בי"ט אין בשבת ראו אית דאמרי איפכא: מתני' סדר תקיעות שלש של שלש שיעור תקיע' כדי שלש תרועות שיעור תרועה כדי שלש יבבות תקע בראשונה ומשך בשנייה בשתיים אין בידו אלא אחת מי שבירך ואחר כך נזדמן שופר תוקע ומריע ותוקע שלשה פעמים כשם ששליח ציבור חייב כך כל יחיד ויחיד חייב רבן גמליאל אומר שליח צבור מוציא את הרבים ידי חובתן: גמ' שיעור תקיעה כדי שלש תרועות והתניא שיעור תקיעה כתרועה אמר אביי תנא דידן קא חשיב תקיעות דכולהו בבי כתרועות דכולהו בבי תנא ברא קא חשיב חד בבא ולא פליגי שיעור תרוע' כדי שלש יבבות והתניא שיעור תרועה כשלשה שברים אמר אביי בהא ודאי פליגי דכתיב יום תרועה יהיה לכם ומתרגמינן יבבא יהא לכון וגמי מאמיר דסיסרא דכתיב בעד החלון נשקף ותיבב מר סבר גנוחי גנח ומר סבר ילולי ייליל ת"ר מנין שבשופר ת"ל והעברת שופר תרועה אין לי אלא ביובל בר"ה מנין ת"ל בחדש השביעי הזה שאין

ר' מנחם אור

קטן שהגיע להחוך מקבסקין מו שלמדו וכ"ש לקין מבכנין: מתני' סדר תקיעות שלש ש' למלכיות וש' לזכרונו וש' לשופרות: שלש ג' תקיעו' מוא' ש' ליקיע תקיעה ותרועה ותקיעה לכל אח' מאחר סדר ואחת: יבבות ג' קולות בעלמת כל אחת ר"ת ס' עוד לה סדר: תקע בראשונה כשהוא מלפני תקע. תקיעה תרועה תקע בתרכה ומחזרנינו' תקיע' של אחריה משך בשני לנאת בה ידי שהוא שהיה לריך לעשות ע אחר זו פשוטה המלכיות ופשוטה שלפני הזכרונו' אין בידו אלא אחת: גבי' תנא דידן דקא חשיב דכולהו בבי וה"ק שיעו' הנ' תקיעו' כשיעו' ג' התרועות: ותנא ברא קא חשיב חדא בבא שיעור התקיעה כשיעור התרוע' ואחרוייהו חדא מילתא' אמרינ' שברים תרועים מינכוח: אמר אביי בהא ודאי פליגי ואע"ג דתקיעים ג' ברים לא פליגי על ברתו' בהא שיע' פליגי לא פליגי לן לשנויי בהא מידי דהיינו פלוגתא דמתרגמי' תרועה יבבא: ואמאי דסיסרא כתיב הא ואקייבב אם סיסרא: מאן דאמ' שברי' סבר גנוחי גנח כתיב הנוגה מלגו בדרך ההולי' שמתריגין בגניחותיה' ילולי ייליל כתיב הנוגה מקונן

קולות קלרים סמוכים זה לזה: שאין

ובקב הרב תלפסי ז"ל ואיכא דאמרי' אינכא כלומר דמחמרי טפי בקטן שהגיע לחנוך ובקב סברי דבי ת"ר אלכזר ואמרי' בשבת דווקא בקטן אלא הגיע לחנוך והירושלמי שבתמיה לחבולה תקונה אלא בדברי הרב תלפסי ז"ל עקר: וכתב רבינו אפרים ז"ל שבשיו אסור לתקוע לכל קטן בשבת כלל ואמרי' בשבת אל ר"ה אלא נאמרו ברים הללו אלא בזמן שהיה הקיעה שופר דוחה את השבת וכן דעת הר"ז ז"ל וכן מוכח בירושלמי ותמ"ם סברת תלפסי ז"ל כתבה בהלכותיו אינסר לשעמיה אוכל שהוא שופר שאמרי' בזמן הזה תוקעין שם בו ביום דין הקול וכמו שבתמי מעלה אבל הרשב"ן ז"ל כתב שכיון שהנאמרים כלם בתנאים בתנאים מדברים יש בלמוד שהם סברים אלא ביבנה בלבד נאמרה ואין הקבנה אלא בכל יום ראשון של ר"ה שחל להיות בשבת בכל מקום לפי שאין בלמוד בזירה דרבה ואין בו אלא אסור שבות דתקיעה בעמה וכיון שהיא לעצה אלא שמוקרת שהן ברינין להתלמד כדי לתקוע למחר ולהגנם בעצות: מתני' סדר תקיעות אלא אחת לתקיעה בעמה ואחת לזכרונות ואחת לשופרות: אלא אלא אלא תקיעה ותרועה ותקיעה לכל אחת ואחת: כאלו יבבות אלא בעלמת כל שהן ורבינו חננאל ז"ל גורס שיעור תרועה אלא יבבות ונגמ' נמי גרים שיעור תקיעה אלא שברים ולא גרים כאלו אלא בדברי הרב תלפסי ז"ל תרועה עלמה לתנא דיקן אלא יבבות ולתנא דברייתא אלא שברים ויכיו ע"ל ש' בתרוה שייך למתני כאלה אלא שאסר אלפי שבתר שברים ויבבות כפיו תמר דשער תרועה כאלו יבבות או כאלו שברים שאדם מייללו או מגנח בכיו: גבי' תנא דיקן חשיב הקיעות דכלהו בני כתרועות דכלהו בני יש מי פסיקים הקיעות דכלהו בני הייתו עם הקיעות כאלו תרועות והנא ברא קא חשיב חד בבא שהן שתים וקתמר שהן כתרועה ולפי זה שיעור הקיעה בתני תרועה ובן דעת הר"ם ב מהלכות שופר ולא נהיגא דהא והעברת כתיב ומדמיים ולפיכן פשוטה לתקיעה ופשוטה לתקיעה קול תרוע משמע ואלא יבבות אלא יבבות הייתו אלא שיעור תרועה כאלו דמיניה ולשון הטברים הקול תרוע משמע ואלא יבבות אלא הייתו אלא שיעור תרועה ג' קולות קטנים ביוחר ובלבא דיקהו הייתו שרימוש ותלקשור שיעוריה עפי ובכו בתי בגנח לא מיקרי הענר' לפיכך נראה הכני דתקר תנא דיקן קא חשיב הקיעות דכלהו בני כתרועות דכלהו בני יש מי פסיקים הקיעות דכלהו בני הייתו עם הקיעות כאלו תרועות והנא דיקן קא חשיב הקיעות דכלהו בני הייתו שרימוש ותלקשור שיעוריה עפי ובכו בתי בגנח לא מיקרי הענר' לפיכך נראה הכני דתקר תנא דשיעור של תרועות כאלו בני דשיעור תקיעה בתרועה אחת ושיעור דקקיעות אחרונות לא תצטריך ליה לתקני דכשיעור ליה דשיעור תרועה אחרונ' נמי שיעורה בברתא אחרונה הילכך נקישין דשיעור תקיעה בתרועה: אמר אביי בהא ולא פליגי כי אמ"ר דשיעור תקיעה מגיעה לבמי אלא פליגי בשיעור הנגנת מלגו בדרך ההולים שמתריגים בגניחותיהן וכיון דבשיעור תרועה פליגי אע"ג דאמרי' בתנא דיקן קא חשיב הקיעות דכלהו בני ותנא דברייתא סבר בגוחי הוא בתרועה ולא פליגי דתנא דברייתא דתני דשיעור תרועה אינ

רש"י

שאין ת"ל בחדש השביעי כתב לן בגמ' דוכתי דר"ה בחדש השביעי הוא וכ"כ ר"ה בחדש השביעי משמע דקול תקיעה ותרועה בעינן דכתיב בחדש השביעי בראש חדש יהיה לכם מקרא קודש ומנין שאם לא תקעו בראש השנה ותקעו בראש חדש שיהא חייב לתקוע בראש חדש ומנין שאם לא תקעו בראש חדש ותקעו בראש השנה שיהא חייב לתקוע בראש השנה ומנין שאם לא תקעו בראש חדש ותקעו בראש חדש שיהא חייב לתקוע בראש חדש ומנין שאם לא תקעו בראש השנה

שאילו מקמי ריש מתיבתא המברך יום ר"ה על תקיעת שופר בתר ספר תורה והשיח צרי לברך על התקיעות של סדר ברכות או לא ואהדר להו הבין קא חזו רבנן שגיערין בזה ששת עד שלא יתקע על סדר ברכות אבל לחזור ולברך אינו חוזר ולא דמיא הא לתפילין דאמר רב חסד שח בין תפלה לתפלה חוזר ומברך דהנך תרתי מצות גמרי דתנן תפלה של יד אינה מעכבת שר ראש ושל ראש אינה מעכבת של יד ולא עוד אלא דלא הדר ומברך ההיא ברכה קמייתא אלא ברכה אחריתי קא מברי ומקשינן שח אין לא שח לא והא שלח רב חייא בר הונא משמיהדהדר יוחנן על תפלה של יד אומ' להניח תפילין ועל של ראש אומר על מצות תפילין ופרקינן אביי ורבא דאמרי תרוייהו לא שח מברך אחת ואם שח מברך תרתי ואעפ"כ קשה להשיח דתניא שח בין תפילה לתפילה עבירה היא בידו וחוזרין עליה מעירבי המלחמה וכל שכן כי האי ששח בין תקיעו' שמיושב לתקיעות שמעומד אלא שאינו חוז' ומבר' שמצו' אחת היא צא וראה שהרי ההלל שמברכין קודם לקריאתו ואעפ"כ בין פרק לפרק פוסק ולא הוצרך לחזור ולברך: מתני' תקע בראשונ' ומשיך בשנייה כשתים אין בידו אלא אחת אמר

תעלה לו תקיע' לחרוב' של תמר"ה לפסוא שלמני תמ"ה וכן אתה אומר בכל הר"ה ותיקילו בקום: דהיינו מעמד מקום דדילמא תתי למעבי שום אתה אומר שבת"ת ראשון לא יחזור ותקע ישנו לומר שאינו צריך לעשות שלא ש"ם ס"ה ס"ה ס"ה: ואנו עכשיו נוהגי' לתקוע כל סדר הברכו תקר"ה למלכיו' תק"ה לזוכרונות תר"ה לשופרות תר"ה לשבתות ואריך עיון למה שדרי היה לנו לעשותן כולן למלכיות וכן לזכרונו וכן לשופרות הלא אנן מקום שבת דאורייתא דעבדינן להו ואריך לשמעון על סדר ברכות ומלכיות וכן זוכרונות וכן שופרות ואדרבא אפשר ז"ל בתקיעות דלהקיעו

עיריתא יתירא דלגורתא כיון שכבר יצאו שלא על סדר ברכות ואפשר עוד

על דרך זה שהשמש שלא לעבודה יותר מדאי בתקיעו' שאינו ברכות כיון מצוות וזכרונו' ושופרות ואמרתי לא נהיה ולבדי רבי' אחיי נאמן לא קשיא מילי דהא יום הדרנא אמר רחמנא תליכן בין גנת בין ביליל בין בגת ויליל ולא דבלנו תקיעות דאורייתא ניקנו ומילכך לתקל על הצבור ולתקוע בתקיעות דבלהו מקומו' שבר דאורייתא מס ז"ל הנהנ לתקוע

נכלן הבר"ה ואמר מוטב שנחוט לפ"ה תלא ניחוט לפסקה':

שאילו מקמי ריש מתיבתא וכו' כדלקיב נבלבו לדברי מרב אלפסי ז"ל שנם בשם ריש מתיבתא קמיהים נבאן ונכר בשיב עליו הר"ז הלוי ז"ל ונכתב שאין לנו תקוקין בזהלנבר ולנויב מבו' דנתקילי' משום הכי אמרי דשם בין תפלה לתפלה עבירה שיח בינו משום דתלב"ב דשתי מצות הן כיון דכתוב בתפילין של יד ושל ראש והיו לאות על ידך ולזכרון בין עיניך לריך זכיר' [ובוויב בחתא] שיהא תוכף תפלה של ראש לתפלה של יד כדי שתהא הוויה אחת לשתיהן ואם בשיח דעקו והפלינ בדברים בינתים עבירה שיח בינו לפיכך חזור ומברך ברכ' תפלה של יד ומתשמש בתפילין של יד ומחזק לא הקשר ועוד מברך ברכה שנייה על של ראש ותוכף שהי המצות זו לזו ואז היה שאמרו שח בין הפל' לתפל' מברך שתים לא שח מברך אחת שאם לא שח בינתים מברך ברכה אחת על זו וברכה אחת על זו ואם שח בינתים מברך שתים על של ראש כמי שחזר ומברך ברכה של יד ותוכף לה ברכה של ראש וה"ל כמברך שתים על של ראש וכן פירשו הגאונים ז"ל וכך מצא בשאלתות דרב אחאי גאון ז"ל א' ובהלכות רב שמעון קיירא ז"ל אלי הבר"ה ז' הלוי ז"ל וכן אני אומר לדברי הרב אלפסי ז"ל שהוא סובר הכי אמרי' לא שח מברך אחת שח מברך שתים דהכי קאמר לא שח מברך אחת לשתיהן שח מברך שתי' אחת בין עיניו ואחת על של ראש ואיכא לא דמי כלל לתקיעות דכיון דהוא שתא בעבירה בינו לבין הקב"ה אינו לפי שאסור לחזור לחזור ולברך אינו נורם שיהא מברך ברכה אחרת בדין הוא שתא בעבירה בינו לבין שאסור לחזור לברך אינו לבדך ברכות אחת ורחיה לדבר מדאמרי' בימאמ"ב לא כהן גדול (דף ע) דהכן קורא אחרי מות ואך בעבור ובעבור שבתוש

הבקודים קורהו על פה ומתקני' בגמ' אמתי קורהו על פה ניחו אחרי מות ואך בעבור לריכים כלומר שאלו היה מניח ספר תורה אחר שהוא היה לריך ברכה אחרת ולפיכך קורהו על פה כדי שלא יברוח ויקרא אלא אסור לנרוס שיהא מרבה בברכות ומשום הכי אם שח בין תפלה לתפלה עבירה היא בידו אלא אסור לנרוס שיהא מרבה בברכות ומשום הכי אם שח בין תפלה לתפלה חוזר ומברך ברכה אחרת ולפיכך קורהו על פה כדי שלא יברוח ויקרא

ותמהני עליהן דעל כרחיך ר' דוסא דאמר פשוטה ששמע מקלסה מן המקבסה יצא ומוכח לה ממתני' על כרחיך סבור' ליה דסוף תקיעה זו שהאריך בה בשתים תין ראשון לגאה בו ידי תקיעה' אחרונה של שיטן ראשון אלא בהתחלה [סבני] בלבד הוא יוצא ולא בסופה [של ראשון] כלל אי מטוס דסבירא ליה מעלה גריכות כונה אי מטוס דסבירא ליה דאפי' למאן דאמר מעלה אין גריכות כונה פטוקה לשיר יצא אי מטוס דהוה ליה כמקבסה הנרש מקוקע לשיר כדשמוכח בפירקין וכדכתיב לעיל הנכי דאמרינן מעלה אין גריכות כונה והקוקע לשיר יצא דוק, הוקע לשיר שהו ואין כוונתו בו כונה של כלו' ולכיכך אינה מעכבת מלאול מעלה באות תקיע' אבל מי שמכוין תקיעתו למעלה אחת כמקבסה שהוא מכוין למעלה לאנ' אם הקמוקו' מין תקיעתו עול' לו למעלה אחרת ודאיה אתי מילתא למאי דאמרי' ברי' ונחי' (ד"ב) דמיי' מחריב בה דלמו בה מיב' לא מחריב בה ומשך בשנים בשתים שנים נמי כיון דלקיעה אחרת היה מכוין אפ"פ אלא עלתה לו אפ"ה כונתו מעכבת שתינו יוצא ידי תקיע' בסוף בסיטן וכיון דעל כרחין רבי דוסא הכי סבור ליה הנרש הוא מקוקע לשיר אמתי ניחא דר' אבא בר שמי (לא) יחלוק עליו ונלעדלהוק לשון הירושלמי ולהוציאו מפשטיה לגמרי אלא ודאי משמע דרבי אבא זמינא מוהה דמקלא תקיעה שמשך בה בשתים בתקעה דמיא ומשום הכי קאמר דאפילו אחת תין בינו ולקוס גמר' דיקן נמי איפסר דנקישין הכי אי איפסר שבין אלא הזכירו כן נקישין מתניתין בפשט' דאחת מיהא יש בינו דאמר נכנסי דמקלא מקלא לעשות שתי מצות ולא מבכב מוקה מצוה שהיא רשאי לחול ורשאי אתי לה בסוף וסופא אתי לה רשאי כך נראי' : ומתני' שמעינן אם רצה להאריך בתקיע' ואפי' כמה מאריך אבל אם רצה לה אריך בשברות בינו ובלבד שיאריך התקיעה יותר מן הבדר בינו לבדיר ולדידי לא סבירא לי הכי אלא לריך שלא יאריך בשבר כדי שלשה שברים כשלשה שברים כל שהאריך בשבר אחד כשלש שברים אין זה שבר מעבין בגיחה אלא פשוטה היא : גמ' אמר ר' יוחנן שמע מ' תקיעות תרועות נמי קרי תקיעות : מתקעה בני אדם כמאה ב' ר"ל (שם) דקרי קלי מקרי גברי בכלל ובמגלה ובתקיעה מתקמע לפיכך מחק פגרים ואמר דיצא רש"י ז"ל דלא גרסי' אבי דהא מסקינן בפ' ראשון ד' (שם) דקרי קלי מקרי גברי בכלל ובמגלה ובתקיעה מתקמע לפיכך מחק פגרים ואמר דיצא גרסי' ונ"ל דהכא משום הכי לא יצא לפי שהוא לריך לשמוע על סדר התקיעה ותרועה ותקיעה הא לאו אבי לא יצא ובכא הרי שמעון כולם בבת אחת ונ"ל דתקני בתר אבי התקיעה מוה בוה אחר זה ולריך לשמוע בכל אחת זה אלא וגרסי' ר' יוסי בשם ר' יוחנן אבי שמעון כל היום יצא והוא שמעון על הסדר סיום זה לריך פשוטה ראשונה וזה לריך פשוטה אחרונה תקיעה אח' מוציאה את שניהם : תנו רבנן התקיעות וכו' תקיעות ותרועות ותקיעות בנגן דקנניות אין מעכבות זו את זו שאילו יודע אח' מן הברכות אם יודע לתקוע אחת מן התקיעות ואינו בקי בשאר תוקע אם מברך אומן שיודע ובקי בהן : ברכות ותקיעות של ר"ה וי"כ מעכבות זו את זו כי' לא שיהו הברכות מעכבות את התקיעות ואינו בקי בשאר תקיעות מעכבות את הברכות דהא תני' מצוה בב' תקיעין יותר מן המברכין וכו' ותנן מי שבירך ואח"כ נתמנה לו שופר תוקע וחוזר ומברך מעכבות זו את זו והתקיעות מעכבות זו את זו דאמר שאלו יודע אחת מן הברכות אם יודע לתקוע אחת מן התקיעות ואינו בקי בשאר מברך ואינו תוקע אמי' אומן שבקי בהן אי נמי לענין סדורן דאמר שאם הקיעים תרועה לתקיעה אם וכרונות לתלכיות לא יצא פר שיתקע על הסדר : דאמרינן התקיעות מעכבות זו את זו הני מילי דתקע"ת לומר שאם אינו יכול לעשות כל הסימן אינו עושה מקלתו ובן תקש"ת ובן תר"ת אבל דמתחלה על הסדר כן נעשה ואם אינו יודע לעשות אחד מהם אם אינם עושה ואלכה שיעשה הוא עקר : מתני' מי שבירך לומר שהקבל : גמ' טעמא דבירך פ' הסמכין ואם אינו יודע לעשות אם הקיעים תרועה לתקיעה אם וכרונות לתלכיות בשופרות : לא אמרו אלא בתבר עיר לא אמרו שיהא הוקע לכל ברכה אלא בתבורות לגבר אבל יחיד מברך אם כלן ואם"כ תוקע הקע אבל אם אינו יודע אם אינו בקי בהן : יחיד אם אינו מברך לו פי' דאמ"ב דקיימא לן כל הברכות כלן אמ"פ שיצא מוציא בבר הוציאו מבלל זה בברכות דיבולמי ברכה המזון וק"ש ותפלה דקניא הכם כל הברכות שהקה פעור מוציא את הרבים ידי חובתן חוץ מברכה המזון דקביע ואכלת ושבעת וברכת מי שאכל ובירך ר' יוסי ורבי יהודה בן פזי הוו יתבין ואמרי לא מסתברא בה"ש שיהא כל אחד ואחד מסמן בפיו ולא מסתברא בתפלה שיהא כל ח' מקום רחמים על עצמו ומיהו הני מילי בשיודע לברך אבל בשאינו יודע הצירו מוציא כדאמרי' בפ' אלמנה שאכלו (דף מה) אבל אחד סופר ואחד בור סופר מברך ובור יצא : מתני' כשם שאין לבור לומר בקפלה כך כל יחיד ויחיד חייב בלומר שתים של"ל שונות לאחרים ידי הקפלה רבן גמליאל אומר אינה לבור מצא את הרבים ידי חובתן ובאנשי הדבן גמליאל ורבנן בבלמו ברכות והפטות בין דר"ה בין הפלר ותנות הבנים :

רש"י

מקש תקיעו' תרועות נמי קאמר : מתקעה בני אדם כאחד לא יצא פירוש לפי שה שכתוב בספרים ולאו מילתא היא דהא תוקמיה הרי קלי מקרי גברי מתקמע וכבי גרסינן בתוספתא מתקעה בני אדם כאחד ואפי' בסירוגין ואפילו כל היום כולו ומי אמר ר' יוחנן הכי והאמר ר' יוחנן משום רבי שמעון בן יהוצדק בהלל ובמגלה אם שהה כדי לגמור את כולה חוזר לראש לא קשי' הא דידיה הא דרביה וקיימא לן כר' יוחנן דאמר אפילו בתשע שעות ביום יצא ובהלל ובמגלה נמי אע"פ ששהה כדי לגמור את כולה אינו צריך לחזור לראש לא קירא ממקי' שפסק תנו רבנן תקיעו אינן מעכבו זו את זו וברכות אינן מעכבו זו את זו תקיעו' וברכו' של ראש השנה ושל י"ה מעכבו זו את זו מאי שנא ראש השנ' וי"ה כדרבא דאמר רבא אמר להן הקב"ה לישרא' אמרו לפני בראש השנה מלכיו' וזכרונו' ושופרו' מלכיו' כדי שתמליכוני עליכם וזכרונות כדי שיעלה זכרונכם לפני לטוב ובמה בשופר : מתני מי שבירך ואחר כך נזדמן לו שופר תוקע ומריע ותוקע שלשה פעמים : גמ' טעמא דבירך ואח"כ נזדמן לו שופר אבל אי אית ליה שופר מעיקרא כי שמע להו אסדר ברכות שמע להו אמר רבא לא אמרו אלא בחבר עיר תני נמי הכי בשהיא שומעין שומעין על הסדר ועל סדר ברכו' בד"א בצבו' אבל ביחי' שומעין על הסדר ושלא על סדר ברכות יחיד שלא תקע חברו יתוקע לו ויחיד שלא בירך אין חברו מברך לו מצוה בתוקעין יותר מן המברכין ביצד שתי עיירות באחד תוקעין ובאחד מברכין הולכין למקום שתוקעין ואין הולכין למקום שמברכין אע"פ דהא ודאי והא ספק : מתני' כשם שליחות צבור חייב כך כל יחיד ויחיד חייב רבן גמליאל אומר שליח צבור מוציא את הרבים ידי חובתן : גמ' תניא אמרו לו לרבן גמליאל לדבריך למה

רש"י

מקש תקיעו' תרועות נמי קאמר : מתקעה בני אדם כאחד לא יצא פירוש לפי שה שכתוב בספרים ולאו מילתא היא דהא תוקמיה הרי קלי מקרי גברי מתקמע וכבי גרסינן בתוספתא מתקעה בני אדם כאחד ואפי' בסירוגין ואפילו כל היום כולו ומי אמר ר' יוחנן הכי והאמר ר' יוחנן משום רבי שמעון בן יהוצדק בהלל ובמגלה אם שהה כדי לגמור את כולה חוזר לראש לא קשי' הא דידיה הא דרביה וקיימא לן כר' יוחנן דאמר אפילו בתשע שעות ביום יצא ובהלל ובמגלה נמי אע"פ ששהה כדי לגמור את כולה אינו צריך לחזור לראש לא קירא ממקי' שפסק תנו רבנן תקיעו אינן מעכבו זו את זו וברכות אינן מעכבו זו את זו תקיעו' וברכו' של ראש השנה ושל י"ה מעכבו זו את זו מאי שנא ראש השנ' וי"ה כדרבא דאמר רבא אמר להן הקב"ה לישרא' אמרו לפני בראש השנה מלכיו' וזכרונו' ושופרו' מלכיו' כדי שתמליכוני עליכם וזכרונות כדי שיעלה זכרונכם לפני לטוב ובמה בשופר :

מתני מי שבירך ואחר כך נזדמן לו שופר תוקע ומריע ותוקע שלשה פעמים : גמ' טעמא דבירך ואח"כ נזדמן לו שופר אבל אי אית ליה שופר מעיקרא כי שמע להו אסדר ברכות שמע להו אמר רבא לא אמרו אלא בחבר עיר תני נמי הכי בשהיא שומעין שומעין על הסדר ועל סדר ברכו' בד"א בצבו' אבל ביחי' שומעין על הסדר ושלא על סדר ברכות יחיד שלא תקע חברו יתוקע לו ויחיד שלא בירך אין חברו מברך לו מצוה בתוקעין יותר מן המברכין ביצד שתי עיירות באחד תוקעין ובאחד מברכין הולכין למקום שתוקעין ואין הולכין למקום שמברכין אע"פ דהא ודאי והא ספק : מתני' כשם שליחות צבור חייב כך כל יחיד ויחיד חייב רבן גמליאל אומר שליח צבור מוציא את הרבים ידי חובתן : גמ' תניא אמרו לו לרבן גמליאל לדבריך למה

מלחמת ה'

ועוד ומה מכבו לזקוק בקפקיות בסבן יוסבן ומכיכן בלבן ברכת הקיקים ע"ל שלח מי כן ביתי רבוקן חבמי מקלוזר אלא מנסא הוא שבבאיבי דרות מחרוים וכו' ומאכו לבם בל מלי דבים בבחים אחר: כי הון מן הבשלים לבר בים. שם מחשבת קבר בשם. שם בבגיל ומקבבבוכמי ל דמי

ל ם בסוא ד"ובר :

אבר הבוחב הא נוכלת דשב כתן לא

אחרות אלא שאינם בחבר בם שיש אלא ראיינן דילמא מקלי מבי הקיעת אבל בעובר בבם הן ם ל ומה שלח מי מלי לא אחרות יש לומר בא בראיות ומכ בראיות ולן בבכב בחשבת בבר בשובר אלא מבבב בחרוים דבריי מבבי בלי ברבת שובר מלבית ובבוכו מלו בבוים לין מבבר עליבם שובר בבם שיעבדילמא מקבלבלי מלי מי מ"ל ינ בבבו בלבלי אלא הון מן הבשלים אחבר אבל שובר מבבר עליו שובר בשעיבן ומא דב"ש שוב של בדר בבבו ובבר בבבבבלבי בל בבב ובבר בבבבלבי בבבם מבבי ל בבבבלי :

בבבבבלבי בבבבבלבי בבבבבלבי

נר מצות

למה צבור מתפללין אמר להם כדי להסדיר שליח צבור את תפלתו אמר להם רבן גמליא לחכמים לדבריכם למה שליח צבו׳ יורד אמרו לו כדי להוציא את שאינו בקי אמר להם כשם שמוציא את שאינו בקי כך מוצי׳ את מי שדו׳ בקי אמר רבה בר בר חנא אמר ר׳יוחנן מודים חכמים לרבן גמליא בברכות של ראש השנה ורב אמר עדיין היא מחלוקת וכי אמר ר׳ יוחנן הכי ודאמר רבי יוחנן הלכה כרבן גמליאל בברכות של ר״ה ושל י״ה הלכה מכלל דפליגי אמר רבא מאן מודי רבי מאיר והלכה מכלל דפליגי רבנן דתניא ברכות של ר״ה ושל י״ה שליח צבור מוציא את הרבי ידי חובתן דברי ר׳ מאיר וחכמים אומרים כשם ששליח צבור חייב כך כל יחיד ויחיד חייב ושמעינן מינה דהלכה כרבן גמליאל בברכות של ר״ה ויום הכפורים בלבד אבל בשאר ימות השנ׳ לא אלא כשם ששליח צבו׳ חייב כך כל יחיד ויחי׳ שהוא בקי חייב וכן הילכתא : ועם שבשירות דאניסו ולא מצו למיתי לבי כנישתא בר״ה ובי״ה שליח צבור נמי מוציאין ידי חובתן אבל דעיר אין שליח צבור מ׳ציאין ידי חובתן עד דאתו לבי כנישתא ושמעי משליחא דצבורא כתתר״ה ועד סוף : ירושלמי רבן גמליאל אומר שליח צבור מוצי׳ את הרבי׳ ידי חובתן וכו׳ ר הונא צפיראה בשם רבי יוחנן אמר הרב כרבן גמליא באילין תקיעתא ורוא ששיטו שם מראש החדרה ומאי שנא ברכות של ר״ה ושל י״ה ששליח צבור מוציא את הרבי ידי חובתן מה שאין כן בשא׳ימות השנה משו דנפישי ברכות רכי שבתות וי״ט של שאר ימות השנה שבע והני תשע א״ר אלעזר לעולם יסדיר אדם את תפלתו ואח״כ יתפלל אמר רבא מסתברא מילתא דר׳ אלעזר בברכות של ר״ה ושל י״ה ושל פרקים אבל של שאר ימות השנה לא צריך וכמה הוא פרקי משרשי יום ורהגן גרסינן בעירובין אמר רבא כי הוינן בי רב הונא אובעי׳ לן מדו להזכיר של ראש חדש בר״ה בין דהרוקין במוספין אמרי׳ או דילמא אימר זכרון אחד ויעולה לו לכאן ולכאן ואסיקנא אומ׳ זכרון אחד ועולה לו לכאן ולכאן ואמר רבא כי הוינן בי רב הונא איבעיא לן מדו לומר זמן בר״ה ובי״ה דכיון דמזמן לזמן אתי אמרי׳ או דילמא כיון דלא איקרו רגלים לא אמרינן לא הוה בידיה כי אתא רבי רב יהודה א״ל אקרא חדתא נמי אמינא זמן א״ל רשות לא קא מיבעיא לי חובה מאי ומסקנא הילכתא אומ׳ זמן בר״ה ובי״ה :

הדרן עלך מסכת ראש השנה

רש״י

למה צבור מתפללין אמר להם כדי להסדיר שליח צבור את תפלתו אמר להם רבן גמליא לחכמים לדבריכם למה שליח צבו׳ יורד אמרו לו כדי להוציא את שאינו בקי אמר להם כשם שמוציא את שאינו בקי כך מוצי׳ את מי שדו׳ בקי אמר רבה בר בר חנא אמר ר׳יוחנן מודים חכמים לרבן גמליא בברכות של ראש השנה ורב אמר עדיין היא מחלוקת וכי אמר ר׳ יוחנן הכי ודאמר רבי יוחנן הלכה כרבן גמליאל בברכות של ר״ה ושל י״ה הלכה מכלל דפליגי אמר רבא מאן מודי רבי מאיר והלכה מכלל דפליגי רבנן דתניא ברכות של ר״ה ושל י״ה שליח צבור מוצי׳ את הרבי ידי חובתן דברי ר׳ מאיר וחכמים אומרים כשם ששליח צבור חייב כך כל יחיד ויחיד חייב ושמעינן מינה דהלכה כרבן גמליאל בברכות של ר״ה ויום הכפורים בלבד אבל בשאר ימות השנ׳ לא אלא כשם ששליח צבו׳ חייב כך כל יחיד ויחי׳ שהוא בקי חייב וכן הילכתא : ועם שבשירות דאניסו ולא מצו למיתי לבי כנישתא בר״ה ובי״ה שליח צבור נמי מוציאין ידי חובתן אבל דעיר אין שליח צבור מ׳ציאין ידי חובתן עד דאתו לבי כנישתא ושמעי משליחא דצבורא כתתר״ה ועד סוף : ירושלמי רבן גמליאל אומר שליח צבור מוצי׳ את הרבי׳ ידי חובתן וכו׳ ר הונא צפיראה בשם רבי יוחנן אמר הרב כרבן גמליא באילין תקיעתא ורוא ששיטו שם מראש החדרה ומאי שנא ברכות של ר״ה ושל י״ה ששליח צבור מוציא את הרבי ידי חובתן מה שאין כן בשא׳ימות השנה משו דנפישי ברכות רכי שבתות וי״ט של שאר ימות השנה שבע והני תשע א״ר אלעזר לעולם יסדיר אדם את תפלתו ואח״כ יתפלל אמר רבא מסתברא מילתא דר׳ אלעזר בברכות של ר״ה ושל י״ה ושל פרקים אבל של שאר ימות השנה לא צריך וכמה הוא פרקי משרשי יום ורהגן גרסינן בעירובין אמר רבא כי הוינן בי רב הונא אובעי׳ לן מדו להזכיר של ראש חדש בר״ה בין דהרוקין במוספין אמרי׳ או דילמא אימר זכרון אחד ויעולה לו לכאן ולכאן ואסיקנא אומ׳ זכרון אחד ועולה לו לכאן ולכאן ואמר רבא כי הוינן בי רב הונא איבעיא לן מדו לומר זמן בר״ה ובי״ה דכיון דמזמן לזמן אתי אמרי׳ או דילמא כיון דלא איקרו רגלים לא אמרינן לא הוה בידיה כי אתא רבי רב יהודה א״ל אקרא חדתא נמי אמינא זמן א״ל רשות לא קא מיבעיא לי חובה מאי ומסקנא הילכתא אומ׳ זמן בר״ה ובי״ה :

הדרן עלך מסכת ראש השנה

למה צבור מתפללין לכתר : מוציא הנמצים לאחר שנתלקו חזרו וחזרו : מעו׳ דנסיטי קרוי דמוסיפי דר״ה ור״ה דמלכיות וזכרונות ושופר׳ מעמ׳ דלמוסי תרוכות הן שהרי כאן הקשו ותרוכו׳ הן ומעטו׳ ותין הכל בקיאין : ושל פרקים נגון ר״ה ומועמות ונקראים פרקים כל תפלה שביום הנלאים יום וזילך : דתלוקים במוספי׳ לאת מוספי ר״ה ותמוסף יום הזכרון כי כל ת׳ מוספין לבדו : זכרון אחד דאמרי׳ אם יום הזכרון בתשלומין דתוך ר״ה נמי מיקרי זכרון דכתי׳ כפר׳ ובתשלומין ובין שמחתכ׳ ובמעמדיכ׳ ובראשי חדשיכם ובקבוץ מוכרקש וגו׳ וסיו לכם לזכרון :

הדרן עלך מסכת ר״ה

הדרן עלך מסכת ראש השנה

המאיר הקטן

ומתוך דקתני מי שבירך ואח״כ נתחרט לו בשופר וכו׳ דיעבד היינו דקתני וכיוצא דתניא אכל בכל שעה ושעה ברכה אחת ידי חובה קתני סבר תוקעין לכל אחד ואחד ומברכין לפני שקיעת ונחק וכיון שכן מנהגו שבנהגו

מלחמת ה׳

דמגיא אפילו כשאר יחידות הסגנה ושוד הדאחר להם ר״ג לתה שליח בכור יורד והלא לדבריו יורד קודם שליח בכור לאחר יחידת הסגנה אלא שמתא מיכה בכל יחידות הסגנה הם חולקין ולפי שקבלו לו
בכור מתפללין והוא הסיב כדי להסדיר ולא מיתה אדבר קבוע עליהם חובה וכיון שאפשרה הלכה כר״ג בכל ר״ה בלבד מנהגו פטורין מתפלה וחייבין בסבה כשאר ימים טובים שהרי חובים
חייבי הם בה כשאר ימים טובים ואי כשחרית הו כמוספין סדר תקיעות דהיינו תפלת תקיעות הם שבא בתחר עיר התקיעה בהן תקונם הא בחוכת הים שהם שבא דיומא תור הו דמוסיף כל הימים חייבים
וזה נכון ועיקר קולא ומנהגי כזה הסוגיא ירושלמית שאין מסיפת לדברי מלה דנרסינן כתם ר׳ חונא רבה דגמרינן כתם ר׳ חונא רבה דגמרינן כתם ר׳ חונא רבה דגמר

ארבעה

רחש סנים הם לאחי הלכתא "לשטרות רש"י ור"י פירוש וכזה לא חפצתי
לאחריך : בשלל נחיצו חיצוה בר' מתשון על סטר שיש כתוב בו בר'
בשבת בכ"ב כתבתי ובמלא שיהיו מכון בחמש בני פרחים הבנה בל אותה סנה היה ביום כ'
ורביני בשבת לאו הייתו כ"ב בחדש אלא כ"ד ועוד שכ"ב בחדש היה יום שיהיו עברת שלין
ישראל כותבין שטרות והשיב ג"ל דאינו נפסל בכך דתניא שטר שאינו כתוב בה בשם אלו ובמדי
בתשרי שטר מאותה הוא ובשר ואחי שטרות נחי מש"ג בתחיב ביה ביום ח' עברת בשר ואי מפני
ערביני בשבת לאו הייתו כ"ב בחדש בהני נחי לא פסלינן ליה דר"ל שטר שלו היה
בקי בשיבורו של חדש ובקיבוטיו וכד אזן אחד אומר בכ"ב בחדש ואחד אומר בכ"ג עדותן קיימת שזה
יודע בשיבורו של חדש ובזה לא ידע ואם מפני שיש כאן טעות שני ימים איכא למימר כי פסני
ביומרים טעה ר"ל מפני שני ימי של רחש הבנה קדושה אחת הן וכיוצא אריכא ובשר ר"ל
לענין החדש ובמלא שאין כאן טעות אלא ביום אחד ואחרת בחדש שהוא מתחרת ר"ש בתחיל
לאמנות זהו ר' ערביני ולכך נפלאו לו כ"ב בחדש יום ד' בשבת לשולם בכה"ג לא פסלינן שטר
אחר שבטר עיקרו בכתב כבילבתו ותקויים בעדים בחרים ותניא שטר שבתוב אחנו בחתר
בגיסן בחמישה בו' דבל דיני תחומות תלינן בטעותא דאחן הבטר בכל מה שיכולים לאמנות
לבשבירו וה"ל בפר' ר' מבנו ואם ר' אחיתי משם בימי ר' בא בשטר שני לענינו הי' בתוב בו ביום
בזה ובשבירו ובל רבותי שבתגנגנו מהבינו מתני' רחש יודע בשיבורו של חדש הוה אינו יודע וחלק
בנין בתנים תם ובסל אותו שטר : ובשלת בנור : שבקנו לגזור תעניות בשני בחתני ובני ובנו
בתעניות ט"ו בשבט יש לאחר לרחש הבנ' ולרחות התעניות אז לא כך דעתי נוטה שבתעני' בדח'
בד בשבת אחר ואין קובעין תעניות בו ביום שלא מנינו תעניות בר' ואתנן ד' רחש' בנים הן
ואם בדיעבי מיני' כיון דקתני בהדי הדדי בהא דמיא אהדדי ע"כ : אחר רבא ' ולבדק' מחייב עליה
לאחר בשל לרבי' תם בתחבבה בכ"ב על הבדקה אם שוכר לאחר ובשיב נרח' ליה אינו שוב על
שיתבע הבנאי אלין בידו לאלך אינו ולא פסדי עבדי' אבל הבנאי תובע ואתלק ואתמסבן בבדאמר'
ואתמסבן על הבדק' אם תובע אבנינו אז מצו' אז שוכר לאחר ובו' ל' לדברי לאת' בעבדין בבור'
אלא לבדק מוחר בשנותה עד אלא בחה ליה הבנאי תבשלת. ליה הבנאי אמר' בשנותה ושעתה
ע"כ מאם בבירה דעביים דקיימי בדמוכת דקא פריך ואם ר' לאלי יוף ואבדא ואמבנו אמרי רבי אבא
יאמר דעביים ניחא לרו בבתה ואתשתה מעם ואיתיי לבו בדי לך אמוחר בשנות בדום בשבת ליד
הבנאי ואמ"ג דקיימי עביים לא פסדי אלין בידו בשבת בדום בשבת ליד
הבנאי בבידו לאלך אסור דפסדי עביים דקיימי עביים ולא אבו תעות מוחבו' אבל אם בר שיבור
אמר בר' אלאי מוחר דבי בדתנו "בהבנאי בשנות לבדר אחר ולאחר עד שיתבע הבנאי לא
אמר יום אחד ול"ם בבנה אלעת' אלאם בן נתת בדרוך בשיבורין אתנם בבנאי בנדר ליתן בבר הבנאי
והבנאי אינו יודע שאם בבר יודע בבר אמר בבנאי לא בבר בבנאי בבר בבנאי
לבבנאי דבוקא בבבא הבנאי בבר לא עבר עד דאבבנ ליה אבנים לבבנאי דבוקא בבבא הבנאי בבר
אינו בריך ולא בקיימי עביים דלי בקיימי בבר בבנאי בבר לא אבבנ ליה אבבנ בבבנאי
נדקה עבר הבדר דלא אודשיה לבבנאי אתבבנו : אחר הבנאי "אחר אבבנ ואחר אבבנ אין
לאתוה דאתמסבן אבבר' ואבבנ אבבנ בבבנאי בבבנאי בבבנאי בבבנאי בבבנאי בבבנאי
דאין בבבנאי בבבנאי ר' אינו ובבבנ דבבבנ בבבנ מי בבבנ אבבנ בבבנ ולא אבבנ בבבנ לבבנאי
מלאתה דבבנאי ר' אינו ובבבנ ר' ' סבר בבבנ בבבנ אבבנ בבבנ בבבנ בבבנ בבבנ בבבנ
מבבנ אבבנ בבבנ בבבנ בבבנ בבבנ בבבנ בבבנ בבבנ בבבנ בבבנ בבבנ בבבנ בבבנ בבבנ
בבבנ ב

יותר פסוקים בזכרונות ושופרות ודוק ותסכח וכי אחת אחת מסיים בכל תורה היכא אלא אחר כי אם עשרה אבל היכא פסוקים אין לחוש ולא כעי מסיי בדבעי ואין לתמוה איזה יתכן להוסיף כיון שאין בנגד עשרה מאמרות וא עשרה גדולי דהא סגנה קורין בתורה בשבת בנגד שבעה דולא פני האגד כדאיתא בתגילה ואפילו הכי תניא התם אין פוחתין מהם אבל מוסיפין הכי נמי מוסיפין וכן שתא דאב״ה מרבינו אפרים :

הגה אין משבבין הרשיעות אלא תקיע דאייך בגמ״ דאין בשם משבבין ואסיק הא ר״ יוסי הא ר״ יהודה אומר רבינו תם דתא״ג דשתם מתני׳ בר״ יהודה אבל מקום הלכה כר״ יוסי דבשם סתומות הסות ובשם נמי לא משבבין אם רוצות לברך ואין בו תשו׳ ברכה לבטל והא דדרשינן פרק קמא דתמורה ליה דאיך תירא אלא לחזיא אם אתי לבטלה היינו בלא ברכה אבל כי ברך ברכ״ אא״כ לא אזי אלא מדרבנן היכא דאיכא בשם תוכרנו ורבי׳ מסותם דתברך על כל ברכה אפי׳ לר״ יהודה דאמר פטו׳ אבל מצות האמורות בתורה ויש לחלק דסותם מדרבנן מיהא חייב ויכול לברך אבר קדשנו בתנותיו וטונו אלא תבור אבל בשם א״ם שהתם אחרת נחרה אפילו מדרבנן לא תתייבי כדמוכח פרק אי אמתו ומקטן דמברך ברכ״ התמון נמי אין רבי׳ דקטן יכא לידי חיוב וחייב לחנכו ואינו מחה״ על לא תעשה עיין בהל״ בנית ובפרק הקורא את המגיל׳ : אמר ר״ אלעזר אמר״ בשבת הני מילי בקטן שהגיע לחינוך וכן פירש רש״י בקטן שהגיע לחינוך אבל אם מתעסקין וכ״ם שאין משבבין ור״ אי אמר״ דקטן שהגיע לחינוך אין משבבין אותו מלתקן׳ אמר״ בשבת אבל לא אמרינן ליה לתקוע כיון דאיכא איסורא מדרבנן ואבל אקום לא מחייב להפרים כיון דאי לאו שבת היה מצות היום בשופר וקטן שלא הגיע לחינוך אתעסקין בו בלא״ אבל להתעסק ואפי׳ בשבת ולא אמר״ אחייב להתעסק ואב״ג דפרק חרש אוכיח דאיסור דרבנן לא אפשר לה בידי׳ אבל אקו׳ אבל אם אבי להתעסק ואמר״ אמר״ בשבת כיון דאיתנהו דאיכא תבוה בתקיעת שופר ולא דמי לאחר איסורין : אתקין ר״ אמרו בקיסרין תקיעה שברי׳ תרועה תקיעה בר״ ר״ דבריך לאחריך בתקיעות קצר״ ק ויותר אתקיעו׳ אל קב״ ק ובקר״ ק דאם קצר״ ק עבדינן אמר״ אפיקא דבגמ ויישלו א״כ הוא לנו בולנו שברי׳ ותרועה אחת ואחרי׳ שיעור תקיעה בתרועה וכן תקיעות אל קב״ ק בריך לאחריך ויותר אתקיעות אל קר״ ק ואם אחריך בכולנו תקיעות ויותר מבשיעור בזה אין לחוש בדאינון תקע בראשונה ואמצע בשניה בשתים אין בידו אלא אחת אלמא דיכול לאחריך ויותר מבשיעור וגם אין לחוש אם עשה תרבעה או אחתה שברים שהשברים בתקוס תרועה והוא לא בתרועה אריכתא כיון שאין מקפידין בהכאת א :

הגה וה״ר יצחק הגיה ח״ל ל״ נ״ס״ל ליחד אלא אחרך בשברים שיעור אלפה אחת אל כל שהו דהא דעבדינן שברי׳ דבינו משום נגוחי גנח אם כן תקיעה לא הוי רק שיעור אלפה נגיחות והם גדולים ויותר ובסבל תקיעה שברים תרועה תקיעה לא הוי כשיעור ג׳ נגיחות ת״ אלאת ונגיחות פירו׳ בקול׳ בדרך החולים הבחריכים בנגיחותיה ואם יקנר בשברי׳ הרבה בראה לי דלא יכא ווגחני׳ דקתני אלפה יכבות בקסר דילמי ילל ולפירוש הקונטר׳ דהוי נ כחות בבלא׳ אבל נגיחה פ״דהוי טפי מתרוע׳ ובפרק אחליל אחרי׳ אין כן תקיע׳ לתרועה ותקיע׳ ולא בלוס ומסיק דלגמ׳ ולא בלוס א״כ הוי בריך לעשות בנגיחה אחת א״כ לרבנן נמי דאודו מיהא בשברים ותרועה דחדא מילתא הוי בריך בנגיחה אחת ולא בראה ורש״י פ״ התם בסוכה ולא בלוס אלא ופסיק לא כדי נגיחה מיהא מתפיקין אפי׳ לרבי יהודה אב״ל ופיר״ם רבינו תם דאלפה שברים בנגיחה אחת בשלמה יכבות דתתני דבתקוס תרוע׳ קייתי אבל דתקיעה שברים תרועה תקיע׳ לא מסתבר דגנוחי אילו לא עבדו אינשי בנגיחה אחת וכן פירש רא״י ודאיה מפרק אחליל דאמרי׳ דבנן לא מלינו עליה דר״ יהודה אלא בתקיעה תרוע׳ תקיעה אבל בתרועה נופח א״כ בשלפה שברי׳ שהם בתקוס תרועה דאסבר נמי לקרמה ולבשותה בנגיחה אחת ודוה ליה ע״כ הגה : אבל בריך ליזהר בשברי׳ אלא יחריך על כל אחת בבני עמהו בשלפה יכבות דא״כ הוי״ ליה תקיעה ובשלפה יכבות הן אלפה כחות אל כל אחו כך פי׳ רש״י ודי״ כם חב״ פי דיכבה אחת היא ג׳ כחות אל כל אחו בתכת תרועה ט״ כחות ושיעור תקיעה פך היא ולפי זה אין לחוש אם אחריך קנת בשברים ובריך לאחריך בתקיע׳ אל קב״ ק בשיעור אלפה שברי׳ וט״ כחות ואי אלא אבל בתקיע׳ בשיעור הזה ואבל קנת בשברים לא קיים תנו ולא כתר ולא ונהגו העם לתקוע ג׳ קצר״ ק ובאלם קב״ ק ובקר״ ק בשיבה והוזרין ותוקעין על סדו הברכו׳ בעמידה אחבלבו׳ תקיעה שברי׳ תרועה תקיעה ואחכרונות תקיעה שברי׳ תקיע׳ ואשורות תקיע׳ תרועה תקיעה וכדין הוא שיש תוקעין לכל ברכה תקיע׳ שברים תרועה תקיעה קב״ ק קר״ ק ואם שפקה דר״ אבהו דאי נגח ויליל בשעבד בולנו קב״ רק ואי יליל לאחד בשעבד בולנו קר״ ק ואי נגח לאחד בעביד בולנו קב״ ק וכך פי׳ בערוך והגהת רבינו תם לתקוע בכל ברכה קצר״ ק והגת׳ נפיק אבל אפיקי אלא רק לאיב׳ הבסק בראתקיע רב עתרם ובהא אמרינן על ר״ יוחנן דאמר אדר״ אבהו ואמר אתא תשע תקיעות בתפע״ ם עות ביום יגא

וברא״ שיש ליתן טעם קצת לאתנגא דשאלה שברי׳ לה את״ ד בתוך אחת אדברי תור׳ [ובשיש] אדברי אופרי׳ ובקרונות דזונן הסה״ אעם רבינו בנתיתן אבל אופרי׳ לא רבו לחזור ובשבת בשבת תעלה לא לחזרי׳ ובקרונות דזונן הסה״ אעם רבינו בנתיתן כתב נוי מ״ קולות בהרבים ובאינו כמנהגינו וכן בסדר רב עמרם לא אבת דלאוקי תרוע תרוע אחת בלי תקיעה : אמר״ אמר״ בתגבל אבת את״ קה אתקע התוקע אתי פעמי קבר״ ק ובאלם״ תקע תקיעה ואתי שברי׳ ואתחיל לתקוע ואחזרוהו תקנת הקהל לרחם לתקוע ג״ פעמים קבר״ ק ורבי׳ שיקיש ואחר״ן נתקנו עליהם ולא נפנתי לאחריך : **הגה** עיין בספר הרוקח הגדול ושאלה אחריכות : אלאפסי וכל הגלוגים פסקו דאסור לאסיח אתפלת הברכה עד סוף אתקיעות אתרוסה : **הגה** ראיתי כתוב בס״ אבל גדולים דאסור לאסיח עד סוף אתקיעות אל אשתוד ע״ כ הגה : אמנם ראיתי״ ה כתב דבשבת אתקיעות שרי לאסיח דאתי לטול בריך טול גבול לאחרי דאחרינן בכיבד מברכין אל״ל לברך והוא הדין אלבתחלה אבי אמר אינה וכן כתב רבינו יוחל אלו אמר״ה אעפ״ אבריגנם פורש בפני רבי אפרי״ור״ י כר״ שברי״ שבאחד בריך ותקע אקלת אתקיעו׳ שיעוסב ולא אסיפר לאחר וסי ם אתקיעו׳ אלא ברכה ורש״ כבו הגיה רשיי אתוספתא אתבלה אבשבת כר״ מ שקרא אויסב בכית אתדר״ אל טיבשון ובתנה לאחר ובריך עליה ובריך אל״ זה קורא וזה אבריך אל״ ר״ ירמיה אבאן אבשבת בקורא וכי איכו דבשבת בשבת כשוא״ ם אמר״ בעוק׳ וכיון שאם היה אבלים אראשון לא היה לריך ברכה ה״ל הגני אבי״ ה אל״ נב ובקיעמא לן כרבי יוחנן דאפילו אחע אבשבת אתקיעות בתבשבת אשת ביום יגא ור״ נסתקר בדבר אבו׳ דרב אבי :

מסיים פרק אי אתתו נבי היו אים אותתן על ברכיו דבולי עלמא אחור ברחם אם אבה :

הגה וקשה הדב״ אחר אבריכור אתפלגין בי״ ש ואחרי׳ לאת ויכיב ואתתיבי ושותקין עד״ פיגתור אליה ביבור זול״ אביהא היכא דאין אורין כדי לגתור לת בולה אתחיל ועד סוף אין לחוש כדאמי בפרק הקורא אל אתפלה ולא ברב יוסף לאחר אבריכא דקאי לאפיאל דאם בן נתת דבריך לשיורן ע״כ הגה : אבל כשיר אין אליה ביבור אחיה אי אחבתא ועד שיאת אתיה ביבור אתחילה ועד סוף ולא אל״ ר״ ה ולא אל״ יוסי ביבור בלבד אלא אף אחר אחות הבנה וכן אבשבת בפרק אפילת אבשר דבלבור יוסף ע״ אליה ביבור לאחר רב אבי טעה ולא הזכי׳ עבור׳ נשתים כו׳ הא ביחיד והא ביבור ובך פירש בעל הלכות גדולות דהיכא דשאנה ולא הזכי׳ אחם חדש יכון לבו לאתפלתו אל אליה ביבור אתחילה ועד סוף ויוסף אינ״ פ״ אבאן בקי אבל עם אבשרות אליה ביבור אבאיבן אבא אמרשו אחע״ פ״ אלא אמרשו אחע״ ג דבקיאין בך פירש רש״י אבל אחוך אבלבסי אבשבע וכן אי״ אמר״ ה דדוקא בברכות אל ר״ ה ו״ ה אבל בברכות אל בל הבנה לא קייתא לן כוראיה ב אבל כל יחיד ויחיד אריב לקרות אם הוא בקי ואם ביחיד אבא אלבור אחם חדש אין יוכא״ ח בבר אבבון אליה בבו״ אם הוא בקי ואם אחרי׳ פרק לולב הגזל דאמר׳ בשובה ואו אתרבון אעם ולא אבבא יגא רש״ פיר״ אחם אמי אמין יודע לקרות ולעבות אם אחע

וכיון לבו אף אל פי אלא אבבה יגא :

הגה וברוכאתי אחרבון והוא אביהיה אם אחרם אתפלה כדי אבבון ע״ כהג״ה : ואם אינו בקי אפילו אבבון יחיד אפיק ליה בדאיתא פרק אלאה אאבבון אופר אבבה אבבון ואבבון יגא :

הגה עיין סוף פרק בבל אבבון ור״ אם הגיה בתאזר אלו אלבר אולת אחדם ואבבת ואבי אבבון לבפר ואבי אבבון בהלבתן ר״ אמן לויה אבבון ר״ אמן לויה אבבון בבבות לאחר בבני אמי אל ר״ ה ובראשי אדבבון בי הבי אלבתן ר״ אמן לויה אבבון בבבות לאחר בבני אמי אל אם בבבון יעקב בר יקר וכן כתב רשב״ ם ואם אמרי׳ אבבון אחד אולה לבאן ולבאן הבינו אלא לאבבון בתפלה ולא לאחר אל אחר אל אבבון ולא לאחר אלבבד אולת אחדם ואתיה ראבי״ ה אבבון לאם לאבבון בפתרון אבבון אחד בו׳ ואבד לאבה לא אבבון אלם אפרי אבבה ואלאבי אבבון לא אדבבר אבל ור״ ח אפרם אבבון אחד אולה לבל אבלי ולא אפרם אל אבו אב אבבון אבבון אבבון

רחם הבנה למלכים ולרגלים לחדשים ולתרומות שקלים ויש אומרי׳ אף לשבירו׳
בתי׳ כיצד למלכים את כאחד ועמד מן אחתיו כאחד ועמד אחר תחתיו כניסן הראשונה
הראשון והשנייה כתמיד לשני כיצד לרגלי׳ אחד הנזיר ואחד המשרתי ות׳ המקדש אינו
מתשום כל אחד עד שיעברו עליו רגלי׳ שנה כולה ר״מ אומר שלש רגלים כשדרן וחג
הראשון וכן היה ר״מ אומר פעמי׳ שנן נ׳ פעמים שנן ר׳ פעמים שנן חמשה כיצד לדר
הפסח עד שיעברו עליו הפסח ועברת ותחג לדר לפני עצרת עד שיעברו עליו עצר׳ החג
ועברת ותחג לדר לפני החג עד שיעברו עליו החג והפסח ועצר׳ ותחג: כיצד לחדשי
ר״מ שנן כחודש הראשון וכחוד׳ השני אינו מתחילין למנו׳ אלא מנינו פנו׳ אחד הוה לכם
לחדשים: כיצד לתרומות שקלי׳ כל קרבנות נבור קריבין כאחד כניסן אם כן אחד נזמנו
הנזיר תן החרשה ואם לאו תמתינו אבדרונגוס ומנינו את מנינו ואין מונין לשלמנו מנינו מונה
לנו את מנינו ולא את שלמנו מנינו מי שחיינו עבד וחיינו בן חורין מנינו מונה לנו את מנינו ולא את
שלמנו מנינו כשים ובכדים וקשני פשורין ואין מוציאין את הרבים ידי חובתן: התוקע והתעטם
והתוקע ותתלמד והתלמד את כנו והתלמד את תלמידו אם כיון לבו יצא ולא לא יצא:
רושם שהרבין את כאנו אחרי בית הכנסת ובן חולה שהיה מוטל אחורי בית הכנסת ותי סרי
ביתו סתוך לבית הכנסת ושמע קול שופר אם קול מגילה אם כיון לבו יצא ואם לאו לא יצא אף
ע״פ שזה שמע וזה שמע זה כיון לבו זה לא כיון לבו זה שכיון לבו יצא זה שלא כיון לבו לא יצא
פחין הכל הולך אחר כוונת הלב שנאמר תכין לבם תקשיב אזנך ואומר תנה בני לבך לי
ובינך דרכי תלבנה ונו׳ ושוד זאת היתה ירושלם תיר׳ לא יבנה שכל עיר שרואה ושומעת
וקרוכה ויכולה לבוא נשאה הבריאים אלו בתוכה תוקעין בה ויכיבה לא היו תוקעין אלא בבית דין
בלבד רבי אליעזר בר צדוק אומר אם לא נראה כזמנו אין מקדשין אותו שנאמר קידשתו מועדים
ר׳ שמעון בן אלעזר אומר אם לא נראה כזמנו אין מקדשין אותו שנאמר הורם שלפניו קידשו
שמעון בן הסגן אומר אם כתו עדים מן הנתנה ולמעלה תוקעין היו אבל אין מוסיפין קרבן
על שיקדשו החדש אחר רבי יהושע בן קרחה הבריאים אלו בתקינו רבן יוחנן בן זכאי משחרב
בית המקדש לבשיבנה הבית בתחרה יחזור הבריאים אלו ליושבן: רבי יהודה אומר רבי אליעזר
שבתון זו קדושת היום שברון אלו הזכרונות תרועה אלו סופרות תקרא קודש קדשתו אמר לו ר׳
עקיבא מפני מה לא נאחר שבתון שבות שכן הוא פונע בשביתה ראשון אלו זכרון אלו זכרונות
תרועה אלו סופרות תקרא קודש קדושת היום תקוים שבאנו לומר כדברי ר׳ עקיבא אומר
כדברי ר׳ עקיבא כדברי ר׳ יוחנן בן נורי אומר כדברי רבי יוחנן בן זכאי ג׳ אומר קדושת היום
שם שזכרונו אמר רבן שמעון בן גמליאל מה מנינו בכל תקוים אומרה ברביעית אף כאן אומר
ברביעית רבי אומר מה מנינו בכל תקוים אומרה שם אמצעית אף כאן אומרה ובשקדשו את
השנה באותה היום הראשון עבר רבי יוחנן בן ברוקה ואמר כדברי ר׳ יוחנן בן נורי אמר רבן
שמעון בן גמליאל לא היינו נוהגין בן ביבנה היום השני עבר ר׳ חנניה בנו של ר׳ יוסי הגלילי
ואמר כדברי רבי עקיבא ואמר רבן שמעון בן גמליאל כך היינו נוהגין ביבנה: אין פותחין
מעבר מלכיות ומעבר זכרונו ומעבר סופרות אם אמר אנא מבולם יצא אין מזכירין זכרון
ומלכות וסופר על פורענות מתחיל בתורה ומסיים בנביא ר׳ יוסי אומר אם היתה פורענות על
בותים מזכירין אותה בפני עצמה התחיל מתחיל בשל תורה ומסיים בשל תורה ואומר שלו
בנביאים ושל כתובים בכתובים אין אומרים מלכיו אם זכרונות ולא זכרונות עם הסופרו ואם
אמר לא אמר כלום ונריך לאומרה שנייה: בקדונו שבזכרונות שבזכרונות שבשופר ואומר
פקוד פקדתי אתכם ונו׳ ר׳ יוסי אומר אומרן עם הזכרונות ר׳ יהודה אומר לא היה אומרן
שמתן זכרון שם שמו תרועה כגון זכרון תרועה מקרא קודש ר׳ יוסי אומר אומרן עם הזכרונו׳
ועם הסופרות ר׳ יהודה אומר לא היה אומרן אלא עם הזכרונות בלבד תרוע׳ שאין שמה זכרון
כגון יום תרועה יהיה לכם ר׳ יוסי אומר עם הסופרות רבי יהודה אומר לא היה אומרן שתהן
מלכות שם שמה שופר כגון בחמורות ויקל שופר ונות׳ ר׳ יוסי אומר אומרה עם המלכו׳ ושם
הסופרות רבי יהודה אומר לא היה אומרה אלא עם הסופרות בלבד שמע ישראל ה׳ אלקינו ה׳
אחד ודעת היום והשבות אל לבבך כי ה׳ הוא האלהים ונאמר ר׳ יוסי אומר אומרן עם מלכיו
ר׳ יהודה אומר לא היה אומרן שתהן מלכות שאין שמה שופר כגון שמרו לאלקים זמרו ונות׳ כי
מלך על כל הארץ אלקים זמרו משכיל מלך אלקים על כל גוים ר׳ יוסי אומר אומרן עם המלכו׳
ר׳ יהודה אומר לא היה אומרן אלא עם הסופרות ראשיכם ונאמר מי זה מלך הכבוד ונו׳ אמר שעריכם
ראשיכם מי הוא זה מלך הכבוד ה׳ צבאות ונאמר רבי יוסי אומר כל אחד ואחד בפני עצמו
ר׳ יהודה אומר אומרן כולן בתחד זכרונות המשובות כענין בקשה ר׳ יוסי אומר אומרן כולן
בתחד ר׳ יהודה אומר ראשונים בפני עצמן ואמצעים בפני עצמן: שופרות המשובות בענין
גדעון וכענין יהושע רבי יוסי אומר אומרן כל אחד ואחד בפני עצמו ר׳ יהודה אומר אומרן
בשבת תשבה לעצמן בשבת פקודה לעצמן: סדר תקיעות שלש של שלש שיעור תקיעה בשלש
תרועות שיעור תרועה בשלש ובבות שתים שש תקיעות ושלש תרועות אמרו בסירונין אמר כל
היום כולו יצא שתים תקיעה מזה ותקיעה מזה ותרועה מזה תקיעה מזה ותרועה מזה אמרו
בסרונין אמרו כל היום כולו יצא שתים תקיעות ובבות כן שהקדים תקיעות לברכות וכן
שהקדים ברכות לתקיעות יצא תקע והריע ותקע והזר והריע ותקע אין ריבו אלא אחת תקע
והריע ותקע בבשת ואין צריך לומר ביום טוב: י״ט של ראש השנה שחל להיות בשבת בית שמאי
אומרים מתפלל עשר ובית הלל אומרים תפלל תשע יום טוב שחל להיות בשבת כ״ם אומרים
מתפלל שמונה אומר אל שבת בפני עצמה ואל יום טוב בפני עצמה ומתחיל בשל שבת וב״ה
אומרים מתפלל שבע מתחיל בשל שבת ומסיים בשל שבת ואומר קדושת היום בחתנו אמרו
בית הלל לבית שמאי והלא בתנאה כולכם וקני בית שמאי ידד חוני הקטן ואמר שבע ואמרו
לו כל העם נחת רוח היה לך אמרו לשם בית שמאי מפני שיראה שהם רמויים לקבר אמרו לשם
בית הלל לו היתה שהם רמויים לקבר היה לו לקבר בכולם: רבן גמליאל אומר אנחנו כבר מוצי׳
את הרבים ידי חובתן ואנחנים אומרים כל אחד ואחד מוציא את עצמו אמר לשם אם כן לשם
מודיעין אותו לפני הציבור אמרו לו כדי לאוצרו אם מי שאינו יודע אמר לשם ה״כ לשם מתפללין
כל אחד ואחד לעצמו אמר לו מפני שלאים נכבר מתקין את עצמו אמר לשם ה״כ לשם מודיעין
אותו לפני הציבור אמרו לו לאוצרו אם מי שאינו יודע אפר לשם כשם שהוא מוצי׳ את מי שאינו
יודע כך הוא מוצי׳ את מי שיודע:

פרק שני

קדשו את החדש כותבו וכתבנו עדים שזתמין הרי זה מקודש קדשוהו כלילה אינו מקוד׳
קדשוהו בנוסין מודיעין ותוטיגין הרי זה מקודש קדשוהו לפני ואינו אם
לאחר שיצאו פחות מתשעים יום יותר על שלשים יכול יהא מקודש תלמוד לומר חדש אין פחות
מתשעים יום לא נראית לבנה לפני יום ראשון יכול לקדשוהו לאחר שני ימים תלמוד לומר יום אין לו

אלא יום אחד בלבד: כתבנו׳ תוקעין אלש על אלש אלש וכתפעות אלש אל אלש אלש אל כל
דגל ודגל דכרי ר׳ יהודה וחכמים אומרים אלש אל כל משה ומשה כתה הן תוקעין בתרועות
שעשה משה רבי יהודה אומר בר״ה תוקעין בכל זכרים וכיובל בכל יובלים בתנו חכמים את
התנאי לתנאי ואת שאין תנאי לשאין תנאי: שופר וקנרו כשר נורדו כין מבפנים כין מבחוץ כשר
לפיהו זהב מבפנים פסול מבחוץ כשר לפיהו בתקוס פיו או שהוסיף עליו כל שהו אפילו בחינו
פסול בקר ושתתו אפילו בחינו אם תעבור את התקיעה פסול ואם לאו כשר בתן שני שופרו׳ זה
בתוך זה ותקע אם קול הפנימי שמע יצא אם קול חיצון שמע לא יצא כתה הוא שיעור שופר
כדי שיתחן כירו אחת ויתקע; הכל מיודין בתקיעת שופר בהנים ולוים וישראלים גרים ועבדי׳
משוחררין אלמן נתונין תמזרי׳ חרש שוטה וקטן חרשים אדם וסרים אחר פטוב דבה וכרות
שפכה כולן מיודין ומוציאין את הרבים ידי חובתן: טומטום ואנדרוגינוס מיודין ואין מוציאין
את הרבים ידי חובתן אנדרוגינוס ומוציא את מיבו ואין מוציא לפיהו מיבו טומטום מיבו מוציא
לא את מיבו ולא את שלמיבו מיבו מי שחציו עבד וחציו בן חורין מיבו מוציא לא את מיבו ולא את
שלמיבו מיבו כשים ובכדים וקשני פשורין ואין מוציאין את הרבים ידי חובתן: התוקע והתעטם
והתוקע ותתלמד והתלמד את כנו והתלמד את תלמידו אם כיון לבו יצא ואם לאו לא יצא:
רושם שהרבין את כאנו אחרי בית הכנסת ובן חולה שהיה מוטל אחורי בית הכנסת ותי סרי
ביתו סתוך לבית הכנסת ושמע קול שופר אם קול מגילה אם כיון לבו יצא ואם לאו לא יצא אף
ע״פ שזה שמע וזה שמע זה כיון לבו זה לא כיון לבו זה שכיון לבו יצא זה שלא כיון לבו לא יצא
פחין הכל הולך אחר כוונת הלב שנאמר תכין לבם תקשיב אזנך ואומר תנה בני לבך לי
ובינך דרכי תלבנה ונו׳ ושוד זאת היתה ירושלם תיר׳ לא יבנה שכל עיר שרואה ושומעת
וקרוכה ויכולה לבוא נשאה הבריאים אלו בתוכה תוקעין בה ויכיבה לא היו תוקעין אלא בבית דין
בלבד רבי אליעזר בר צדוק אומר אם לא נראה כזמנו אין מקדשין אותו שנאמר קידשתו מועדים
ר׳ שמעון בן אלעזר אומר אם לא נראה כזמנו אין מקדשין אותו שנאמר הורם שלפניו קידשו
שמעון בן הסגן אומר אם כתו עדים מן הנתנה ולמעלה תוקעין היו אבל אין מוסיפין קרבן
על שיקדשו החדש אחר רבי יהושע בן קרחה הבריאים אלו בתקינו רבן יוחנן בן זכאי משחרב
בית המקדש לבשיבנה הבית בתחרה יחזור הבריאים אלו ליושבן: רבי יהודה אומר רבי אליעזר
שבתון זו קדושת היום שברון אלו הזכרונות תרועה אלו סופרות תקרא קודש קדשתו אמר לו ר׳
עקיבא מפני מה לא נאחר שבתון שבות שכן הוא פונע בשביתה ראשון אלו זכרון אלו זכרונות
תרועה אלו סופרות תקרא קודש קדושת היום תקוים שבאנו לומר כדברי ר׳ עקיבא אומר
כדברי ר׳ עקיבא כדברי ר׳ יוחנן בן נורי אומר כדברי רבי יוחנן בן זכאי ג׳ אומר קדושת היום
שם שזכרונו אמר רבן שמעון בן גמליאל מה מנינו בכל תקוים אומרה ברביעית אף כאן אומר
ברביעית רבי אומר מה מנינו בכל תקוים אומרה שם אמצעית אף כאן אומרה ובשקדשו את
השנה באותה היום הראשון עבר רבי יוחנן בן ברוקה ואמר כדברי ר׳ יוחנן בן נורי אמר רבן
שמעון בן גמליאל לא היינו נוהגין בן ביבנה היום השני עבר ר׳ חנניה בנו של ר׳ יוסי הגלילי
ואמר כדברי רבי עקיבא ואמר רבן שמעון בן גמליאל כך היינו נוהגין ביבנה: אין פותחין
מעבר מלכיות ומעבר זכרונו ומעבר סופרות אם אמר אנא מבולם יצא אין מזכירין זכרון
ומלכות וסופר על פורענות מתחיל בתורה ומסיים בנביא ר׳ יוסי אומר אם היתה פורענות על
בותים מזכירין אותה בפני עצמה התחיל מתחיל בשל תורה ומסיים בשל תורה ואומר שלו
בנביאים ושל כתובים בכתובים אין אומרים מלכיו אם זכרונות ולא זכרונות עם הסופרו ואם
אמר לא אמר כלום ונריך לאומרה שנייה: בקדונו שבזכרונות שבזכרונות שבשופר ואומר
פקוד פקדתי אתכם ונו׳ ר׳ יוסי אומר אומרן עם הזכרונות ר׳ יהודה אומר לא היה אומרן
שמתן זכרון שם שמו תרועה כגון זכרון תרוע׳ מקרא קודש ר׳ יוסי אומר אומרן עם הזכרונו׳
ועם הסופרות ר׳ יהודה אומר לא היה אומרן אלא עם הזכרונות בלבד תרוע׳ שאין שמה זכרון
כגון יום תרועה יהיה לכם ר׳ יוסי אומר עם הסופרות רבי יהודה אומר לא היה אומרן שתהן
מלכות שם שמה שופר כגון בחמורות ויקל שופר ונות׳ ר׳ יוסי אומר אומרה אומרה עם המלכו׳ ושם
הסופרות רבי יהודה אומר לא היה אומרה אלא עם הסופרות בלבד שמע ישראל ה׳ אלקינו ה׳
אחד ודעת היום והשבות אל לבבך כי ה׳ הוא האלהים ונאמר ר׳ יוסי אומר אומרן עם מלכיו
ר׳ יהודה אומר לא היה אומרן שתהן מלכות שאין שמה שופר כגון שמרו לאלקים זמרו ונות׳ כי
מלך על כל הארץ אלקים זמרו משכיל מלך אלקים על כל גוים ר׳ יוסי אומר אומרן עם המלכו׳
ר׳ יהודה אומר לא היה אומרן אלא עם הסופרות ראשיכם ונאמר מי זה מלך הכבוד ונו׳ שאו שעריכם
ראשיכם מי הוא זה מלך הכבוד ה׳ צבאות ונאמר רבי יוסי אומר כל אחד ואחד בפני עצמו
ר׳ יהודה אומר אומרן כולן בתחד זכרונות המשובות כענין בקשה ר׳ יוסי אומר אומרן כולן
בתחד ר׳ יהודה אומר ראשונים בפני עצמן ואמצעים בפני עצמן: שופרות המשובות בענין
גדעון וכענין יהושע רבי יוסי אומר אומרן כל אחד ואחד בפני עצמו ר׳ יהודה אומר אומרן
בשבת תשבה לעצמן בשבת פקודה לעצמן: סדר תקיעות שלש של שלש שיעור תקיעה בשלש
תרועות שיעור תרועה בשלש ובבות שתים שש תקיעות ושלש תרועות אמרו בסירונין אמרו כל
היום כולו יצא שתים תקיעה מזה ותקיעה מזה ותרועה מזה תקיעה מזה ותרועה מזה אמרו
בסרונין אמרו כל היום כולו יצא שתים תקיעות ובבות כן שהקדים תקיעות לברכות וכן
שהקדים ברכות לתקיעות יצא תקע והריע ותקע והזר והריע ותקע אין ריבו אלא אחת תקע
והריע ותקע בבשת ואין צריך לומר ביום טוב: י״ט של ראש השנה שחל להיות בשבת בית שמאי
אומרים מתפלל עשר ובית הלל אומרים תפלל תשע יום טוב שחל להיות בשבת כ״ם אומרים
מתפלל שמונה אומר אל שבת בפני עצמה ואל יום טוב בפני עצמה ומתחיל בשל שבת וב״ה
אומרים מתפלל שבע מתחיל בשל שבת ומסיים בשל שבת ואומר קדושת היום בחתנו אמרו
בית הלל לבית שמאי והלא בתנאה כולכם וקני בית שמאי ידד חוני הקטן ואמר שבע ואמרו
לו כל העם נחת רוח היה לך אמרו לשם בית שמאי מפני שיראה שהם רמויים לקבר אמרו לשם
בית הלל לו היתה שהם רמויים לקבר היה לו לקבר בכולם: רבן גמליאל אומר אנחנו כבר מוצי׳
את הרבים ידי חובתן ואנחנים אומרים כל אחד ואחד מוציא את עצמו אמר לשם אם כן לשם
מודיעין אותו לפני הציבור אמרו לו כדי לאוצרו אם מי שאינו יודע אמר לשם ה״כ לשם מתפללין
כל אחד ואחד לעצמו אמר לו מפני שלאים נכבר מתקין את עצמו אמר לשם ה״כ לשם מודיעין
אותו לפני הציבור אמרו לו לאוצרו אם מי שאינו יודע אפר לשם כשם שהוא מוצי׳ את מי שאינו
יודע כך הוא מוציא את מי שיודע: